

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า
ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทประกันวินาศภัย

กองกำกับและตรวจสอบ
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

๑๙ กพ. ๒๕๕๗

บทนำ

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เป็นร่างแนวทางปฏิบัติสำหรับสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖(๑)และ(๕) ซึ่งจะมีหลักการที่ตรงกัน สืบเนื่องมาจากข้อบัญญัติตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ ร่วมกับ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ และมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ. ๒๐๑๒ (FATF RECOMMENDATIONS 2012)

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับทุกประเภทธุรกิจ จะใช้คำว่า ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม แทนการเจาะจงระบุชื่อประเภทธุรกิจผู้ปฏิบัติ เพื่อรองรับถ้อยคำที่ได้ปรับปรุงจากคำว่า สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (๑)และ(๕) เป็น ผู้มีหน้าที่รายงาน ตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๖

ในที่นี้ “ผู้มีหน้าที่รายงาน” หมายความว่า บริษัทประกันวินาศภัย

แนวทางปฏิบัตินี้ จัดทำขึ้น โดยผ่านขั้นตอนการรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ข้อโต้แย้ง จากกลุ่มธุรกิจผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายในแต่ละประเภทธุรกิจแล้ว

ทั้งนี้ หลักการในการจัดทำแนวทางปฏิบัติฯ ได้กำหนดให้แนวทางปฏิบัติฯ เป็นเอกสารที่ขยายความตีความ และอธิบายความ ประกอบข้อบัญญัติในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ และประกาศเลขาธิการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นหรือส่วนที่จำเป็นต้องได้รับการตีความ รวมถึงระบุตัวอย่างประกอบคำอธิบายในบางกระบวนการเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พันตำรวจเอกสีหนาท ประยูรรัตน์

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

แผนภาพกระบวนการมาตรฐาน

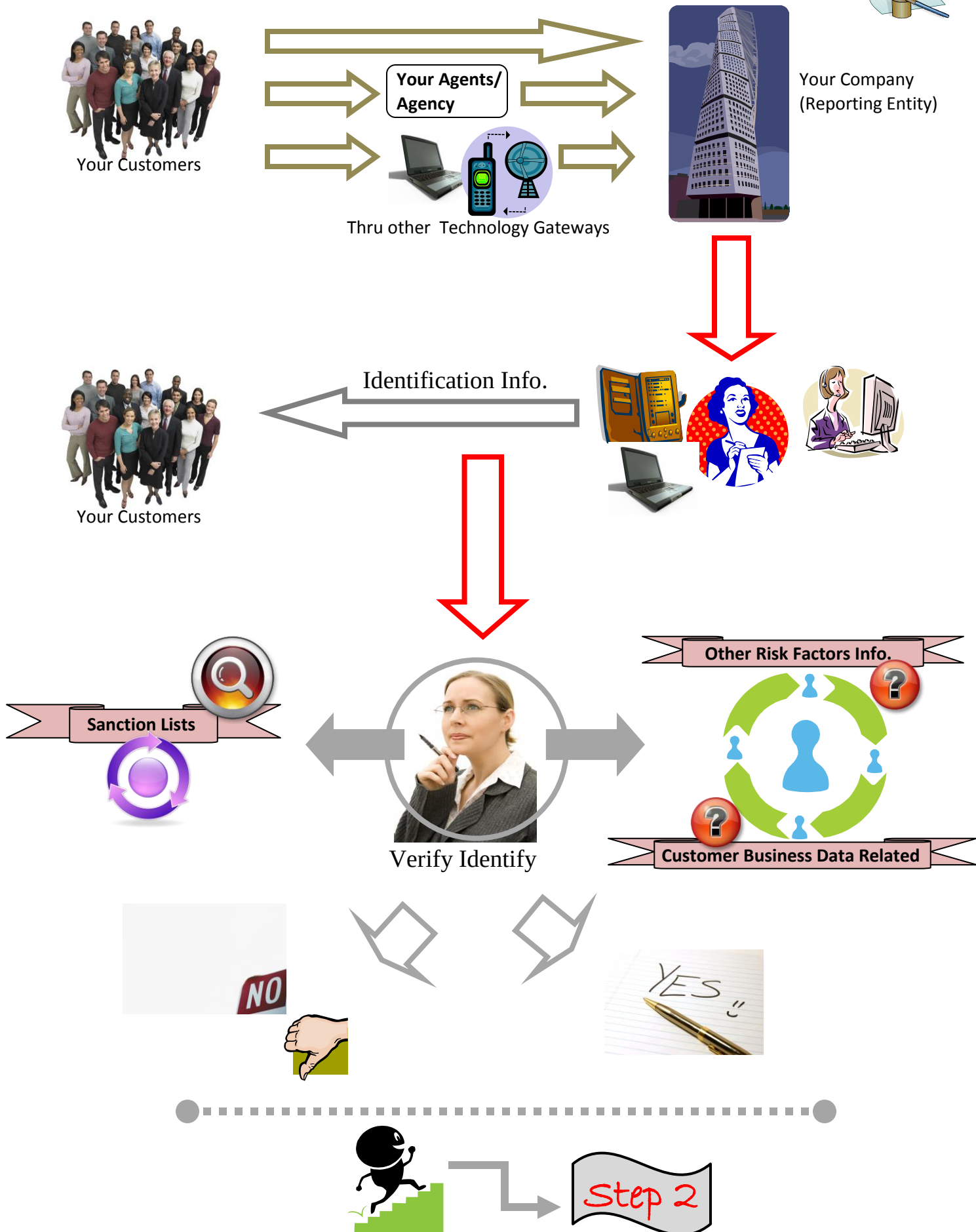
แผนภาพ ๑

แผนภาพ ๒

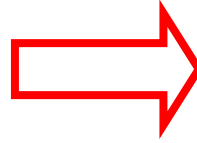
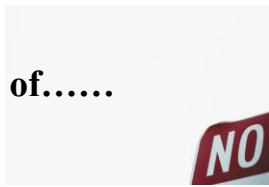
ส่วนที่ ๑ เรื่อง การกำหนดนโยบายภายในองค์กร	๑
ส่วนที่ ๒ เรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน	๘
ส่วนที่ ๓ เรื่อง การอนุมัติรับลูกค้า	๑๓
ส่วนที่ ๔ เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	๒๘
ส่วนที่ ๕ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้า (การตรวจสอบและตรวจทาน ความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า)	๔๘
ส่วนที่ ๖ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง	๕๓
ส่วนที่ ๗ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ	๖๖
ส่วนที่ ๘ เรื่อง การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	๗๑
ส่วนที่ ๙ เรื่อง การเก็บรักษาข้อมูล	๗๕
ส่วนที่ ๑๐ เรื่อง สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือ	๗๖
ส่วนที่ ๑๑ เรื่อง ความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินตัวแทนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม	๗๙
ส่วนที่ ๑๒ เรื่อง สรุปรูปแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย	๘๓
ส่วนที่ ๑๓ เรื่อง ข้อเสนอแนะเฉพาะ สำหรับ บริษัทประกันวินาศภัย	๙๐

STANDARD CUSTOMER DUE DILIGENCE PROCEDURE

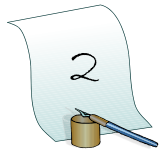
1

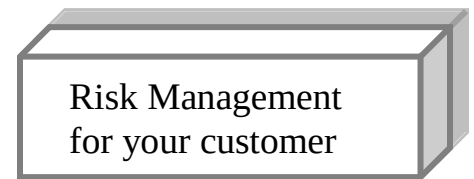
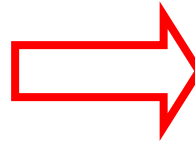
In case of.....

to your customer.....

In case of.....

Area/Countries

Occupations

Channel of use products/
services

Complex of objectives

Products/Services

Politically Exposed Persons

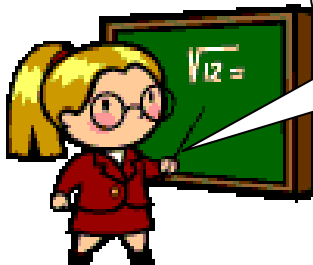
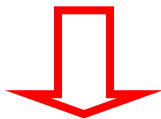
Etc.

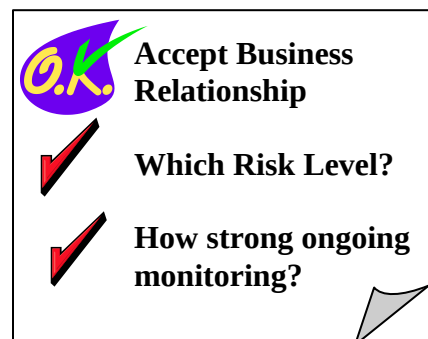
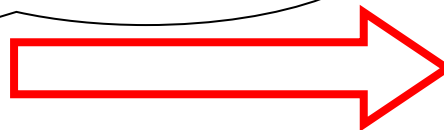
High

Medium

Low

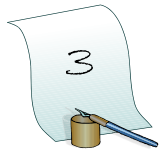
!!!! You must
"Know Your Customer" that.....

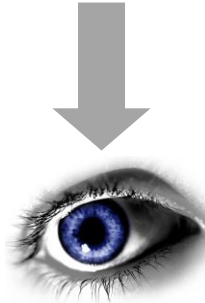

Your Company
(Reporting Entity)

Your Customers

Ongoing Monitoring

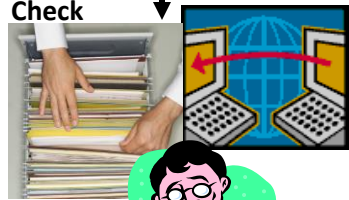
1st Transaction

Year 1 or
10 Months or
6 Months or.....

go on and on and on...

Check

Analyze

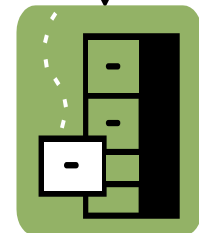
- Transactions Pattern/structure
- Average of Value of money
- Range of Risk Level
- Business Relationship Ongoing

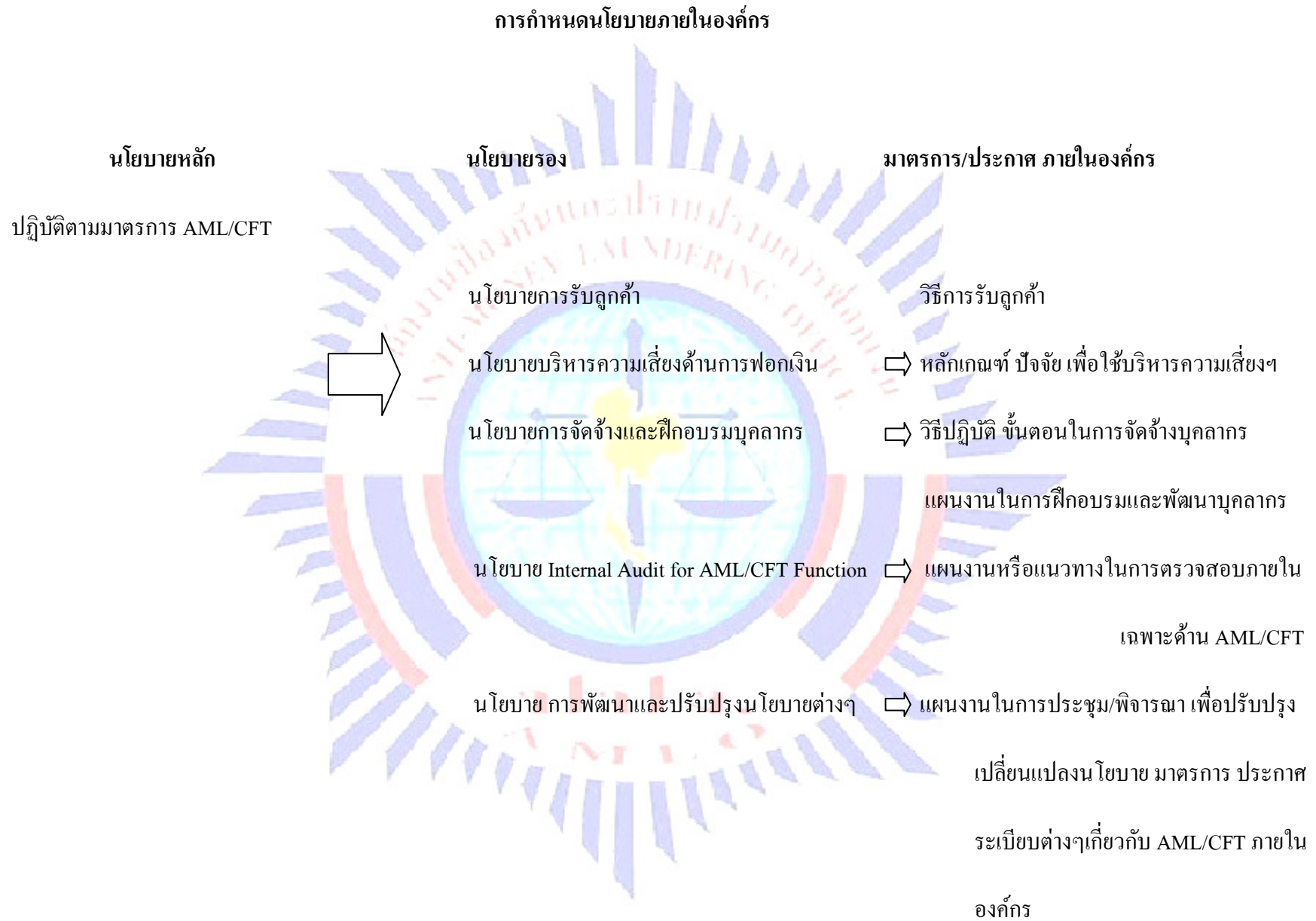
record

5 years

บริหารความเสี่ยงองค์กร

- ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง
  - ผลกระทบ
  - บริการ
  - ช่องทางการให้บริการ
  - อื่นๆ เช่น
    - วงเงิน, ประสิทธิภาพของตัวแทน
    - ที่ติดต่อ/ขาย
- การจัดการบริหารความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์/
บริการ/ช่องทางการให้บริการ ใหม่ๆ
- กระบวนการตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพ
- กระบวนการรักษาความลับของข้อมูล

บริหารความเสี่ยงลูกค้า

- กำหนดปัจจัยความเสี่ยงเพื่อใช้จัดระดับความเสี่ยงของลูกค้า
- พิจารณาปัจจัยเกี่ยวกับ
  - ปัจจัยเฉพาะตัวลูกค้า
  - ปัจจัยเกี่ยวกับโครงสร้างตัวลูกค้า
  - ปัจจัยเกี่ยวกับภูมิศาสตร์/พื้นที่
  - ปัจจัยอื่นๆ เช่น
    - พฤติกรรมของลูกค้า
    - ผลิตภัณฑ์/บริการ/ช่องทางการให้บริการ
    - หรืออื่นๆ
- ประสิทธิภาพในการตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย
และกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนส่งรายงาน
- แนวทางในการปฏิเสธลูกค้า หรือ กำหนดขั้นตอนเพิ่มเติม
สำหรับลูกค้าที่ต้องพิจารณาความเสี่ยงเป็นกรณีพิเศษ
- วิธีการอนุมัติรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงในระดับต่างๆ

ขั้นตอนอนุมัติความสัมพันธ

การกำหนดนโยบายภายในองค์กร

เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับสาระสำคัญในมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ได้กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดนโยบายที่แสดงถึงการรับเอามาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มาเป็นนโยบายหลักขององค์กรและมีความสำคัญ เท่าๆกับนโยบายหลักในการดำเนินธุรกิจ

การกำหนดนโยบายข้างต้น ประกอบด้วยนโยบายหลัก และนโยบายลำดับรอง โดยความแตกต่างของนโยบายทั้งสองลำดับ ได้แก่

นโยบายหลัก ต้องเป็นนโยบายที่ออกโดยคณะผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ที่มีอำนาจกำหนดทิศทางในการบริหารองค์กรของผู้มีหน้าที่รายงาน และมีความสำคัญเท่ากับนโยบายที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการประกอบกิจการ

นโยบายรอง อาจใช้คำเรียกอื่นนอกจาก นโยบาย เช่น มาตรการ ระเบียบองค์กร ประกาศขององค์กร แนวปฏิบัติภายใน ซึ่งอาจออกโดยคณะผู้บริหารสูงสุด หรือคณะผู้บริหารที่มีอำนาจในการออกนโยบายรองดังกล่าว แต่่นโยบายรองในที่นี้ ต้องมีผลบังคับใช้อย่างเคร่งครัดภายในองค์กร และส่งผลต่อการกระทำความผิดต่อหน้าที่ ในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่าเกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตาม โดยมักจะเป็นเรื่องที่มีรายละเอียด ขั้นตอน กระบวนการ ซึ่งเจาะจงสำหรับการปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สาระสำคัญในส่วนนี้ จะระบุว่า อย่างน้อยที่สุด ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดนโยบายหลักและรองในเรื่องใดบ้าง

๑. นโยบายหลัก เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เป็นนโยบายที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นนโยบายหลัก ซึ่งสาระสำคัญคือ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดนโยบายที่แสดงว่า ผู้มีหน้าที่รายงานจัดให้วัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เป็นวัตถุประสงค์หลักที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย และเพื่อ

แสดงว่า ผู้มีหน้าที่รายงานเข้าใจถึงการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ควรมีสาระสำคัญต่อไปนี้ ในนโยบายดังกล่าว

(๑) ผู้มีหน้าที่รายงาน สนับสนุนและพร้อมปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และดำเนินกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเคร่งครัด รวมถึงการรายงานธุรกรรม และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามกฎหมายดังกล่าวอย่างครบถ้วน

(๒) ผู้มีหน้าที่รายงาน จะกำหนดนโยบาย (รอง) หรือสาระสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับลูกค้า ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน และระบุตัวตน ตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(๓) ผู้มีหน้าที่รายงาน จะกำหนดนโยบาย (รอง) หรือมาตรการที่วางหลักเกณฑ์เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

โดยนโยบาย (รอง) หรือมาตรการ ในการบริหารความเสี่ยง ต้องประกอบด้วย (๑) การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร สำหรับ ผลิตภัณฑ์หรือบริการหรือช่องทางบริการขององค์กร (๒) การบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทั้งหมด (๓) การบริหารความเสี่ยงเพื่อตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

(๔) ผู้มีหน้าที่รายงาน จะกำหนดนโยบาย(รอง)หรือแผนงานที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ในเรื่องการจัดจ้างพนักงานหรือบุคลากร ด้วยกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและมั่นใจว่า ระบบการจัดจ้างดังกล่าวจะทำให้พนักงานหรือบุคลากร มีความเข้าใจในนโยบายหลักและนโยบายรองที่สนับสนุน รวมถึง จัดให้พนักงานหรือบุคลากรขององค์กร ได้รับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง

(๕) ผู้มีหน้าที่รายงาน จะกำหนดให้มีการตรวจสอบภายใน สำหรับส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายภายในองค์กร และตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับระบบปฏิบัติการ ตามนโยบายหลักและนโยบายรองอย่างครบถ้วน โดยให้อำนาจการตรวจสอบภายในนั้นเป็นไปโดยอิสระ ไม่มีการแทรกแซงจากส่วนงานใดหรือผู้ที่มีอำนาจบริหารภายในองค์กร

(๖) ผู้มีหน้าที่รายงาน จะกำหนดกระบวนการในการพิจารณาเพื่อปรับปรุงนโยบายหลักและนโยบายรองให้ทันสมัย และสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ บริการ หรือช่องทางบริการใหม่ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ อยู่เสมอ

ในการกำหนดนโยบายหลัก ขอให้ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณาสาระสำคัญใน ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรื่อง แนวทางการกำหนดนโยบายการรับลูกค้าและนโยบายการบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการฟอกเงินของลูกค้าของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๕) (พ.ศ. ๒๕๕๖) ประกอบกับแนวทางปฏิบัติฉบับนี้

นโยบายดังกล่าว จะระบุรายละเอียดมากขึ้นเพียงใดยังมีสาระสำคัญในขั้นตอนนี้ เพราะการระบุรายละเอียดขึ้นตอน มักจะปรากฏอยู่ในนโยบายลำดับรอง หรืออาจเรียกในชื่ออื่น เช่น มาตรฐาน มาตรการ ประกาศ แนวทางปฏิบัติ คู่มือ ฯ ขององค์กร

๒. นโยบาย (รอง)หรือสาระสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับลูกค้า

นโยบายการรับลูกค้า เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามนโยบายหลัก เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน(และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) การใช้คำว่า นโยบาย ในที่นี้ หมายถึง การดำเนินการตามที่ระบุ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในหัวเรื่องนั้นๆ ซึ่งกรณีนี้ นโยบายเรื่องการรับลูกค้า จัดเป็นนโยบายรองภายใต้ในนโยบายหลักข้อ ๑ และอาจปรับเปลี่ยนถ้อยคำจากนโยบายเป็นคำเรียกอื่น ตามระบบการออกหลักเกณฑ์ภายในองค์กรผู้มีหน้าที่รายงานแต่ละราย ได้

สาระสำคัญในการกำหนดนโยบายการรับลูกค้า ควรประกอบด้วย

(๑) วิธีปฏิบัติในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน โดยระบุประเภทข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานที่ลูกค้าต้องแสดงหรือให้แก่ผู้มีหน้าที่รายงานประเภทแบบสอบถามข้อมูลที่ต้องกรอก วิธีการกรอก และแนะนำวิธีการปฏิบัติต่อลูกค้าในกรณีต่างๆ เช่น

- ลูกค้าที่เคยสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้มีหน้าที่รายงานมาก่อน
- ลูกค้าที่เป็นบุคคลทพพลภาพหรือพิการ
- ลูกค้าที่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
- ..... เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดหลักการที่ไม่ขัดต่อประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ฉบับลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนั้น จึงควรพิจารณาประกาศสำนักนายกฯฉบับดังกล่าวอย่างเคร่งครัดประกอบกับแนวปฏิบัติฉบับนี้

(๒) วิธีปฏิบัติในการระบุตัวตนของลูกค้า โดยระบุถึง วิธีการตรวจสอบข้อมูล ประเมินผลเบื้องต้นเพื่อพิจารณาการขอข้อมูลเพิ่มเติม วิธีการตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด และวิธีปฏิบัติในกรณีต่างๆ เช่น

- กรณีที่ประเมินได้ว่า ต้องขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม เนื่องจากพบปัจจัยความเสี่ยงบางประการ

- กรณีที่พบว่า ลูกค้าไม่ยินยอมให้ข้อมูล
- กรณีที่พบว่า ลูกค้าให้ข้อมูลเท็จ
- กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือตรงกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด
- วิธีการปฏิเสธลูกค้า
- วิธีการขอขยายระยะเวลาในการอนุมัติรับลูกค้า
- ..... เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถ ดูรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการรับลูกค้าได้ ในส่วน ๓ การอนุมัติรับลูกค้า ในแนวทางปฏิบัติฉบับนี้

(3) วิธีปฏิบัติในขั้นตอนการอนุมัติรับลูกค้า โดยระบุถึง ขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และวิธีการใช้ดุลยพินิจในกรณีต่างๆที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ เช่น

- กรณีที่พบว่า ลูกค้าผ่านขั้นตอนการระบุตัวตนมาแล้ว แต่ข้อมูลไม่เพียงพอจะกำหนดความเสี่ยงที่ชัดเจนได้
- กรณีที่พบว่า ลูกค้าเป็นบุคคลที่สำนักงาน แจ้งให้รายงานธุรกรรมสงสัย ถ้ามีการขอสร้างความสัมพันธ์
- กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง ต้องขออนุมัติผู้บริหารที่ระดับ
- กรณีที่ลูกค้าปฏิเสธการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อกำหนดความเสี่ยงของลูกค้า
- ..... เป็นต้น

๓. นโยบาย (รอง)หรือมาตรการที่วางหลักเกณฑ์เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน(และสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย)

แนวทางในการกำหนดนโยบายรอง และผลการบังคับใช้นโยบาย เหมือนกับนโยบายรองในข้อ ๒

สาระสำคัญในการกำหนดนโยบายบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน(และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) ควรประกอบด้วย

- หลักเกณฑ์และการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงเพื่อประเมินความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ บริการ และ ช่องทางบริการทั้งหมด ที่ผู้มีหน้าที่รายงานให้บริการหรือดำเนินความสัมพันธ์กับลูกค้า (ดูแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ ในส่วน การบริหารความเสี่ยงฯ ประกอบการกำหนดนโยบายนี้ได้)
- หลักเกณฑ์และการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงเพื่อประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้า
- แนวทางในใช้ดุลยพินิจในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง
- วิธีการสรุปผลการประเมินและขออนุมัติดำเนินการปรับปรุงความเสี่ยง

- กระบวนการหลังได้รับอนุมัติผลการประเมินและการเก็บบันทึกข้อมูล

- ..... เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถ ดูรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดขั้นตอน และปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ ได้ใน หัวข้อ การบริหารความเสี่ยง ในแนวทางปฏิบัติฉบับนี้)

๔. นโยบาย(รอง)หรือแผนงานที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ในเรื่อง การจัดจ้างและการฝึกอบรมพนักงาน

แนวทางในการกำหนดนโยบายรอง และผลการบังคับใช้นโยบาย เหมือนกับนโยบายรองในข้อ ๒

(๑) สารสำคัญในเรื่อง การจัดจ้างพนักงานหรือบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในองค์กร

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดขั้นตอนในกระบวนการจ้างพนักงาน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลักในข้อ ๑ โดยอาจเพิ่มกระบวนการสัมภาษณ์ หรือ การทดสอบ หรือ การอบรมก่อนประเมินผลรับเป็นพนักงานหรือในขั้นตอนใดก็ตามที่จะมั่นใจได้ว่า พนักงานที่คัดเลือกเข้ามา (ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามนโยบายในข้อ ๑) มีความเข้าใจว่า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและสามารถปฏิบัติตามนโยบาย หลักการ หรือมาตรการ แนวทางปฏิบัติต่างๆ ที่องค์กรได้กำหนดขึ้นเพื่อรองรับการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว

(๒) สารสำคัญในเรื่อง การฝึกอบรมพนักงานหรือบุคลากรในองค์กร

ผู้รายงานต้องมั่นใจได้ว่า พนักงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้อย่างถูกต้องอยู่เสมอ ดังนั้น จึงต้องกำหนดแผนปฏิบัติงาน ในการฝึกอบรม เกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงความเข้าใจต่อนโยบาย มาตรการ แนวทางปฏิบัติ ที่องค์กรบังคับใช้เพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบายหลักในข้อ ๑ . ทั้งนี้ การฝึกอบรมดังกล่าวควรจัดให้เป็นการฝึกอบรมที่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจนำปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรการ แนวทางปฏิบัติ ที่องค์กร มาเป็นประเด็นในการฝึกอบรมร่วมด้วย ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องมั่นใจได้ว่า เมื่อได้รับการฝึกอบรมแล้ว พนักงานต้องมีความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและหลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติที่องค์กรกำหนดขึ้นภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย

๕. นโยบาย(รอง) เรื่อง การตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับระบบปฏิบัติการ

แนวทางในการกำหนดนโยบายรอง และผลการบังคับใช้นโยบาย เหมือนกับนโยบายรองในข้อ ๒

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนด ส่วนงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และจัดให้มีการตรวจสอบภายใน สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว รวมถึงการปฏิบัติงานของส่วนงานอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการตามนโยบาย หรือแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการภายในที่กำหนดขึ้นเพื่อรองรับการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งระบบที่ปฏิบัติโดยบุคลากร และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

รูปแบบการตรวจสอบภายในที่ควรระบุไว้ในนโยบายดังนี้

- (๑) ผู้มีหน้าที่รายงานควรกำหนดส่วนงานหรือหน่วยงานภายใน เพื่อปฏิบัติหน้าที่นี้โดยเฉพาะ
  - (๒) ผู้มีหน้าที่รายงานอาจมอบหมายให้บุคคลภายนอก ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในตาม (๑) ก็ได้
  - (๓) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องให้ความอิสระในการใช้อำนาจตรวจสอบ แก่ส่วนงานหรือหน่วยงานตรวจสอบใน (๑) รวมถึงบุคคลภายนอกใน (๒) ด้วย และมั่นใจได้ว่า ต้องไม่มีการแทรกแซงผลการตรวจสอบหรือประเมิน โดยส่วนงานอื่นและคณะผู้บริหารทุกระดับ
  - (๔) การตรวจสอบภายในตามนโยบายนี้ หมายรวมถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานใหญ่ สาขาและบริษัทในเครือ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
  - (๕) ผลจากการทำหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในข้อ (๑) และ (๒) จะต้องได้รับความใส่ใจ จากคณะผู้บริหารระดับสูง และ ได้รับการพิจารณาให้ดำเนินการเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมิน (กรณีที่พบว่ามีข้อบกพร่องหรือปัญหาในการปฏิบัติงาน) อย่างเคร่งครัด
- ทั้งนี้ นโยบายรองในข้อนี้ จะทำให้ผู้มีหน้าที่รายงาน มั่นใจได้ว่า นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติต่างๆ ที่กำหนดขึ้น ได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้อง และในกรณีที่พบข้อบกพร่องหรือความผิดพลาด ก็จะเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติอื่นๆ ต่อไปซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรองในข้อต่อไป

๖. นโยบาย(รอง)หรือแผนงานต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ในเรื่อง การพัฒนาและปรับปรุงนโยบาย

แนวทางในการกำหนดนโยบายรอง และผลการบังคับใช้นโยบาย เหมือนกับนโยบายรองในข้อ ๒

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดนโยบายรอง ในการทบทวน ปรับปรุงให้ นโยบายรองอื่นๆ มาตรการ หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และต้องดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาให้สอดคล้องกับกฎหมาย รวมถึงควรพิจารณาพัฒนานโยบายภายในต่างๆ ให้รองรับกับหลักเกณฑ์สากลที่ออกมาใหม่ๆ โดยเฉพาะเมื่อมีนโยบายในการออกผลิตภัณฑ์ บริการ หรือใช้ช่องทางการทำธุรกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้

เทคโนโลยีที่อาจเสี่ยงต่อการฟอกเงิน ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องตรวจสอบว่า นโยบายดังกล่าวจัดหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายที่บังคับใช้ในขณะนั้น(ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมใหม่) หรือเป็นอุปสรรคต่อนโยบายหลักในข้อ ๑. รวมถึงนโยบายรอง มาตรการ หลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับนโยบายในข้อ ๑. หรือไม่

สาระสำคัญในการกำหนดนโยบายรองในเรื่องนี้ ควรประกอบด้วย

- การกำหนดกรอบระยะเวลาที่แน่นอนในการตรวจสอบว่า นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหลักในข้อ ๑ ยังได้รับการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเกิดปัญหาหรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจพบได้จากผลการตรวจสอบภายในตามนโยบายรองในข้อ ๕ ข้างต้น

- การกำหนดให้ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารระดับสูง มีส่วนสำคัญในกระบวนการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหลักในข้อ ๑

- การกำหนดให้มีกระบวนการตรวจสอบ ผลกระทบฯ บริการ หรือใช้ช่องทางการทำธุรกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี ในเรื่อง ความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และความเสี่ยงอันอาจเกิดขึ้น ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตาม กฎหมาย นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหลักในข้อ ๑ ได้

- กำหนดกระบวนการแก้ไข พัฒนา เปลี่ยนแปลง เร่งด่วนเฉพาะกรณี(ในกรณีที่ต้องดำเนินการเมื่อพบปัญหาฉุกเฉิน) และได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงหรือคณะผู้บริหารระดับสูง

- กำหนดกระบวนการในการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน(และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) ของผลกระทบฯ บริการ หรือใช้ช่องทางการทำธุรกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี (ดูประกาศสำนักงาน เรื่อง แนวทางการตรวจสอบความเสี่ยงด้านการฟอกเงินของเทคโนโลยี ผลกระทบฯหรือบริการใหม่ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๕) ประกอบการกำหนดกระบวนการนี้)

ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจพิจารณากำหนด นโยบาย มาตรการ หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติภายในองค์กรอื่นๆเพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบายหลักในข้อ ๑ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจ โครงสร้าง ผลกระทบฯ บริการ และลูกค้า แต่ต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.

การจัดให้ลูกค้าแสดงตน

การจัดให้ลูกค้าแสดงตน เป็นขั้นตอนแรกเมื่อลูกค้าประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์หรือผู้ที่ทำธุรกรรม ครั้งคราวประสงค์จะทำธุรกรรมครั้งแรกในวงเงินที่กำหนดหรือเมื่อมีเหตุตามกฎหมาย โดยผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องจัดให้ลูกค้าแจ้งข้อมูลเบื้องต้นตาม ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องวิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการให้ผู้ให้บริการ ทั้งลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแสดงตนอย่างถูกต้องตามประเภทของผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ดังนี้

๑. การแสดงตนของลูกค้าที่ประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า

ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ประเภทนี้ หมายถึง ลูกค้าที่แจ้งความประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้มีหน้าที่รายงานต่อพนักงานหรือบุคลากรของผู้มีหน้าที่รายงาน รวมถึงตัวแทนหรือบุคคลที่สามที่ผู้มีหน้าที่รายงานพึงพา ในช่องทางปกติที่เป็นลักษณะการเผชิญหน้า โดยไม่ผ่านเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ใดๆ ในขณะที่สร้างความสัมพันธ์นั้น ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องจัดให้ลูกค้าประเภทนี้ แสดงตนดังนี้

(๑.๑) ลูกค้าบุคคลธรรมดา

(๑.๑.๑) ชื่อเต็ม

(๑.๑.๒) วันเดือนปีเกิด

(๑.๑.๓) เลขประจำตัว

- กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏในบัตรประชาชน

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว

(๑.๑.๔) ที่อยู่

- กรณีคนไทย หมายถึง ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และในกรณีที่ไม่ได้อาศัยในที่อยู่ดังกล่าว ให้ระบุที่อยู่ปัจจุบันด้วย

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ในประเทศไทย

(๑.๑.๕) อาชีพและสถานที่ทำงาน

(๑.๑.๖) ข้อมูลการติดต่อที่ผู้มีหน้าที่รายงานจะสามารถติดต่อลูกค้าได้ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(๑.๑.๗) ลายมือชื่อผู้สร้างความสัมพันธ์

(๑.๒) ลูกค้านิติบุคคลหรือลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

(๑.๒.๑) ชื่อนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย (ที่ปรากฏในเอกสารสำคัญต่างๆ)

(๑.๒.๒) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (เฉพาะนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายที่รัฐกำหนดให้ต้องเสียภาษีอากร)

(๑.๒.๓) เอกสารที่แสดงถึงการรับรองสถานภาพความเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่น่าเชื่อถือ

- กรณีนิติบุคคลไทย ได้แก่ เอกสารรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกิน ๖ เดือน

- กรณีนิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย ได้แก่ เอกสารที่แสดงถึงสถานภาพความเป็นนิติบุคคลที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐในประเทศที่จดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตประกอบการ ออกให้หรือ ที่องค์กรที่น่าเชื่อถือรับรอง และการออกเอกสารนั้นหรือการรับรองเอกสารนั้น กระทำไว้ไม่เกิน ๖ เดือน

- กรณีส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้แก่ หนังสือแสดงความจำนงในการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรม และหนังสือแต่งตั้งหรือมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรม

- กรณีสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ เอกสารแสดงการจดทะเบียน เอกสารใบอนุญาตประกอบกิจการหรือแสดงการจัดตั้งจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และเอกสารแต่งตั้งหรือมอบอำนาจให้สร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรม และการออกเอกสารนั้นหรือการรับรองเอกสารนั้น กระทำไว้ไม่เกิน ๖ เดือน

- กรณีบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ได้แก่ เอกสารสำคัญอันแสดงว่า ได้มีการก่อตั้งบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้น และ มีการรับรองเอกสารดังกล่าวไว้ไม่เกิน ๖ เดือน โดยผู้ที่มีอำนาจของบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายนั้น

(๑.๒.๔) ประเภทกิจการและวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการ

(๑.๒.๕) ตราประทับ (ในกรณีที่มี)

(๑.๒.๖) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงข้อมูลการติดต่ออื่น เช่น ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(๑.๒.๗) ชื่อเต็มของผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ทุกนาย

(๑.๒.๘) ข้อมูลของ “ผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้หน้าที่รายงาน” และ “บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย ให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้หน้าที่รายงาน” อันได้แก่

(๑.๒.๘.๑) ชื่อเต็ม

(๑.๒.๘.๒) วันเดือนปีเกิด

(๑.๒.๘.๓) เลขประจำตัว

- กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏในบัตรประชาชน

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว

(๑.๒.๘.๔) ที่อยู่

- กรณีคนไทย หมายถึง ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และในกรณีที่ไม่ได้อาศัยในที่อยู่ดังกล่าว ให้ระบุที่อยู่ปัจจุบันด้วย

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ในประเทศไทย

(๑.๒.๘) ลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนามและผู้รับมอบอำนาจ ตาม (๑.๒.๘)

๒. การแสดงตนของลูกคำที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า

โดยหลักการแล้ว หากผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องการเพิ่มหรือจัดทำช่องทางในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกคำ ที่เป็นช่องทางซึ่งทำให้ลูกคำไม่ต้องพบหน้ากับพนักงานหรือบุคลากรของ ผู้มีหน้าที่รายงาน รวมถึงตัวแทนหรือบุคคลที่สามที่ผู้มีหน้าที่รายงานพึ่งพา เป็นช่องทางที่สร้างความสัมพันธ์ผ่านเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ใดๆ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงของการใช้บริการนั้น หมายความว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรเลือกใช้ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ไม่ได้ทำต่อหน้า กับประเภทบริการที่มีความเสี่ยงต่ำด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (วิธีการพิจารณาความเสี่ยง เป็นไปตามแนวทางที่เลขที่การประกาศตามกฎหมายกระทรวง)

อย่างไรก็ดี ผู้มีหน้าที่รายงานอาจพิจารณาเลือกใช้ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์ที่ไม่ได้ทำต่อหน้า กับประเภทบริการที่มีความเสี่ยงสูงก็ได้ แต่ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดมาตรการ ในการจัดให้ลูกคำต้องแจ้งหรือส่งข้อมูลการแสดงตนให้ครบถ้วนอย่างการสร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า โดยอาจขยายกำหนดเวลาในการอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์จนกว่าจะได้รับข้อมูลครบถ้วน ซึ่งอาจกำหนดวิธีการแจ้งหรือส่งข้อมูลในภายหลัง ก่อนที่จะอนุมัติรับทำธุรกรรมครั้งแรก

ข้อมูลการแสดงตนสำหรับลูกค้าที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า ในการใช้บริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อย่างน้อยได้แก่ข้อมูลดังนี้

(๒.๑) ลูกค้าบุคคลธรรมดา

(๒.๑.๑) ชื่อเต็ม

(๒.๑.๒) เลขประจำตัว

- กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏในบัตรประชาชน
- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือ เลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว

(๒.๑.๓) ที่อยู่

- กรณีคนไทย หมายถึง ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และในกรณีที่ไม่ได้อาศัยในที่อยู่ดังกล่าว ให้ระบุที่อยู่ปัจจุบันด้วย
- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ในประเทศไทย

(๒.๑.๔) ข้อมูลการติดต่อที่ผู้มีหน้าที่รายงานจะสามารถติดต่อลูกค้าได้ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(๒.๒) ลูกค้านิติบุคคล หรือ ลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมาย

(๒.๒.๑) ชื่อนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมาย (ที่ปรากฏในเอกสารสำคัญต่างๆ)

(๒.๒.๒) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (เฉพาะนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายที่รัฐกำหนดให้ต้องเสียภาษีอากร) หรือ กรณีเป็นนิติบุคคลที่ไม่ต้องชำระภาษี ให้แสดงเอกสารที่จัดตั้งนิติบุคคล หรือเอกสารที่แสดงว่าได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง

(๒.๒.๓) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงข้อมูลการติดต่ออื่น เช่น ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(๒.๒.๔) ข้อมูลของ “ผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงาน” และ “บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย ให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงาน” อันได้แก่

(๒.๒.๔.๑) ชื่อเต็ม

(๒.๒.๔.๒) วันเดือนปีเกิด

(๒.๒.๔.๓) เลขประจำตัว

- กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏในบัตรประชาชน

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว

(๒.๒.๔.๔) ที่อยู่

- กรณีคนไทย หมายถึง ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และในกรณีที่ไม่ได้อาศัยในที่อยู่ดังกล่าว ให้ระบุที่อยู่ปัจจุบันด้วย

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ในประเทศไทย

๓. การแสดงตนของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน มีการให้บริการลักษณะที่เป็นครั้งคราว โดยการทำธุรกรรมในแต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับการทำธุรกรรมครั้งก่อน ให้ผู้มีหน้าที่รายงานจัดให้ผู้ที่ใช้บริการกลุ่มนี้ เป็น “ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว” และผู้มีหน้าที่รายงานควรพิจารณาให้การบริการครั้งคราวลักษณะนี้ ใช้เฉพาะประเภทธุรกรรมหรือประเภทบริการที่มีความเสี่ยงต่ำด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเท่านั้น (วิธีการพิจารณาความเสี่ยง เป็นไปตามแนวทางที่เลขาธิการกำหนดตามกฎหมายกระทรวง)

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ให้บริการลักษณะนี้ กับประเภทธุรกรรมหรือประเภทบริการที่มีความเสี่ยงสูง ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดมาตรการในการขอข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อมั่นใจได้ว่าการทำธุรกรรมแบบครั้งคราวนั้นสมเหตุสมผลและไม่เสี่ยงต่อการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เช่น การขอเอกสารทางการค้าที่สามารถแสดงเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม หรือ ขอข้อมูลการแสดงตนที่เพิ่มเติมขึ้นเป็นต้น

ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดให้ ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ซึ่งทำธุรกรรมในมูลค่าเงินหรือในเงื่อนไขต่อไปนี้ ต้องแสดงตน

(๑) มีการทำธุรกรรมด้วยเงินสด หรือด้วยทรัพย์สิน ในมูลค่าตั้งแต่ เจ็ดแสนบาทขึ้นไป

(๒) มีการทำธุรกรรมการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (ทั้งการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ดำเนินการโดยสถาบันการเงิน และการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ดำเนินการโดยผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖(๕) และมีการทำธุรกรรมเงินอิเล็กทรอนิกส์ ในมูลค่าตั้งแต่ ห้าหมื่นบาทขึ้นไป

(๓) ไม่จำเป็นต้องพิจารณามูลค่าในการทำธุรกรรม หากพบว่า มีข้อสงสัยในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หรือพบพฤติกรรมที่น่าสงสัยหรือผิดปกติ

ข้อมูลการแสดงตนสำหรับผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว ในการใช้บริการหรือทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อย่างน้อยได้แก่ข้อมูลดังนี้

(๓.๑) ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวประเภทบุคคลธรรมดา

(๓.๑.๑) ชื่อเต็ม

(๓.๑.๒) วันเดือนปีเกิด

(๓.๑.๓) เลขประจำตัว

- กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏในบัตรประชาชน
- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว

(๓.๑.๔) ที่อยู่

- กรณีคนไทย หมายถึง ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และในกรณีที่ไม่ได้อาศัยในที่อยู่ดังกล่าว ให้ระบุที่อยู่ปัจจุบันด้วย

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ในประเทศไทย

(๓.๑.๕) ข้อมูลการติดต่อที่ผู้มีหน้าที่รายงานจะสามารถติดต่อลูกค้าได้ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(๓.๒) ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวประเภทนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

(๓.๒.๑) ชื่อนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย (ที่ปรากฏในเอกสารสำคัญต่างๆ)

(๓.๒.๒) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (เฉพาะนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายที่รัฐกำหนดให้ต้องเสียภาษีอากร) หรือ กรณีเป็นนิติบุคคลที่ไม่ต้องชำระภาษี ให้แสดงเอกสารที่จัดตั้งนิติบุคคล หรือเอกสารที่แสดงว่าได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง

(๓.๒.๓) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงข้อมูลการติดต่ออื่น เช่น ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(๓.๒.๔) ข้อมูลของ “ผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงาน” และ “บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงาน” อันได้แก่

(๓.๒.๔.๑) ชื่อเต็ม

(๓.๒.๔.๒) วันเดือนปีเกิด

(๓.๒.๔.๓) เลขประจำตัว

- กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏในบัตรประชาชน
- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว

(๓.๒.๔.๔) ที่อยู่

- กรณีคนไทย หมายถึง ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และในกรณีที่ไม่ได้อาศัยในที่อยู่ดังกล่าว ให้ระบุที่อยู่ปัจจุบันด้วย
- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ในประเทศไทย

๔. การแสดงตนของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแบบไม่พบหน้า

ผู้มีหน้าที่รายงาน ไม่ควรจัดให้มีบริการแบบไม่พบหน้า สำหรับผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เว้นแต่ผู้มีหน้าที่รายงานจะกำหนดมาตรการในการลดความเสี่ยงในการให้บริการประเภทนี้ เช่น การจำกัดวงเงินต่อครั้งและต่อวัน การขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการตรวจสอบวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมและตรวจสอบตัวตนของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว มีระบบตรวจสอบหรือปฏิเสธการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวที่ผิดปกติหรือน่าสงสัย เป็นต้น

ข้อมูลการแสดงตนสำหรับผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแบบมาพบหน้า ในการใช้บริการหรือทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อย่างน้อยได้แก่ข้อมูลดังนี้ (เทียบเคียงได้กับการแสดงตนสำหรับลูกค้าในข้อ ๒ ลูกค้าที่ไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า)

(๔.๑) ลูกค้าบุคคลธรรมดา**(๔.๑.๑) ชื่อเต็ม****(๔.๑.๒) เลขประจำตัว**

- กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏในบัตรประชาชน
- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว

(๔.๑.๓) ที่อยู่

- กรณีคนไทย หมายถึง ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และในกรณีที่ไม่ได้อาศัยในที่อยู่ดังกล่าว ให้ระบุที่อยู่ปัจจุบันด้วย

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ในประเทศไทย

(๔.๑.๔) ข้อมูลการติดต่อที่ผู้มีหน้าที่รายงานจะสามารถติดต่อลูกค้าได้ เช่น

หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(๔.๒) ลูกค้านิติบุคคล หรือ ลูกค้าที่เป็นบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมาย

(๔.๒.๑) ชื่อนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย (ที่ปรากฏในเอกสารสำคัญต่างๆ)

(๔.๒.๒) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (เฉพาะนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายที่รัฐกำหนดให้ต้องเสียภาษีอากร) หรือ กรณีเป็นนิติบุคคลที่ไม่ต้องชำระภาษี ให้แสดงเอกสารที่จัดตั้งนิติบุคคล หรือเอกสารที่แสดงว่าได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง

(๔.๒.๓) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงข้อมูลการติดต่ออื่น เช่น ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์

(๔.๒.๔) ข้อมูลของ “ผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงาน” และ “บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย ให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงาน” อันได้แก่

(๔.๒.๔.๑) ชื่อเต็ม

(๔.๒.๔.๒) วันเดือนปีเกิด

(๔.๒.๔.๓) เลขประจำตัว

- กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชนที่ปรากฏในบัตรประชาชน
- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว

(๔.๒.๔.๔) ที่อยู่

- กรณีคนไทย หมายถึง ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และในกรณีที่ไม่ได้อาศัยในที่อยู่ดังกล่าว ให้ระบุที่อยู่ปัจจุบันด้วย

- กรณีคนต่างด้าว หมายถึง ที่อยู่ในประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ในประเทศไทย

๕. การตรวจสอบข้อมูลและเอกสารการแสดงตน

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูลและเอกสารการแสดงตนของลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว โดยต้องให้อำนาจบุคลากรหรือพนักงานผู้ตรวจสอบในการใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสม ซึ่งการตรวจสอบในขั้นตอนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๕.๑) ทราบว่า ลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว เป็นบุคคล นิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายที่มีตัวตนอยู่จริงตามกฎหมาย

(๕.๒) ทราบว่า วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมแบบครั้งคราว มีความสอดคล้องกับข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

(๕.๓) ทราบว่า ข้อมูลการแสดงตนที่ได้รับมานั้น เพียงพอต่อการดำเนินกระบวนการบริหารความเสี่ยง และตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายกระทรวง เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖

อนึ่ง การใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสมในที่นี้ รวมถึง การขอเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานเพิ่มเติมจากลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว และการปฏิเสธ ไม่รับสร้างความสัมพันธ์หรือไม่รับทำธุรกรรมแบบครั้งคราว เมื่อได้รับข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนด้วย

การอนุมัติรับลูกค้า

ขั้นตอนการพิจารณาเพื่ออนุมัติรับลูกค้านี้ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน โดยในการอนุมัติรับลูกค้าต้องประกอบไปด้วยการประเมินความต้องการข้อมูลเบื้องต้นเพื่อระบุตัวตน และการตรวจสอบรายชื่อที่ส่งผลต่อการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่อไปนี้จะ เป็นกระบวนการที่มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการทันที หลังจากที่ได้จัดให้ลูกค้าแสดงตนแล้ว

๑. การประเมินผลความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมของลูกค้า

ตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวง กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการระบุตัวตนของลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวหลังจากขั้นตอนการจัดให้ลูกค้าแสดงตนแล้ว

อย่างไรก็ดี แม้ว่าลูกค้าหรือผู้ทำธุรกรรมรายหนึ่งรายใด มิได้อยู่ในเงื่อนไขการแสดงตน แต่หากว่าผู้มีหน้าที่รายงาน มีข้อสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือมีเหตุอันพิจารณาได้ว่า ควรจัดให้มีการดำเนินการระบุตัวตน ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการตามขั้นตอนนี้

(๑.๑) การกำหนดปัจจัยในการประเมิน

ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดขั้นตอนในการประเมินเบื้องต้นว่า จำเป็นต้องได้รับหรือขอข้อมูลเอกสาร หรือหลักฐานจากลูกค้าเพิ่มเติมเพื่อระบุตัวตนของลูกค้าหรือไม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยผู้มีหน้าที่รายงานควรกำหนดปัจจัยหรือข้อพิจารณาเพื่อประเมินความต้องการข้อมูลเบื้องต้น (อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกัน ขึ้นอยู่กับโครงสร้างและดุลยพินิจของผู้มีหน้าที่รายงาน) ดังนี้

- (ก) ปัจจัยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ประเภทบริการ ช่องทางการให้บริการ
- (ข) ปัจจัยเกี่ยวกับความซับซ้อนของโครงสร้างกิจการของลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- (ค) ปัจจัยเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ
- (ง) ปัจจัยเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินหรือรายได้ของลูกค้า
- (จ) ปัจจัยเกี่ยวกับมูลค่าในการขอใช้บริการ

(๑.๒) แนวทางการใช้ดุลยพินิจในการประเมิน

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรฐานในการใช้ดุลยพินิจเพื่อวิเคราะห์ว่า ผู้ที่ขอสร้างความสัมพันธ์แต่ ละราย มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในเบื้องต้น มากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ประเมินว่า ควรต้องขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าเพิ่มเติมหรือไม่ โดยในการกำหนดมาตรฐานในการใช้ ดุลยพินิจ ผู้มีหน้าที่รายงาน จะต้องนำปัจจัยในข้อ ๑.๑ มาเป็นหลักการเพื่อกำหนดแบบแผนในการใช้ดุลยพินิจ

ตัวอย่าง

จากข้อมูลในการแสดงตนและการแจ้งความประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์เบื้องต้น พบว่า ลูกค้ารายหนึ่ง มีปัจจัยที่ต้องพิจารณาคือ

ปัจจัยข้อ (ก) ลูกค้าเลือกขอใช้บริการชำระหนี้ทางการค้าข้ามประเทศ โดยการหักบัญชี หรือ การซื้อ ขายหลักทรัพย์ที่ต้องผ่านบริษัทตัวแทนในต่างประเทศ ซึ่งจัดได้ว่า เป็นบริการที่ไม่อยู่ในกลุ่มความเสี่ยงต่ำ

ปัจจัยข้อ (ค) ลูกค้าเลือกขอใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับการโอนเงินมูลค่าเงินหรือซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศ ที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงิน

ปัจจัยข้อ (จ) ลูกค้าขอทำธุรกรรมแรกในวงเงินที่สูง

จากข้อพิจารณาพบว่า แม้ลูกค้าจะขาดปัจจัยในข้อ (ข) ซึ่งหมายความว่า ลูกค้าไม่ได้มีความซับซ้อนใดๆ เพราะเป็นบริษัทที่ถือหุ้นด้วยบุคคลสามคนเท่านั้น และขาดปัจจัยในข้อ (ง) ซึ่งหมายความว่า ลูกค้าระบุที่มา ของเงิน จากการประกอบกิจการที่ไม่เสี่ยงและแสดงที่มาได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ลูกค้าเกี่ยวข้องกับทั้ง ๓ ข้อ ข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ได้กำหนดมาตรฐานว่า แบบแผนลักษณะนี้ บุคลากรผู้ตรวจสอบ ควรต้องใช้ดุลยพินิจ “ขอข้อมูลของลูกค้าเพิ่มเติม เพราะลูกค้ามีโอกาสที่จะกลายเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงในระดับสูงได้” เป็นต้น

ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดเบื้องต้นก่อนว่า ความเสี่ยงในขั้นตอนนี้ สำหรับลูกค้าแบ่งออกเป็น กี่ระดับ และหากพบว่า ลูกค้ามีข้อมูลและข้อเท็จจริงตรงกับปัจจัยเสี่ยงแต่ละข้อ หรือหลายข้อ ผู้มีหน้าที่รายงาน จะกำหนดมาตรฐานในการใช้ดุลยพินิจให้กับบุคลากรที่ทำหน้าที่อย่างไร ทั้งนี้ การใช้ดุลยพินิจ ควรมีขอบเขต ที่ชัดเจน

ตัวอย่าง ๑

หากพบว่า ลูกค้าตรงกับปัจจัยเสี่ยงในข้อ (ข) หรือมีปัจจัยเสี่ยงข้อ (ข) รวมอยู่ด้วย บุคลากรต้องใช้ ดุลยพินิจในการ เรียกข้อมูลและเอกสารเพิ่มเติมจากลูกค้า อันได้แก่

- เอกสารแสดงการถือหุ้นหรือรับผลประโยชน์ของลูกค้านิติบุคคล

- ข้อมูลการระบุตัว ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา และข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ที่แสดงว่า บุคคลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับลูกค้านิติบุคคล

- ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหารสูงสุด^๒ของลูกค้านิติบุคคล

..... เป็นต้น

ตัวอย่าง ๒

หากพบว่า ลูกค้านำตรงกับปัจจัยเสี่ยงในข้อ (ค) หรือมีปัจจัยเสี่ยงข้อ (ค) รวมอยู่ด้วย บุคลากรต้อง
ใช้ดุลยพินิจในการ เรียกข้อมูลและเอกสารเพิ่มเติมจากลูกค้า อันได้แก่

- ข้อมูลแสดงถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการทำธุรกรรม เช่น โอนเงินไปในพื้นที่เสี่ยง
เพื่อการใด

- ข้อมูลแสดงถึงความผูกพัน หรือความเกี่ยวข้อง กับผู้รับเงินปลายทางซึ่งตั้งอยู่ในประเทศเสี่ยง
เช่น สัญญาทางธุรกิจที่ลงนามร่วมกันกับคู่สัญญาที่เป็นนิติบุคคลในประเทศเสี่ยง

- ขอให้ลูกค้าแจ้งวงเงินสูงสุดที่คาดว่าจะทำธุรกรรมในแต่ละครั้ง เพื่อพิจารณาถึงความ
สอดคล้องกับสัญญาทางธุรกิจหรือวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้

- ตรวจสอบข้อมูล คู่สัญญาปลายทางในเบื้องต้น กับฐานรายชื่อที่เสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือ
สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เช่น นำชื่อบริษัทและชื่อผู้ลงนามในสัญญา ไปตรวจสอบกับฐานรายชื่อ
ดังกล่าว เท่าที่มีข้อมูลปรากฏให้ตรวจสอบได้

..... เป็นต้น

ดังนั้น การที่ผู้มีหน้าที่รายงาน จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑. นี้ได้อย่างครบถ้วน ผู้มีหน้าที่รายงาน
ต้องกำหนด มาตรฐานในการบริหารความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ ประเภทบริการ และช่องทางบริการ
ที่องค์กรตนดำเนินกิจการอยู่ ควบคู่กับการกำหนดมาตรฐานในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้าหรือผู้ที่
ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว เสียก่อน จึงจะนำมาตรฐานทั้งหมด มาพิจารณาปรับใช้กับปัจจัยการวิเคราะห์เบื้องต้น
เพื่อประเมินความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า

นอกจาก พิจารณาความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์ ประเภทบริการ และช่องทางบริการแล้ว
ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจนำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่งต่ำหรือสูงบางเรื่องมาปรับใช้ ในกรณีที่สามารถทราบถึง
ความเสี่ยงนั้นได้ตั้งแต่ในชั้นข้อมูลการแสดงตน (ปัจจัยความเสี่งต่ำหรือสูง ให้ดูข้อบัญญัติ หมวด การบริหาร
ความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และแนวทางที่เลขาธิการกำหนด
เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ) เช่น ในขั้นตอนการแสดงตน ลูกค้า
แจ้งว่ามีอาชีพเป็นข้าราชการการเมืองในตำแหน่ง รัฐมนตรี ซึ่งในข้อบัญญัติกำหนดให้ปัจจัยเรื่อง บุคคลที่มี
สถานภาพทางการเมืองในประเทศ เป็นความเสี่ยงสูงซึ่งไม่ต้องใช้ดุลยพินิจ ดังนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้อง
ประเมินในชั้นนี้ว่า ลูกค้าได้รับผลการประเมินที่ต้องขอข้อมูลเพิ่มเติม (เพราะไม่อยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ)

ไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์หรือเลือกใช้ ผลกระทบ ประสิทธิภาพ และช่องทางบริการที่มีความเสี่ยงต่ำหรือไม่ เป็นต้น

ดังนั้น ในแนวทางการใช้ดุลยพินิจเรื่องนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องระบุถึงปัจจัยบางประการที่บุคลากร ไม่จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจ โดยให้เลือกปัจจัยที่บุคลากรอาจทราบได้ในขั้นตอนการแสดงตนเป็นหลัก เช่น เมื่อลูกค้าแสดงตนว่า เป็นหน่วยงานราชการ หรือเป็นบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ บุคลากรที่ใช้ดุลยพินิจ สามารถสันนิษฐานไว้ก่อนว่า มีลักษณะเสี่ยงต่ำ โดยยังไม่ต้องขอข้อมูลในการระบุตัวตนเพิ่มเติม เว้นแต่ ..... (มีการขอใช้บริการที่มีจำนวนมูลค่าเงินสูงมาก และเป็นการลงทุนหรือเป็นการทำธุรกรรมข้ามประเทศ บุคลากรควรพิจารณาขอข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของการลงทุน หรือกิจการอื่นๆ ที่ลูกค้ามีการดำเนินการ นอกจากกิจการหลักของลูกค้า เพื่อประกอบการบริหารความเสี่ยงในขั้นตอนการจัดระดับความเสี่ยง) เป็นต้น

๒. การตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อที่กฎหมายกำหนด

ตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ “กระบวนการตรวจสอบข้อมูลลูกค้ารวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างความสัมพันธ์หรือบุคคลที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว แล้วแต่กรณี กับ ข้อมูลรายชื่อบุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือองค์กร ซึ่งมีมติของหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นผู้ที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย หรือ บุคคลที่ศาลมีคำสั่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย” เป็นส่วนสำคัญในขั้นตอนก่อนการอนุมัติรับลูกค้าหรือรับทำธุรกรรมให้กับผู้ที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว

๒.๑ ข้อมูลรายชื่อที่ใช้ตรวจสอบตามกฎหมาย

ตามกระบวนการที่ถูกต้อง เมื่อผู้มีหน้าที่รายงาน ได้จัดให้ลูกค้าแสดงตน ประเมินผลความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมของลูกค้าแล้ว ขั้นตอนลำดับสุดท้ายก่อนรับลูกค้า คือ การตรวจสอบข้อมูลรายชื่อตามวรรคข้างต้น ซึ่งข้อมูลรายชื่อที่ต้องใช้ตรวจสอบกับลูกค้า ได้แก่

ข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ประกอบไปด้วยข้อมูล ๒ ส่วน ตามกฎหมายดังกล่าว คือ

- ข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดยคำสั่งศาล

- ข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ได้รับการกลั่นกรองโดยสำนักงานและอนุมัติโดยรัฐมนตรี รวมถึงข้อมูลจากประเทศอื่นที่ได้รับการกลั่นกรองโดยสำนักงานและอนุมัติโดยรัฐมนตรี

๒.๒ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องดำเนินการตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด

เมื่อพิจารณาจากขั้นตอนการแสดงผล ต่อเนื่องถึงขั้นตอนการประเมินผลความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมของลูกคำ พบว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจได้รับข้อมูลลูกคำหรือผู้ที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราวเพื่อตรวจสอบในขั้นตอนนี้ ๒ แบบแผน คือ

(๒.๒.๑) ข้อมูลที่ได้จากลูกคำในขั้นตอนการแสดงผล และไม่มีข้อมูลเพิ่มเติมจากการประเมินข้อมูลเพิ่มเติมในข้อ ๑

ในกรณีนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการตรวจสอบบุคคลดังต่อไปนี้

- ลูกคำบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์ หรือบุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- บุคคลที่รับมอบอำนาจจากลูกคำบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์หรือบุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (กรณีที่มี)
- ลูกคำนิติบุคคลที่ขอสร้างความสัมพันธ์หรือนิติบุคคลที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีนัยสำคัญ^๓ภายในองค์กรลูกคำนิติบุคคล ในที่นี้ หมายถึง กรรมการผู้มีอำนาจทุกราย รวมถึงผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายที่มาดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน (กรณีที่มี) และ กรรมการผู้มีอำนาจรายที่ดำเนินการขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว รวมถึงผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายที่มาขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (กรณีที่มี)

(๒.๒.๒) ข้อมูลที่ได้จากลูกคำในขั้นตอนการแสดงผล และข้อมูลเพิ่มเติมจากการประเมินในข้อ ๑

ในกรณีนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการตรวจสอบบุคคลดังต่อไปนี้

- ลูกคำบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์ หรือบุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- บุคคลที่รับมอบอำนาจจากลูกคำบุคคลธรรมดาที่ขอสร้างความสัมพันธ์หรือบุคคลธรรมดาที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (กรณีที่มี)
- ลูกคำนิติบุคคลที่ขอสร้างความสัมพันธ์หรือนิติบุคคลที่ขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว
- บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีนัยสำคัญภายในองค์กรลูกคำนิติบุคคล ในที่นี้ หมายถึง กรรมการผู้มีอำนาจทุกราย รวมถึงผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายที่มาดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน

(กรณีที่มี) และ กรรมการผู้มีอำนาจรายที่ดำเนินการขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว รวมถึงผู้รับมอบอำนาจทอด
สุดท้ายที่มาขอทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว (กรณีที่มี)

- ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ายุคคลธรรมดา (กรณีที่ต้องตรวจสอบตามแนวทางการใช้
ดุลยพินิจตามข้อ ๑ (๑.๒) และพบว่ามี)

- ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ายินดีบุคคล (กรณีที่ต้องตรวจสอบตามแนวทางการใช้
ดุลยพินิจตามข้อ ๑ (๑.๒))

- ผู้บริหารระดับสูง (กรณีที่ต้องตรวจสอบตามแนวทางการใช้ดุลยพินิจตามข้อ ๑ (๑.๒))

- ผู้ถือหุ้นที่มีนัยสำคัญของลูกค้ายินดีบุคคล ที่อาจไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง แต่มีบทบาท
สำคัญในการรับประโยชน์จากลูกค้ายินดีบุคคลในจำนวนที่พิจารณาว่าใกล้เคียงกับผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงด้วย
(กรณีที่กำหนดนโยบายภายในให้ตรวจสอบตามแนวทางการใช้ดุลยพินิจตามข้อ ๑ (๑.๒) และพบว่ามี)

- นิติบุคคลและบุคคลธรรมดาผู้ลงนามในสัญญาทางธุรกิจที่เป็นคู่สัญญาที่มีนัยสำคัญ^{iv}
ของลูกค้ายินดีบุคคล (กรณีที่กำหนดนโยบายภายในให้ตรวจสอบตามแนวทางการใช้ดุลยพินิจตามข้อ ๑ (๑.๒)
และพบว่ามี)

- นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ซึ่งบุคลากรผู้ตรวจสอบพิจารณาแล้วและมีดุลยพินิจว่า
ควรตรวจสอบ เนื่องจาก มีความเกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญกับลูกค้า (กรณีที่กำหนดนโยบายภายในให้ตรวจสอบ
ตามแนวทางการใช้ดุลยพินิจตามข้อ ๑ (๑.๒) และพบว่ามี)

หมายเหตุ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจกำหนดให้ขั้นตอนการตรวจสอบรายชื่อที่กฎหมายกำหนดนี้ เป็นขั้นตอน
ที่ต้องดำเนินการทันทีหลังจากได้รับข้อมูลการแสดงตนจากลูกค้าก็ได้ และหากต่อมามีการระบุด่วนเพิ่มเติม
ข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า จึงค่อยนำข้อมูลของบุคคลหรือนิติบุคคลที่เพิ่มเติมขึ้น มาตรวจสอบกับรายชื่อ
ที่กฎหมายกำหนด ก่อนอนุมัติรับลูกค้า

๓. การกำหนดมาตรการหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

เพื่อให้ขั้นตอนการรับลูกค้า เป็นไปตามหลักการแห่งกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ และมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการ
สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ผู้มีหน้าที่รายงาน จำเป็นต้องกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ หรือ
หลักเกณฑ์ภายในองค์กรเกี่ยวกับมาตรการดังต่อไปนี้

๓.๑ แนวปฏิบัติในการตรวจสอบข้อมูลการแสดงผล

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดขั้นตอนและวิธีการใช้ดุลยพินิจสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันขั้นตอนการแสดงผลของลูกค้ำว่า การแสดงดังกล่าวเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ ๑ บุคลากรต้องตรวจสอบการกรอกข้อมูลของลูกค้ำ เพื่อยืนยันว่าการกรอกข้อมูลนั้นสมบูรณ์ตามที่กฎหมายกำหนด

ขั้นตอนที่ ๒ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพึ่งพาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่น่าเชื่อถือเป็นเครื่องมือในการยืนยันข้อมูลการแสดงผลของลูกค้ำ

ขั้นตอนที่ ๓ กรณีที่ไม่มีการตรวจสอบที่น่าเชื่อถือได้ตามขั้นตอนที่ ๒ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดวิธีปฏิบัติอื่นทดแทน เช่น กำหนดวิธีการเพิ่มเติม ให้บุคลากรที่ตรวจสอบเรียกดูหลักฐานต้นฉบับ ในกรณีที่สำเนาเอกสารที่ลูกค้ำยื่นประกอบการแสดงผลไม่มีการรับรอง หรือไม่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ ๔ กรณีที่เกิดความสงสัยในการตรวจสอบในขั้นตอนที่ ๒ หรือ ๓ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจกำหนดวิธีการให้บุคลากร ขยายระยะเวลาในการรับเอกสารแสดงผลออกไป และแจ้งให้ลูกค้ำนำเอกสารอื่นมาเพื่ออ้างอิงความน่าเชื่อถือ เช่น เอกสารเรียกเก็บค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคที่มีชื่อลูกค้ำและที่อยู่ปัจจุบัน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๕ กำหนดหลักการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง สามารถปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้ำได้ในขั้นตอนการแสดงผล หากปรากฏเหตุสงสัยที่อาจเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และจัดทำรายงานข้อเท็จจริงส่งให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาว่า เห็นควรรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานหรือไม่

..... เป็นต้น

๓.๒ แนวทางในการใช้ดุลยพินิจในการระบุตัวตนของลูกค้ำ

ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรนำหลักการและปัจจัยในการประเมินผลตามข้อ ๑ (เรื่อง การประเมินผลความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมของลูกค้ำ) มาขยายผลออกเป็นหลักเกณฑ์เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติและใช้ดุลยพินิจได้อย่างชัดเจน โดยต้องกำหนดแบบแผนในการพิจารณาให้ลูกค้ำต้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อระบุตัวตน เช่น โครงสร้างองค์กรของลูกค้ำ ข้อมูลรายชื่อผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารสูงสุด เป็นต้น และกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนในการใช้ดุลยพินิจหรือกระบวนการหาข้อมูลเพิ่มเติมของลูกค้ำด้วย เนื่องจาก มีข้อมูลบางส่วนที่ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการแสวงหาจากข้อมูลเอกสารหรือหลักฐานที่ลูกค้ำแสดง โดยเฉพาะขั้นตอนในการหาข้อมูลเกี่ยวกับ

ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า (ตัวอย่าง ให้ดูในข้อ ๑ เรื่อง การประเมินผลความต้องการข้อมูลเพิ่มเติมของลูกค้า)

๓.๓ หลักเกณฑ์ในการยอมรับข้อมูล ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดวิธีการให้แก่บุคลากรผู้ใช้ดุลยพินิจเพื่อตรวจสอบข้อมูล “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า” โดยระบุวิธีการหาตัวผู้รับประโยชน์ดังกล่าว จากข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักฐานต้นฉบับหรือเอกสารอ้างอิงใดบ้าง และระบุขั้นตอนต่อไปในกรณีที่ วิธีการแรกไม่ทำให้เกิดผลลัพธ์ได้ ทั้งนี้ ควรกำหนดตามหลักการในกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ และแนวทางที่เลขธิการกำหนดที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจกำหนดวิธีการอื่นนอกจากหลักการตามกฎหมายและมาตรฐานสากลก็ได้ แต่ต้องมั่นใจได้ว่า เป็นวิธีการที่เป็นประโยชน์ในการหาข้อมูลที่เป็นความจริง เช่น หากวิธีการที่ ๑ ๒ และ ๓ ไม่ทำให้เกิดผลลัพธ์ได้ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจกำหนดทางเลือกอื่น เช่น ให้ลูกค้าเป็นผู้แจ้งข้อมูลของ “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า” แต่ต้องระบุข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่แสดงว่า บุคคลธรรมดาที่เป็น “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า” นั้น มีความเกี่ยวข้องกับลูกค้าอย่างไร เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดประเภทข้อมูลที่ต้องได้มาเพื่อนำไปใช้ตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนดในขั้นตอนต่อไป เช่น เมื่อบุคลากรตรวจสอบทราบถึง “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า” แล้ว ลูกค้าต้องแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้รับประโยชน์ดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องสามารถแจ้ง ชื่อเต็มที่ถูกต้อง และเลขประจำตัว และในกรณีที่ไม่สามารถให้ข้อมูลเลขประจำตัวด้วยอุปสรรคเกี่ยวกับแหล่งที่มาของข้อมูล ก็ควรกำหนดให้ลูกค้าใช้ความพยายามในการหาข้อมูลแวดลอมอื่นๆของผู้รับประโยชน์นั้น เช่น สัญชาติ ชื่อนิติบุคคลอื่นที่ผู้รับประโยชน์ถือหุ้นอยู่ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตรวจสอบกับรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนดในขั้นตอนต่อไป

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องให้ความอิสระในการใช้ดุลยพินิจของบุคลากรผู้ตรวจสอบ แต่ต้องมั่นใจได้ว่า บุคลากรนั้นเข้าใจหลักการและวิธีปฏิบัติอย่างแท้จริง และปฏิบัติหน้าที่ภายใต้หลักการนั้นอย่างเคร่งครัด และจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดให้ บุคลากรผู้ใช้ดุลยพินิจตรวจสอบข้อมูลการระบุด่วนที่เพิ่มเติมของลูกค้า สามารถปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้าได้ หากปรากฏเหตุสงสัยที่อาจเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และจัดทำรายงานข้อเท็จจริงส่งให้ผู้ตรวจสอบที่มีตำแหน่งสูงกว่า เป็นผู้กลั่นกรองรายงานและร่วมพิจารณาว่า เห็นควรรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานหรือไม่

ตัวอย่าง

วิธีการในการแสวงหาข้อมูลของ “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้านิติบุคคล¹

วิธีที่ ๑ ตรวจสอบจากข้อมูลการรับประโยชน์จากการถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ.....ขึ้นไป² ตามที่ปรากฏในหลักฐานหรือเอกสารอ้างอิง กรณีที่ไม่พบในการถือหุ้นทอดแรก ให้เรียกข้อมูลในทอดต่อไปจากลูกค้านั้นกว่าจะพบตัว “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง” หากไม่สามารถตรวจสอบด้วยวิธีนี้ได้ ด้วยเหตุจำเป็น ชัดชัดอย่างร้ายแรง ให้พิจารณาวิธีที่ ๒

วิธีที่ ๒ ตรวจสอบจากข้อมูลหรือข้อเท็จจริงในการครอบงำการบริหารองค์กรลูกค้า โดยอาจแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถืออื่นๆ หากไม่สามารถตรวจสอบด้วยวิธีนี้ได้ ด้วยเหตุขาดแคลนแหล่งข้อมูลหรือไม่พบข้อมูล ให้พิจารณาวิธีที่ ๓

วิธีที่ ๓ ให้พิจารณาโดยนัยว่า บุคคลธรรมดาผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย หรือในการบริหารองค์กรลูกค้า อาจเป็น “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้า หากมีเหตุที่สงสัยว่า ผลลัพธ์จากการพิจารณาตามวิธีนี้ อาจไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง ให้พิจารณาวิธีที่ ๔ เป็นข้อยุติ

วิธีที่ ๔ กำหนดให้ลูกค้าระบุข้อมูลว่า ผู้ใด เป็น “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้า และแสดงข้อเท็จจริง เอกสาร หรือหลักฐานอันแสดงว่า มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างลูกค้านิติบุคคลกับผู้รับประโยชน์รายดังกล่าว

กรณีที่ตรวจสอบหรือได้รับแจ้งจากลูกค้าจนทราบ ตัวผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดข้อมูลของ “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง” ที่ลูกค้าต้องแจ้งให้ทราบ ดังนี้ (ดูแนวทางที่เลขาธิการประกาศที่เกี่ยวข้อง)

- (ก) ข้อมูลชื่อเต็ม
- (ข) ข้อมูลหมายเลขประจำตัวที่รัฐออกให้
- (ค) ข้อมูลที่อยู่

¹ กรณีผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้านิติบุคคลธรรมดา การกำหนดวิธีหาข้อมูล อาจสันนิษฐานเบื้องต้นได้ว่า ลูกค้านิติบุคคลธรรมดาจะสร้างความสัมพันธ์หรือธุรกรรมเพื่อประโยชน์ของตนเอง (ผู้รับประโยชน์คือ ตัวลูกค้าเอง) หากต่อมา ผู้มีหน้าที่รายงาน พบว่ามีเหตุอันเชื่อได้ว่าลูกค้าอาจดำเนินการความสัมพันธ์เพื่อบุคคลอื่น เช่น มีการโอนเงินในบัญชีให้แก่บุคคลอื่นทุกครั้งที่มีการฝากเงินเข้ามาหรือโอนเต็มจำนวนหรือเกือบเต็มจำนวน หรือ มีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นทำการแทนตลอดไป (ไม่ใช่ทำแทนเป็นครั้งคราว) ก็อาจบันทึกข้อเท็จจริง หรือสันนิษฐานได้ว่า อาจมีผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงอื่นรวมอยู่ด้วยได้

² สัดส่วนการถือครองหุ้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดโดยพิจารณาถึง สัดส่วนการถือหุ้นใหญ่ที่อาจปรากฏในกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลธุรกิจ หรือกำหนดโดยพิจารณาจากแนวปฏิบัติทั่วไปที่ใช้กันอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกันกับผู้มีหน้าที่รายงาน

กรณีที่ลูกค้าไม่สามารถแจ้งข้อมูลในข้อ (ข) หรือ (ค) หรือทั้งสองข้อได้ ลูกค้าต้องแจ้งข้อมูลแวดล้อมอื่นที่เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ เช่น ข้อมูลสัญญา ข้อมูลอาชีพอื่นหรือตำแหน่งที่ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงดำรงอยู่ในนิติบุคคลอื่น เป็นต้น

หากปฏิบัติครบทุกวิธีอย่างเคร่งครัดแล้ว ยังไม่พบ “ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง” ของลูกค้าหรือลูกค้าไม่สามารถแจ้งข้อมูลอย่างน้อยตามข้อ (ก) และข้อมูลแวดล้อมอื่นๆได้ ประกอบกับผลการประเมินเบื้องต้นว่าลูกค้ามีปัจจัยเสี่ยงอันต้องขอข้อมูลนี้เพิ่มเติมอย่างแน่แท้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ ของลูกค้ารายดังกล่าวในที่สุด

๓.๔ วิธีปฏิบัติในการอนุมัติรับลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดวิธีหรือขั้นตอนการพิจารณาเพื่ออนุมัติคำขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า โดยต้องจำแนกประเภทความสัมพันธ์ และกำหนดระดับตำแหน่งของบุคลากรที่มีอำนาจอนุมัติให้สอดคล้องกับประเภทความสัมพันธ์ทางธุรกิจ หรือกลุ่มลูกค้า เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ก่อนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงาน ได้กลั่นกรองข้อมูลของลูกค้าอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับระดับการประเมินเบื้องต้นเพื่อขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม และตลอดจนถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของลูกค้า ณ ขั้นตอนก่อนอนุมัติสร้างความสัมพันธ์นั้นด้วย

ตัวอย่าง

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดขั้นตอนการอนุมัติความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สอดคล้องกับความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ ประเภทบริการ หรือช่องทางบริการ ดังนี้

ประเภท ๑ การสร้างความสัมพันธ์ประเภทสินเชื่อเงินต่ำ ประเภทบัญชีออมทรัพย์ช่วงเงินไม่เกิน...บาท ประเภท..... ให้บุคลากรที่มีตำแหน่งในระดับ..... เป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ ในกรณีที่ผลการประเมินเบื้องต้นพบว่า ไม่ต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า (เนื่องจากลูกค้าไม่มีปัจจัยเสี่ยงตามแบบแผนที่กำหนด)

ประเภท ๒ การสร้างความสัมพันธ์ประเภทการค้าระหว่างประเทศ การโอนเงินระหว่างประเทศ ประเภท.... ให้บุคลากรที่มีตำแหน่งระดับ..... เป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ ในกรณีที่ผลการประเมินเบื้องต้นพบว่า ไม่ต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า (เนื่องจากลูกค้าไม่มีปัจจัยเสี่ยงตามแบบแผนที่กำหนด)

ประเภท ๓ การสร้างความสัมพันธ์ทุกประเภท ที่มีการพิจารณาพบว่า มีผลการประเมินเบื้องต้นให้ขอข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติม เนื่องจากมีปัจจัยเสี่ยงตามแบบแผนที่กำหนด ให้บุคลากรที่มีตำแหน่ง.....จัดทำรายงานและผลการอนุมัติ ส่งให้....(ตำแหน่ง) เป็นผู้กลั่นกรองและยืนยันการอนุมัติดังกล่าวอีกชั้นหนึ่ง

ประเภท ๔ การสร้างความสัมพันธ์ทุกประเภท ที่พบในขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่า ลูกค้าไม่อยู่ในกลุ่ม ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ให้บุคลากรที่มี

ตำแหน่ง.....จัดทำรายงานและผลการอนุมัติ ส่งให้....(ตำแหน่ง) เป็นผู้กลั่นกรองและยื่นขึ้นการอนุมัติดังกล่าวอีกชั้นหนึ่ง

เงื่อนไขพิเศษ : กรณีที่พบว่า มีเหตุต้องปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า บุคลากรในตำแหน่งที่มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติ ต้องจัดทำรายงานสรุปชี้แจงเหตุแห่งการปฏิเสธ ส่งให้.....(ตำแหน่ง) พิจารณาและมีคำสั่ง “ปฏิเสธคำขอสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า” ในชั้นสุดท้าย ร่วมกับ “พิจารณาตรวจสอบการรายงานเหตุดังกล่าว เป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย” ต่อสำนักงานด้วย

..... เป็นต้น

แม้ว่าผู้มีหน้าที่รายงาน จะได้กำหนดนโยบายรับลูกค้า ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ หรือแนวทางในการตรวจสอบอื่นๆอย่างครบถ้วนแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงาน ยังมีหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของลูกค้าควบคู่ไปกับการอนุมัติรับลูกค้าด้วย หมายความว่า เมื่อมีการอนุมัติรับลูกค้าแล้ว ลูกค้ารายดังกล่าว จะต้องได้รับการจัดระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งเป็นไปตามนโยบาย หรือ มาตรการ หรือหลักเกณฑ์ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่ ผู้มีหน้าที่รายงาน ได้จัดทำขึ้นภายใต้ขอบเขตของกฎกระทรวงเรื่องการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า กฎระเบียบอื่นๆที่เกี่ยวข้องและแนวทางปฏิบัตินี้ .

ⁱ สัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลธรรมดาที่แสดงถึงการรับประโยชน์ที่แท้จริงนั้น ให้พิจารณาจากแนวทางปฏิบัติในทางธุรกิจที่ใช้กันทั่วไปในประเภทธุรกิจนั้นๆ หากกำหนดสัดส่วนที่แตกต่างออกไป ควรระบุเหตุผลไว้ในนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติหรือระเบียบในเรื่องดังกล่าว

ⁱⁱ ตำแหน่ง ผู้บริหารสูงสุด ในที่นี้หมายความว่าถึง ตำแหน่งที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหาร หรือตำแหน่งที่สามารถกำหนดนโยบายหลักหรือนโยบายสำคัญในการดำเนินกิจการขององค์กร

ⁱⁱⁱ นัยสำคัญ ในที่นี้ คือ มีความสำคัญ มีบทบาทสำคัญ

^{iv} คู่สัญญาที่มีนัยสำคัญของลูกค้า หมายความว่า กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม ขอให้ลูกค้า(นิติบุคคลต่างชาติ)แสดงหลักฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจในไทย อาจให้แสดงหนังสือสัญญาที่มีคู่สัญญาอยู่ในประเทศไทย และหากในสัญญาที่นำมาแสดงนั้น ปรากฏชื่อคู่สัญญาที่มีความสำคัญทางธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของสัญญา เช่น คู่สัญญาฝ่ายที่ลงลายมือชื่อ (ปรากฏชื่อคู่สัญญาฝ่ายตรงข้าม) กรณีนี้เป็นตัวอย่างของคำว่าคู่สัญญาที่มีนัยสำคัญ ซึ่งอาจมีมากกว่า ๒ ฝ่ายก็ได้

การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดนโยบายหรือมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งต้องประกอบไปด้วย การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการทางการเงินและช่องทางบริการ เพื่อทราบว่า ตนมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นแหล่งฟอกเงินมากหรือน้อย ในแต่ละผลิตภัณฑ์ บริการทางการเงินและช่องทางบริการ และนำผลการบริหารความเสี่ยงนี้ ไปใช้ในการประเมินความเสี่ยงลูกค้า ทั้งในขั้นตอนการระบุตัวตน ขั้นตอนในการอนุมัติรับลูกค้า ตลอดจนถึง ขั้นตอนที่ดำเนินการความสัมพันธ์กับลูกค้า

นอกจากการกำหนดนโยบายหรือมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร ข้างต้นแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงาน ยังมีหน้าที่กำหนดนโยบายหรือมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าด้วย โดยควรต้องนำผลการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณากำหนดมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าร่วมกับปัจจัยส่วนอื่นที่กฎหมายกำหนดหรือผู้มีหน้าที่รายงาน กำหนดเพิ่มเติมเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

กระบวนการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า เป็นขั้นตอนที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นในครั้งแรก พร้อมกับการอนุมัติการสร้างความสัมพันธ์หรืออนุมัติรับทำธุรกรรมแบบครั้งคราว แต่หลังจากสร้างความสัมพันธ์แล้ว ผู้มีหน้าที่รายงาน ยังคงมีหน้าที่ดำเนินกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องไปจนยุติความสัมพันธ์

๑. การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายภายในองค์กร

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงของ ผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการ ที่องค์กรดำเนินกิจการอยู่ ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวนี้ ได้แก่ ผลการประเมินความเสี่ยงของทุกผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการ ทั้งนี้ การบริหารความเสี่ยงดังกล่าว จะถูกนำไปใช้เป็นเงื่อนไขหนึ่งในกระบวนการประเมินผลเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมของลูกค้าในขั้นตอนการระบุตัวตนของลูกค้า รวมถึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปใช้พิจารณาในกระบวนการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายเพื่อกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมและในการดำเนินการความสัมพันธ์ต่อไป

มาตรฐานการบริหารความเสี่ยง อาจจัดทำในรูปแบบของนโยบายหลักขององค์กร หรือนโยบายรองภายใต้นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือในรูปแบบของกฎระเบียบภายในองค์กรอื่นๆ แต่ต้องมั่นใจว่า มาตรฐานการบริหารความเสี่ยงนี้เป็นขั้นตอนสำคัญที่องค์กรและบุคลากรจะละเลยมิได้ และต้องนำมาใช้อย่างเคร่งครัด

๑.๑ การบริหารความเสี่ยงผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์หรือเทคโนโลยี

ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม ต้องกำหนดนโยบาย มาตรการ หรือหลักเกณฑ์ ในการบริหารความเสี่ยง สำหรับบรรดา ผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางบริการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และที่พิจารณาใช้ในอนาคต

เนื่องจาก ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือช่องทางบริการของผู้มีหน้าที่รายงาน เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการเงิน การลงทุน แก่ลูกค้า ดังนั้น โอกาสที่จะถูกใช้เป็นช่องทางหรือเครื่องมือในการฟอกเงินของลูกค้าที่เป็นผู้กระทำความผิดย่อมเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ บริการ หรือช่องทางบริการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีที่ทำให้การให้บริการถึงลูกค้านั้น รวดเร็วและสะดวกง่ายดายยิ่งขึ้น จะมีความเสี่ยงด้านการถูกใช้เป็นช่องทางหรือเครื่องมือในการฟอกเงิน สูงกว่า ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือช่องทางบริการที่ต้องดำเนินการกับบุคลากรโดยตรง (Face to face)

การบริหารความเสี่ยงในเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ผู้มีหน้าที่รายงานตรวจสอบว่า ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือช่องทางบริการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยี ที่ตนให้บริการอยู่นั้น มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินมากน้อยเพียงใด และมีโอกาสเสี่ยงที่ลูกค้าจะฟอกเงินโดยการใช้ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือช่องทางบริการดังกล่าวด้วยวิธีใดได้บ้าง และหาทางบรรเทาความเสี่ยงนั้น โดยการใช้เทคโนโลยีหรือบุคลากรในการบรรเทาความเสี่ยงให้เกิดโอกาสฟอกเงินน้อยที่สุด และหากเกิดการฟอกเงินขึ้นได้ ก็จำกัดความเสียหายให้ได้มากที่สุด วิธีการในการบรรเทาความเสี่ยง ขึ้นอยู่กับรูปแบบ ลักษณะการใช้เทคโนโลยีหรืออุปกรณ์นั้นๆ ด้วย

ตัวอย่าง

(๑) กรณีที่บริการคือ การฝากหรือถอนเงินสด ผ่านช่องทาง อุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรับ-ส่งข้อมูล ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม อาจจำกัดจำนวนเงินและจำนวนครั้ง ที่ลูกค้าสามารถใช้ได้ในแต่ละวัน และกำหนดให้มีการ ตรวจสอบธุรกรรมที่กระทำผ่านอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีนั้น อย่างเข้มข้นกว่าการทำธุรกรรมผ่านช่องทางปกติที่สำนักงานหรือสาขา เป็นต้น

(๒) กรณีที่บริการคือ บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งลูกค้าสามารถใช้บัตรกดเงินสดได้ หรือซื้อสินค้าและบริการได้ หากสินค้าและบริการอยู่ในเครือข่ายร้านค้าที่จำกัดเพียงไม่กี่แห่ง ผู้มีหน้าที่รายงานอาจกำหนดเพียงวงเงินในการใช้ซื้อสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มลูกค้านั้นๆ และในกรณีที่เป็นการกดเงินสดได้และโอนมูลค่าเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดวงเงินในการกดเงินสด ในแต่ละครั้งในแต่ละวันของลูกค้า และจัดทำระบบการตรวจสอบข้อมูลการกดเงินสดหรือโอนเงินระหว่างบัตรที่รวดเร็วและเข้มข้นขึ้น เป็นต้น

๑.๒ การประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ

ผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการต่างๆของผู้มีหน้าที่รายงาน เป็นหนึ่งในปัจจัยหลายข้อ ที่ใช้คัดแยกกลุ่มลูกค้าตั้งแต่ในกระบวนการระบุตัวตน ในขั้นตอนการรับลูกค้า เพื่อพิจารณาว่า ลูกค้ารายใดอยู่ในหลักการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงอย่างเบาะบาง (Simplify CDD) นอกจากนี้ ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้าด้วย

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สำหรับการดำเนินกิจการของตน โดยมุ่งไปที่ผลิตภัณฑ์ทางการเงินและประเภทบริการต่างๆ ว่า ผลิตภัณฑ์และบริการกลุ่มใดน่าจะมีภัยเสี่ยงด้านการฟอกเงินสูงกว่าและกลุ่มใดน่าจะมีภัยเสี่ยงต่ำกว่า ซึ่งหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงเรื่องนี้อยู่ใน แนวทางที่เลขาธิการกำหนด เรื่อง ปัจจัยหรือลักษณะในการพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ

อย่างไรก็ดี ผลการประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการ มิได้บ่งชี้ว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน ที่มีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เสี่ยงสูงกว่านั้น เป็นผู้มีหน้าที่รายงาน ที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินสูง แต่เป็นสัญญาณที่ทำให้ผู้มีหน้าที่รายงาน ทราบว่า ตนจำเป็นต้องบริหารจัดการความเสี่ยงของแต่ละผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยใช้วิธีการแบบใดหรือเข้มข้นเพียงใด เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการต่าง่นั้น คือ ความต้องการให้ ผู้มีหน้าที่รายงาน หาทางกำจัดความเสี่ยงหรือลดความเสี่ยงให้มากที่สุด แล้วจึงนำไปปรับใช้เป็นปัจจัยความเสี่ยงในการประเมินเพื่อหาข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติมและประเมินระดับความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายด้วย

แนวทางการบริหารความเสี่ยงโดยหลักการ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในแนวทางที่เลขาธิการกำหนด เรื่อง ปัจจัยหรือลักษณะในการพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน มีมาตรการจัดการความเสี่ยงที่เข้มข้นและใช้ควบคุมความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นๆ ได้อย่างเกิดประสิทธิผล ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เคยได้รับการประเมินว่ามีความเสี่ยงสูง ก็อาจจะลดระดับความเสี่ยงลงได้ ตัวอย่าง

ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการต่างๆ ตามกระบวนการอย่างง่าย ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง การรวบรวมผลิตภัณฑ์และบริการที่องค์กรให้บริการแก่ลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับการเงินการลงทุน หรือการพาณิชย์ที่ส่งผลให้ลูกค้านำเงินหรือทรัพย์สินมาหมุนเวียนในระบบหรือผ่านระบบการซื้อขายผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการดังกล่าว ให้ครบถ้วน

ขั้นตอนที่สอง การคัดแยกกลุ่มผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่มีความเสี่ยงต่ำออกจากผลิตภัณฑ์และบริการทั้งหมด รวมถึงอาจจัดระดับความเสี่ยงขึ้นต่างๆสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินส่วนที่เหลือ

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงและบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยง สำหรับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่ไม่อยู่ในกลุ่มความเสี่ยงต่ำ

ขั้นตอนที่ ๔ ในการตรวจสอบระบบการบรรเทาความเสี่ยงและปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อมีผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินใหม่

ขั้นตอนพิเศษ ในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ จัดทำรายงานและแจ้งต่อสำนักงาน (ตามข้อบัญญัติและแนวทางที่เลขาธิการกำหนดในกฎกระทรวง เรื่อง แนวทางการตรวจสอบความเสี่ยงด้านการฟอกเงินของ เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ของสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (๑) และ (๕))

การกำหนดปัจจัยในการประเมินความเสี่ยง

ในการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องนำหลักการพิจารณาตามแนวทางที่เลขาธิการกำหนด เรื่องในกฎกระทรวง เรื่อง ปัจจัยหรือลักษณะในการพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ โดยนำปัจจัยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการมาปรับใช้ได้แก่

(๑) ปัจจัยเรื่องการโอน เปลี่ยนมือ ผลิตภัณฑ์หรือสิทธิในการใช้บริการรวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการใช้บริการ สามารถโอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่เจ้าของรายอื่นได้ อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่สามารถลดความเสี่ยงการฟอกเงิน ที่มีขั้นตอนการเปลี่ยนมือหรือการโอนเปลี่ยนที่ซึ่งเงินหรือทรัพย์สิน โดยเฉพาะ ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ เปลี่ยนมือได้โดย ลูกค้าเป็นผู้ดำเนินขั้นตอนการโอนหรือเปลี่ยนมือได้เอง หรือขั้นตอนการเปลี่ยนมือหรือโอน กระทำได้โดยง่าย และเสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว จะมีความเสี่ยงต่อการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมากกว่า

(๒) ปัจจัยเรื่องการเปลี่ยนเป็นเงินสด ผลิตภัณฑ์หรือสิทธิในการใช้บริการ ที่สามารถเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสดได้ในขั้นตอนสุดท้าย ที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทจ่ายให้แก่ลูกค้าโดยตรง โดยเฉพาะ ตราสารที่สามารถแลกเป็นเงินสดได้ โดยอาจดำเนินการที่ธนาคารแห่งหนึ่งหรือหลายแห่ง หรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับปัจจัยการชำระเงินตราต่างประเทศ หรือ หมายเลขอ้างอิงหรือเอกสารที่ระบุข้อมูลอย่างง่าย เพื่อนำไปปรับเงินสด ณ สถานประกอบการที่หนึ่งหรือหลายที่ (เว้นแต่รับรองได้ว่า จะมีการตรวจสอบข้อมูลผู้รับเงินตามอย่างเคร่งครัด ตามกฎกระทรวง ฯ)

(๓) ปัจจัยเรื่องวงเงินที่ไม่จำกัดหรือจำนวนครั้งในการใช้บริการ ผลิตภัณฑ์หรือสิทธิในการใช้บริการที่ไม่มีการจำกัดวงเงินในการใช้บริการ ย่อมมีความเสี่ยงต่อการกลายเป็นช่องทางหมุนเวียนเงินในครั้งละจำนวนมาก และหากไม่มีการจำกัดจำนวนครั้งในการใช้บริการด้วยแล้ว ยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงที่สูงขึ้น ดังนั้นผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีเงื่อนไขในการจำกัดการซื้อขาย หรือบริการทางการเงินที่ไม่มีการจำกัดจำนวนครั้งในการใช้บริการ จะมีความเสี่ยงสูงกว่า

(๔) ปัจจัยเรื่องการใช้ข้ามแดน ผลิตภัณฑ์หรือสิทธิในการใช้บริการสามารถใช้หรือนำไปใช้ได้ ในต่างประเทศ จะมีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินข้ามประเทศสูงกว่า และในกรณีที่ผลิตภัณฑ์หรือสิทธิในการใช้บริการสามารถใช้ได้ในต่างประเทศและเป็นการจ่ายเงินสดโดยตรงแก่ผู้รับ (โดยไม่ผ่านบัญชีที่ได้รับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าจากสถาบันการเงิน) จะยังมีความเสี่ยงสูงขึ้น

(๕) ปัจจัยเรื่องการก่อภาระหนี้ ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเป็นการให้สินเชื่อหรือกู้ยืม อันจะก่อให้เกิดภาระหนี้สินแก่ลูกค้า มักจะมีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจาก ไม่สอดคล้องกับรูปแบบของการฟอกเงิน แต่ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์หรือบริการมีลักษณะที่ให้อำนาจเงินลูกค้าชั่วคราว และไม่มี การเรียกดอกเบี้ยกรณีชำระคืนตามกำหนดเวลา อาจเป็นช่องทางหนึ่งในการฟอกเงินเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้เงินสดในการซื้อสินค้าหรือบริการต่างๆ อย่างไรก็ดี ผลิตภัณฑ์หรือบริการดังกล่าวจะมีความเสี่ยงสูงขึ้นเมื่อไม่มีการกำหนดวงเงินสูงสุด หรือกำหนดวงเงินสูงสุดในมูลค่าสูงมาก แต่จากเหตุผลทั้งหมด ปัจจัยในข้อนี้ ก็ถือเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่ำในการใช้ฟอกเงิน มากกว่าข้ออื่นๆข้างต้น

(๖) ปัจจัยเรื่องประเภทผลิตภัณฑ์หรือบริการ ผลิตภัณฑ์หรือบริการบางประเภท ได้รับการยอมรับว่า มีความเสี่ยงต่ำด้านการฟอกเงิน เนื่องจาก วัตถุประสงค์ของผลิตภัณฑ์หรือบริการและผลประโยชน์ที่ได้จากผลิตภัณฑ์และบริการนั้น เป็นไปเพื่อเยียวยาหรือชดเชยความเสียหายหรือเพื่อการออมที่จำเป็นสำหรับบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น ได้แก่

- การประกันวินาศภัย
- การประกันชีวิตที่จ่ายกรณีเดียวคือ เมื่อผู้เอาประกันเสียชีวิต
- การประกันแบบกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของลูกค้าหรือเพื่อเยียวยาความเสียหาย
- กองทุนที่กฎหมายกำหนดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการออมหรือเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และมีการกำหนดวงเงินในการซื้อหรือได้สิทธิในการใช้บริการ
- ผลิตภัณฑ์ทางการเงินสำหรับผู้ยากไร้ซึ่งรัฐเป็นผู้สนับสนุน และมีการจำกัดวงเงินสำหรับลูกค้าแต่ละราย

ผู้มีหน้าที่รายงาน จำเป็นต้องพิจารณาหลักการในข้อนี้ ไปใช้กำหนดนโยบาย/แนวทาง/หลักเกณฑ์ การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน เพื่อใช้ในขั้นตอนการประเมินผลการขอข้อมูลเพิ่มเติมของลูกค้า และในขั้นตอนการจัดระดับความเสี่ยงของลูกค้าด้วย

๑.๓ การประเมินความเสี่ยงของช่องทางการให้บริการ

ช่องทางการให้บริการ หมายถึง วิธีการที่ผู้มีหน้าที่รายงาน จะนำผลิตภัณฑ์หรือบริการ ไปสู่ลูกค้า ซึ่งรวมถึงช่องทางการบริการตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์จนถึงการทำธุรกรรม ช่องทางการให้บริการอาจแบ่งออกเป็น

ช่องทางที่ ๑ ช่องทางการให้บริการผ่านพนักงานของผู้มีหน้าที่รายงาน ไม่ว่าจะเป็นที่สำนักงาน สาขา หรือนัดหมายให้บริการนอกสถานที่ก็ตาม

ช่องทางที่ ๒ ช่องทางการให้บริการผ่านตัวแทน/นายหน้า กรณีนี้ถือว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทน/นายหน้า (เท่าที่กระทำในกรอบการให้บริการที่ตกลงกันไว้) และถือว่า ช่องทางนี้เป็นการให้บริการแบบพบหน้า เช่นเดียวกันกับช่องทางที่ ๑

ช่องทางที่ ๓ ช่องทางการให้บริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีอื่นที่ไม่ใช่การพบหน้า เช่น การเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต การสั่งซื้อหน่วยลงทุนทางโทรศัพท์ การเบิกถอนเงินจากเครื่องถอนเงินสดอัตโนมัติ การใช้บริการโอนมูลค่าเงินผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

โดยหลักการทั่วไป ช่องทางการให้บริการรูปแบบที่ ๓ มักจะมีความเสี่ยงมากกว่าช่องทางอื่นๆ ซึ่งผู้มีหน้าที่รายงาน อาจกำหนดมาตรการที่เคร่งครัดให้ลูกค้าต้องมาติดต่อพนักงานเพื่อยืนยันก่อนการเปิดให้บริการทำธุรกรรมครั้งแรก เพื่อบรรเทาความเสี่ยงอันเกิดจากการทำธุรกรรมไม่พบหน้า แต่ในกรณีที่ไม่มีช่องทางใดกำหนดให้ลูกค้าต้องมาพบพนักงานเพื่อยืนยันการสร้างความสัมพันธ์ ก็ยังถือว่าเป็นช่องทางที่มีความเสี่ยงมากกว่า เว้นแต่ผู้มีหน้าที่รายงานมาตรการตรวจสอบการแสดงตนและระบุตัวตนที่มีประสิทธิภาพ และมั่นใจได้ว่า มีโอกาสน้อยมากที่ลูกค้าจะใช้ชื่อปลอม นามแฝง หรือใช้ชื่อตนกระทำการแทนผู้อื่นโดยไม่แจ้งต่อผู้มีหน้าที่รายงาน

ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรพิจารณาความเสี่ยงเกี่ยวกับการเลือกใช้ช่องทางการให้บริการ ร่วมกับปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงปัจจัยความเสี่ยงของตัวลูกค้าด้วย เพื่อให้เกิดการใช้ดุลยพินิจในการประเมินความเสี่ยงที่แม่นยำที่สุด

๒. การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสำหรับลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย/มาตรการหรือหลักเกณฑ์ เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และนำมาปรับใช้กับลูกค้าทุกราย การบริหารความเสี่ยงในที่นี้ คือการกำหนดระดับความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าแต่ละราย โดยพิจารณาจากปัจจัยที่กฎหมายกำหนดหลักการไว้ ร่วมกับปัจจัยอื่นๆที่ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพิจารณากำหนดเพิ่มเติมตามนโยบายภายในองค์กรเพื่อให้มีระบบการตรวจสอบที่มีความเข้มข้นสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า

กระบวนการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า นั้น ต้องดำเนินการอยู่ตลอดเวลาจนกว่าความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าจะยุติลง โดยการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า จะเริ่มดำเนินการครั้งแรกและควรต้องเสร็จสิ้นพร้อมกันกับขั้นตอนที่ ผู้มีหน้าที่รายงาน อนุมัติสร้างความสัมพันธ์ และต้องตรวจทาน ปรับปรุงอยู่เสมอ การบริหารความเสี่ยงในขั้นตอนต่อไป นอกจากจะขึ้นอยู่กับมาตรฐานที่ผู้มีหน้าที่รายงาน กำหนดขึ้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับพฤติกรรม การดำเนินความสัมพันธ์ การทำธุรกรรม การเคลื่อนไหวทางธุรกิจที่ลูกค้าดำเนินไป เนื่องจาก หากลูกค้ามีรูปแบบพฤติกรรม หรือการเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมที่ผิดปกติและทำให้ผู้รายงานพบว่า มีโอกาสสูงสุดที่จะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน หรือการฟอกเงิน ผู้รายงานต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงด้วยการประเมินความเสี่ยงของลูกค้ารายนั้นๆ ใหม่ ทันที โดยใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุดเป็นส่วนสำคัญในการประเมินระดับความเสี่ยงด้วย

๒.๑ หลักการกำหนดปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้า

ในการกำหนดมาตรการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หมายถึง ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงลูกค้าทุกประเภท (หมายถึง ทั้งลูกค้าบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลหรือบุคคลที่ตกลงกันทางกฎหมาย รวมถึงกรณีที่มีการแบ่งลูกค้าตามประเภทบริการ ก็ต้องกำหนดปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทุกประเภทบริการดังกล่าว) หลังจากนั้น ต้องมีการวางแผนทางในการใช้ดุลยพินิจในการวิเคราะห์ กรณีที่มีปัจจัยความเสี่ยงที่ขัดแย้งกันสำหรับลูกค้ารายเดียว เช่น ลูกค้ารายหนึ่ง มีข้อมูลและลักษณะตรงกับปัจจัยเสี่ยงประเภทความเสี่ยงต่ำ ในขณะที่เดียวกันก็มีปัจจัยประเภทความเสี่ยงสูงร่วมอยู่ด้วย เป็นต้น

๒.๑.๑ การกำหนดปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้า ประเภท ปัจจัยที่ต้องพิจารณาเด็ดขาด

หมายความว่า กรณีที่พบว่าลูกค้าที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงอยู่นั้น มีข้อมูลตรงกับปัจจัยดังต่อไปนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องปฏิเสธความสัมพันธ์ ปฏิเสธการทำธุรกรรมแบบครั้งคราว หรือเข้าสู่กระบวนการระงับการดำเนินการทางทรัพย์สิน สำหรับลูกค้าดังกล่าว โดยไม่ต้องใช้ดุลยพินิจใดๆ เพื่อลดทอนความเสี่ยง ได้แก่

“ปัจจัยเกี่ยวกับรายชื่อที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายตามที่กฎหมายกำหนด”

กรณีที่มีหน้าที่รายงาน พบว่า ลูกคามีข้อมูลตรงกับรายชื่อที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังต่อไปนี้

- บุคคลถูกกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ประกอบไปด้วยข้อมูล ๒ ส่วน ตามกฎหมายดังกล่าว คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด โดยคำสั่งศาล

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ที่ได้รับการกลั่นกรองจากสำนักงานและอนุมัติโดยรัฐมนตรีทั้งนี้ รวมถึงข้อมูลจากแหล่งข้อมูลของต่างประเทศที่ได้รับการกลั่นกรองจากสำนักงานและได้รับอนุมัติโดยรัฐมนตรีด้วย

๒.๑.๒ การกำหนดปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้า ประเภท ปัจจัยความเสี่ยงสูง

ในการประเมินความเสี่ยงลูกค้า ผู้ประกอบอาชีพต้องพิจารณาปัจจัยหลักๆ ดังต่อไปนี้ ซึ่งหากลูกคามีข้อมูลตรงกับปัจจัยความเสี่ยงข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อรวมกัน ลูกค้ารายดังกล่าวก็มีโอกาสที่จะมีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในระดับสูง แต่ก็มีปัจจัยบางประการที่จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจร่วมกับข้อมูลปัจจัยประกอบอื่นๆ ด้วย

๒.๑.๒.๑ ปัจจัยเรื่อง ความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรง

กรณีที่มีหน้าที่รายงาน พบว่า ลูกค้ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงต่างๆ โดยเฉพาะความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน(ยกเว้นเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) ทั้งในกรณีที่ลูกค้ามีส่วนในการกระทำความผิด หรือเคยเป็นบุคคลที่ได้รับการพิพากษา หรือลงโทษ อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดก็ตาม

ปัจจัยในข้อนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจใช้ดุลยพินิจไม่อนุมัติรับลูกค้า (ปฏิเสธความสัมพันธ์ทางธุรกิจ) หรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจได้ หากพบว่า ลูกค้ามีโอกาสรiskสูงในการฟอกเงินหรือกระทำความผิดมูลฐานอันจะทำให้ผู้รายงานกลายเป็นแหล่งฟอกเงินต่อไป

๒.๑.๒.๒ ปัจจัยเรื่อง ข้อมูลการยึด อาศัยทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและ คำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

กรณีที่มีหน้าที่รายงาน พบว่า ลูกค้าเป็นผู้ที่สำนักงาน มีคำสั่งยึด อาศัย หรือ ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน (ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน) ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องพิจารณาให้ลูกค้าดังกล่าว อยู่ในระดับความเสี่ยงสูง เนื่องจาก ผู้ที่อยู่ในรายชื่อดังกล่าวนี้ มี โอกาสที่จะครอบครองทรัพย์สินที่อาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน

กรณีที่มีหน้าที่รายงาน พบว่า ลูกค้า อยู่ในขั้นตอนการระงับการดำเนินการทาง ทรัพย์สิน (ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการตามกระบวนการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่อลูกค้ารายนั้นด้วย ได้แก่ การระงับการดำเนินการทางทรัพย์สินที่เป็นการทำ ธุรกรรมการจ่าย โอน จำหน่าย คืน ให้แก่ลูกค้าหรือนุคคลที่สาม และแจ้งข้อมูลต่อสำนักงานตามที่หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ กำหนด(กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยมิชักช้า)

๒.๑.๒.๓ ปัจจัยเรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง

กรณีที่มีหน้าที่รายงาน พบว่า ลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นระดับ ในประเทศ ต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดให้ลูกค้าดังกล่าวอยู่ในกลุ่ม ที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจาก ตามข้อมูลจากมาตรฐานสากลพบว่า กลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง เป็นกลุ่ม ที่มีโอกาสกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตและการรับสินบน¹ มากที่สุด จึงเป็นบรรทัดฐานว่า ปัจจัยเรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง ต้องได้รับการตรวจสอบจากเข้มข้นอยู่ในกลุ่มลูกค้าเสี่ยงสูงเสมอ ไม่ว่าจะเป็นใช้ ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความเสี่ยงระดับใดก็ตาม

ขอบเขตของคำว่า บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวงฯ ตลอดจน ตามมาตรฐานสากล ได้ระบุไว้อย่างกว้างขวาง แต่ก็สามารถระบุลักษณะเฉพาะได้บ้าง ดังนี้

(๑) กรณีบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในประเทศและต่างประเทศ

ควรพิจารณาถึง ข้าราชการ ผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐ องค์กรของรัฐ นักการเมือง ระดับประเทศ ผู้ที่มีส่วนได้เสียในกิจการสำคัญของชาติ เช่น

- ข้าราชการทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ในระดับสูงสุดของหน่วยงานรัฐระดับ กระทรวง

¹ และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต UNCAC 2003

ทบวง กรม รวมถึงข้าราชการทหาร ตำรวจ ที่ดำรงยศสูงสุดหรือเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดหรือเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับผลประโยชน์ในองค์กรระดับ กรม ภาคหรือองค์กรส่วนกลาง ของทุกเหล่า ข้าราชการอัยการระดับสูง ข้าราชการตุลาการระดับสูง

- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือข้าราชการการเมือง ในระดับประเทศ เช่น คณะรัฐมนตรี ที่ปรึกษาทางการเมือง สมาชิกในสภาสำคัญของรัฐ คณะกรรมการอิสระที่ก่อตั้งโดยรัฐธรรมนูญ
  - ผู้บริหารระดับสูงหรือคณะกรรมการบริหารขององค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรที่ดำเนินกิจการทางพาณิชย์ ซึ่งรัฐมีส่วนได้เสีย
  - บุคคลที่ใกล้ชิด (คู่สมรส บุตร บิดามารดา) หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยนัยทางธุรกิจ (เป็นหรือเคยเป็นหุ้นส่วนธุรกิจ หรือครอบครองทรัพย์สินแทน เป็นต้น) ถือว่า อยู่ในกลุ่มเดียวกันกับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองด้วย)
  - อดีตบุคคลที่ดำรงตำแหน่งข้างต้น ที่พ้นตำแหน่งมาแล้วไม่เกิน ๑ ปีและ/หรือ พบว่ายังมีบทบาทสำคัญทางการเมืองหรือในการบริหารกิจการบ้านเมืองอยู่
- ทั้งนี้ อาจพิจารณาไปถึง ผู้นำทางศาสนาหรือ ผู้นำในสังคม ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางหรือความเชื่อของคนจำนวนมากในสังคม (อาจขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมในประเทศนั้นๆ หรือในสถานการณ์นั้นๆ)

(๒) กรณีบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองในองค์กรระหว่างประเทศ ควรพิจารณาถึง ผู้บริหารระดับสูงหรือคณะกรรมการบริหาร หรือผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่มีโอกาสเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ขององค์กรระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ องค์กรระหว่างประเทศที่ควรพิจารณา ได้แก่ องค์กรที่เป็นการรวมตัวของผู้แทนในระดับประเทศจากหลายประเทศ และมีการบริหารเงินจำนวนมากภายในองค์กร ไม่ว่าองค์กรดังกล่าวจะก่อตั้งด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม

๒.๑.๒.๔ ปัจจัยเรื่อง อาชีพที่มีความเสี่ยง

ข้อมูลอาชีพที่มีความเสี่ยง สำนักงานจะเป็นผู้กำหนดไว้ในแนวทางที่เลขาธิการประกาศ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นไปตามการประเมินความเสี่ยงระดับประเทศในแต่ละครั้ง ดังนั้น ข้อมูลอาชีพเสี่ยงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้รับการกำกับดูแล และมีมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องตรวจสอบข้อมูลอาชีพเสี่ยงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยประกาศจากสำนักงาน

ปัจจัยข้อนี้ ไม่ถือเป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาเป็นความเสี่ยงสูงอย่างเคร่งครัด เพราะหากถูกคำมี

ข้อมูลอื่นที่ทำให้ปัจจัยในข้อนี้ ลดความสำคัญลง ผู้มีหน้าที่รายงาน ก็อาจใช้ดุลยพินิจ ประเมินลูกค้าในระดับความเสี่ยงที่ลดลงได้

๒.๑.๒.๕ ปัจจัยเรื่อง พื้นที่และประเทศที่มีความเสี่ยง

ข้อมูลเรื่องพื้นที่และประเทศที่มีความเสี่ยง สำนักงานจะเป็นผู้กำหนดไว้ในแนวทางที่เลขาธิการประกาศ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นไปตามการประเมินอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการ Financial Action Task Force หรือ FATF และในกรณีที่มีพื้นที่เสี่ยงอยู่ในประเทศ สำนักงานจะเป็นผู้กำหนดตามสถานการณ์ที่ร้ายแรงเกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานและการก่อการร้ายหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในระยะเวลาที่เหตุนั้นยังปรากฏหรือดำเนินอยู่ ดังนั้น ข้อมูลพื้นที่และประเทศที่มีความเสี่ยง อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามผลการประกาศของคณะกรรมการระดับสากล และสำนักงาน แล้วแต่กรณี ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องตรวจสอบข้อมูลพื้นที่และประเทศเสี่ยงทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยประกาศจากสำนักงาน

ปัจจัยข้อนี้ ไม่ถือเป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาเป็นความเสี่ยงสูงอย่างเคร่งครัด เพราะหากลูกค้ามีข้อมูลอื่นที่ทำให้ปัจจัยในข้อนี้ ลดความสำคัญลง ผู้มีหน้าที่รายงาน ก็อาจใช้ดุลยพินิจ ประเมินลูกค้าในระดับความเสี่ยงที่ลดลงได้

๒.๑.๒.๖ ปัจจัยเรื่อง ความเสี่ยงตามสถานการณ์อื่นๆ

กรณีที่มีสถานการณ์พิเศษ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือความเสี่ยงจากการกระทำความผิดมูลฐานอย่างหนึ่งอย่างใด หรือมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบลูกค้า ที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรพิจารณาเป็นปัจจัยสำคัญในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงตามกฎหมายกระทรวง สำนักงานจะแจ้งข้อมูลดังกล่าว โดยเป็นไปตามวิธีการที่สำนักงานกำหนด เช่น ข้อมูลการกลั่นกรองรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยที่ผู้มีหน้าที่รายงาน แต่ละรายส่งต่อสำนักงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ ข้อมูลที่อาจแจ้งหรือเผยแพร่ตามปัจจัยในข้อนี้ มักมีความสำคัญซึ่งผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม ควรต้องพิจารณาเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาความเสี่ยงสูงของลูกค้า

๒.๑.๒.๗ ปัจจัยเรื่อง วัตถุประสงค์และการใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการ

นอกจากปัจจัยต่างๆข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรพิจารณานำปัจจัยความเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์บริการและช่องทางบริการ ซึ่งอยู่ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร มาใช้ร่วมกับปัจจัยความเสี่ยงในส่วนนี้ด้วย เพื่อให้มีช่องทางการใช้ดุลยพินิจเพิ่มขึ้น ในกรณีที่ลูกค้ามีปัจจัยหลายประการร่วมกัน

๒.๑.๓ การกำหนดปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้า ประเภท ปัจจัยความเสี่ยงต่ำ

การกำหนดกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ จะช่วยลดภาระในการบริหารความเสี่ยงสำหรับผู้มีหน้าที่รายงาน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกของการเริ่มสร้างความสัมพันธ์ แต่ปัจจัยที่จะพิจารณาความเสี่ยงต่ำ อาจต้องแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม

กลุ่มที่ ๑ คือ กลุ่มลูกค้าความเสี่ยงต่ำที่สำนักงานได้กำหนดไว้

กลุ่มที่ ๒ คือ กลุ่มลูกค้าความเสี่ยงต่ำที่ ผู้มีหน้าที่รายงาน กำหนดขึ้นจากปัจจัยที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ได้กำหนดขึ้นภายใต้ข้อบังคับตามกฎหมาย

ความแตกต่างของกลุ่มความเสี่ยงต่ำทั้ง ๒ กลุ่มนี้ คือ กรณีที่ลูกค้ามาขอสร้างความสัมพันธ์ หากพบว่า ลูกค้าอยู่ในกลุ่มความเสี่ยงต่ำที่สำนักงานกำหนดไว้ ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถดำเนินการระบุตัวตนจากข้อมูลการแสดงตนโดยไม่จำเป็นต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมในเชิงลึกของลูกค้า (เว้นแต่พบว่า มีพฤติกรรมกระทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงสูง หรือมีรูปแบบการทำธุรกรรมที่ผิดปกติเกิดขึ้น) แต่หากเป็นลูกค้าอยู่ในกลุ่มที่ ๒ ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ในการดำเนินขั้นตอน การประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม และมีหน้าที่ในการใช้ดุลยพินิจว่า จำเป็นต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ยังต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการปรับเปลี่ยนความเสี่ยง สำหรับลูกค้าที่เริ่มจากความเสี่ยงระดับต่ำ เพื่อที่จะหาแนวทางในการใช้ดุลยพินิจเพิ่มระดับความเสี่ยงของลูกค้าเมื่อพบข้อมูลเพิ่มเติมจากการดำเนินความสัมพันธ์ ดังจะอธิบายในลำดับต่อไป

๒.๑.๓.๑ ปัจจัยหรือลักษณะของลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำที่สำนักงานกำหนด

ลักษณะของลูกค้าเสี่ยงต่ำในส่วนนี้ สำนักงานจะเป็นผู้ประกาศกำหนด ตามหลักการเกี่ยวกับการกำกับดูแลที่เข้มข้น ความเสี่ยงต่ำอันเนื่องมาจากโครงสร้างของลูกค้า และแนวทางตามมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงว่า ลูกค้ากลุ่มใดที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ไม่จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการระบุตัวตน(เว้นแต่พบว่า มีพฤติกรรมกระทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยงสูง หรือมีรูปแบบการทำธุรกรรมที่ผิดปกติเกิดขึ้น) และจัดระดับความเสี่ยงตามกระบวนการปกติ เพราะข้อมูลในส่วนนี้ได้รับการสนับสนุนเบื้องต้นโดยกฎหมายว่าเป็นข้อมูลที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในระดับต่ำ แต่หากผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องการนำลูกค้ากลุ่มนี้ เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบเพื่อระบุตัวตนและบริหารความเสี่ยงอย่างขั้นตอนลูกค้าทั่วไป ก็ย่อมทำได้ ไม่มีข้อบัญญัติห้ามไว้ การประกาศข้อมูลลูกค้ากลุ่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาระในการดำเนินกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าของผู้รายงาน มิได้มีวัตถุประสงค์ออกเป็นข้อบังคับหรือข้อห้าม

ตามผลการวิเคราะห์และประเมินผลความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ด้วยเหตุผลด้านความเข้มแข็งในการกำกับดูแลที่ดี เหตุผลด้านประสิทธิภาพของระบบตรวจสอบภายในองค์กรที่ดี เหตุผลด้านโอกาสในการเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือฟอกเงินที่ดี พบว่า ลูกค้าที่อยู่ในกลุ่มดังต่อไปนี้ มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในระดับต่ำ

(๑) เป็นรัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๒) มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถมูลนิธิสายใจไทย

(๓) เป็นสถาบันการเงินดังต่อไปนี้

(๓.๑) ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ และธนาคารตามที่ได้มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ

(๓.๒) บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทบริหารสินทรัพย์

(๓.๓) นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(๓.๔) นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขาย(สินค้าเกษตร)ล่วงหน้า

(๓.๕) บริษัทหลักทรัพย์

(๓.๖) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน

(๓.๗) บริษัทประกันวินาศภัย และบริษัทประกันชีวิต

(๔) เป็นกองทุนรวม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ที่จัดตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ

(๕) เป็นบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (ที่ได้รับการกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับของ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)

(๖) กรณีลูกค้าต่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพิจารณาให้ ลูกค้าที่มีลักษณะตามข้อ

(๑) (๓) (๔) และ (๕) ซึ่งมีสัญชาติอื่นหรือตั้งอยู่ในต่างประเทศ เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำก็ได้ หากมีมาตรการหรือกระบวนการที่น่าเชื่อถือในการตรวจสอบได้ว่า ลูกค้าดังกล่าว (กรณีที่ลูกค้าเป็นรัฐบาลหรือตัวแทนของประเทศใดประเทศหนึ่ง) ได้รับการประเมินจากคณะกรรมการ Financial Action Task Force หรือคณะกรรมการอื่นที่ได้รับอำนาจจากคณะกรรมการดังกล่าว ว่ามีการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่สอดคล้องกับข้อแนะนำ FATF (ไม่อยู่ในกลุ่มประเทศที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด) หรือ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลหรือหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ

ในการกำกับดูแลตามมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของลูกค้ากลุ่มดังกล่าว อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่า ลูกค้ายังคงได้รับการจัดไว้ในความเสี่ยงระดับต่ำ

นอกจากกลุ่มลูกค้าแล้ว สำนักงานยังได้ประกาศกำหนดให้ผลิตภัณฑ์หรือบริการบางประเภทเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้แก่

(๑) การประกันวินาศภัย

(๒) การประกันชีวิตแบบการประกันภัยกลุ่มและประกันชีวิตแบบจ่ายกรณีเสียชีวิต
ผู้อุปประกันเสียชีวิต

(๓) การประกันแบบกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของลูกค้าหรือเพื่อเยี่ยวยา
ความเสียหาย

(๔) กองทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการออมสำหรับผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และมีการกำหนดวงเงินในการซื้อหรือได้สิทธิในการใช้บริการ

(๕) ผลิตภัณฑ์ทางการเงินสำหรับลูกค้าที่รัฐเป็นผู้สนับสนุน และมีการจำกัดวงเงิน
สำหรับลูกค้าแต่ละราย

การที่จะกำหนดให้ลูกค้าที่ใช้ผลิตภัณฑ์และบริการข้างต้น เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำตามหัวข้อนี้ ต้องแน่ใจว่า ลูกค้าดังกล่าวไม่ได้ทำธุรกรรมกับผลิตภัณฑ์หรือบริการอื่นที่ไม่อยู่ในกลุ่มผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความเสี่ยงสูงรวมอยู่ด้วย และไม่มีลักษณะหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงสูงรวมอยู่ด้วย

๒.๑.๓.๒ แนวทางที่ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถพิจารณากำหนดปัจจัย

ความเสี่ยงต่ำได้เอง

นอกจากข้อมูลปัจจัยความเสี่ยงต่ำที่สำนักงานได้ประกาศกำหนดตามผลการประเมินระดับประเทศแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพิจารณากำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่ำสำหรับลูกค้าได้เอง แต่ต้องไม่ขัดกับแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ลูกค้าไม่มีปัจจัยอื่นๆ ให้พิจารณาว่า น่าจะมีความเสี่ยงในระดับสูง (ดูข้อ ๒.๑.๒ การกำหนดปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้า ประเภท ปัจจัยความเสี่ยงสูง)

(๒) ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวทางการเงินทั้งในเรื่องของมูลค่าและจำนวนความถี่ในการใช้บริการ อยู่ในระดับต่ำ

(๓) ลูกค้าใช้บริการทางการเงินหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินในระดับต่ำเท่านั้น (ดูข้อ ๑.๑ การประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์หรือบริการ และ ข้อ ๑.๒ การประเมินความเสี่ยงของช่องทางการเงิน)

(๔) ลูกค้าไม่มีพฤติกรรมที่ผิดปกติหรือไม่เคยมีพฤติกรรมที่นำไปสู่การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน จะต้องกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงระดับความเสี่ยงของลูกค้า หากลูกค้าไม่ได้อยู่ในเงื่อนไขที่พิจารณาสำหรับความเสี่ยงต่ำอีกต่อไป

๒.๒ แนวทางในการใช้ดุลยพินิจประเมินความเสี่ยงของลูกค้า

เช่นเดียวกันกับการกำหนดแนวทางการใช้ดุลยพินิจสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้ดุลยพินิจในขั้นตอนการประเมินผลเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้าในขั้นตอนหลังจากลูกค้าแสดงตน เพื่อจะดำเนินการระบุตัวตนได้อย่างเหมาะสม ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดแนวทางในการใช้ดุลยพินิจให้ชัดเจน ในขั้นตอนการจัดระดับความเสี่ยงของลูกค้า เพราะขั้นตอนนี้ จะมีผลระยะยาวกับลูกค้าในเรื่องการกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือในการทำธุรกรรมหรือในการดำเนินความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดแนวทางในการพิจารณาจัดระดับความเสี่ยงโดยกำหนดปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงอย่างเคร่งครัด แต่กำหนดอำนาจในการใช้ดุลยพินิจเพื่อจัดระดับความเสี่ยงอย่างยืดหยุ่นเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ดุลยพินิจจากการวิเคราะห์ข้อมูลรอบด้านของลูกค้าในการกำหนดระดับความเสี่ยงในกรณีที่ลูกค้ารายหนึ่งๆ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ทั้งปัจจัยที่ทำให้มีความเสี่ยงต่ำ และปัจจัยที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งทำให้ต้องมีการพิจารณาข้อมูลอื่นๆ หรือมีข้อยุติในการประเมินโดยใช้ดุลยพินิจของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรการ/แนวทางปฏิบัติ/หลักเกณฑ์ภายใน เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินระดับความเสี่ยงของลูกค้า และต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นพร้อมกับการอนุมัติรับลูกค้า ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นตอนการตรวจสอบผลการระบุตัวตน เมื่อลูกค้าได้ให้ข้อมูลการแสดงตนและผ่านขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมแล้ว บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องมั่นใจว่า ลูกค้าได้รับการตรวจสอบข้อมูลในขั้นตอนระบุตัวตนครบถ้วน โดยเฉพาะลูกค้านิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทาง

กฎหมาย ที่มีองค์ประกอบที่ต้องตรวจสอบมากกว่าลูกค้านุคคลธรรมดา (ในขั้นตอนนี้ ลูกค้านี้จะต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงด้านผลิตภัณฑ์ บริการ และช่องทางการให้บริการมาบ้างแล้ว)

ขั้นตอนที่ ๒ กรณีแรก ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้าที่ไม่ต้องขอข้อมูลเพิ่มเติม

กรณีที่ลูกค้าได้รับผลจากการประเมินเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม(ในขั้นตอนก่อนการระบุตัวตน) ว่าไม่ต้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมเนื่องจากมีความเสี่ยงเบื้องต้นในระดับต่ำ ไม่ว่าจะด้วยเหตุที่ลูกค้าแสดงข้อมูลในขั้นการแสดงตนว่า เป็นองค์กรที่อยู่ในกลุ่มความเสี่ยงต่ำตามแนวทางที่เลขาธิการกำหนด หรือด้วยเหตุที่ลูกค้ามีลักษณะตรงตามปัจจัยการพิจารณาที่ผู้มีหน้าที่รายงาน กำหนดไว้ในมาตรการ/แนวทาง/หลักเกณฑ์ของตน บุคลากรที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาให้ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงต่ำ เว้นแต่ พบว่า ลูกค้ามีปัจจัยเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงสูง เช่น ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่มีแจ้งในข้อมูลการแสดงตนว่าเป็น บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง แต่เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามหรือแบบกรอกข้อมูล พบว่า ลูกค้าเลือกระบุในช่อง “เคยแสดงรายงานบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินต่อหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ซึ่งทำให้ทราบว่า ลูกค้าอยู่ในกลุ่ม บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (บุคคลใกล้ชิด) บุคลากรผู้พิจารณาต้องกำหนดให้ลูกค้าอยู่ในระดับที่เสี่ยงสูง แม้ว่าลูกค้าจะมีปัจจัยความเสี่ยงต่ำประกอบอยู่หลายปัจจัยก็ตาม

ขั้นตอนที่ ๒ กรณีที่สอง ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้าที่ต้องขอข้อมูลเพิ่มเติม

กรณีที่ลูกค้าได้รับผลจากการประเมินเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม(ในขั้นตอนก่อนการระบุตัวตน) ว่าต้องขอข้อมูลเพิ่มเติม บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบข้อมูลที่เพิ่มเติมจากขั้นตอนดังกล่าว อาทิ ข้อมูลสถานประกอบการของลูกค้าบุคคลธรรมดาที่แจ้งว่าเป็นเจ้าของธุรกิจ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า ข้อมูลแหล่งรายได้ที่สอง เป็นต้น และเชื่อมโยงข้อมูลลูกค้าทั้งหมดกับปัจจัยเสี่ยงตามผู้มีหน้าที่รายงาน กำหนดไว้ในมาตรการ/แนวทาง/หลักเกณฑ์ของตน ซึ่งลูกค้ากลุ่มนี้อาจได้รับการพิจารณาอยู่ในความเสี่ยงต่ำก็ได้ หากพบว่า ไม่มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยความเสี่ยงสูงใดๆ

ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นตอนการพิจารณากรณีลูกค้ามีปัจจัยเสี่ยงที่หลากหลาย

กรณีที่พบว่า ลูกค้ามีข้อมูลที่ตรงกับปัจจัยความเสี่ยงทั้ง ปัจจัยความเสี่ยงต่ำและปัจจัยความเสี่ยงสูงรวมอยู่ด้วยกัน บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดระดับความเสี่ยง ต้องพิจารณาถึงสัดส่วนความเสี่ยงที่จะใช้เป็นเกณฑ์หลักในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

ลูกค้าบุคคลธรรมดา มีปัจจัยเสี่ยงสูงเกี่ยวกับแหล่งที่มาหรือรายได้ และเรื่องประเภทบริการ แต่ก็มีปัจจัยเสี่ยงต่ำเรื่องวงเงินการทำธุรกรรมอยู่ด้วย ให้ดุลยพินิจโดยพิจารณาสัดส่วนความเสี่ยง

เช่น ลูกค้าทำงานรับจ้างในประเทศที่มีความเสี่ยงสูงและใช้บริการโอนเงินข้ามประเทศ แต่ทำธุรกรรมในวงเงินที่ต่ำ น้อยกว่าห้าหมื่นบาทต่อครั้งต่อเดือน ให้พิจารณาว่า สัดส่วนความเสี่ยงต่ำอาจมีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้สูงกว่า การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยความเสี่ยงสูง กล่าวคือ ลูกค้ามีโอกาสมากที่จะทำธุรกรรมใน

วงเงินที่สูงขึ้น แต่มีโอกาสน้อยที่จะเปลี่ยนแหล่งรายได้และประเภทบริการ ทำให้ลูกค้ายึดส่วนปัจจัยความเสี่ยงสูงมากกว่าความเสี่ยงต่ำ แต่ในข้อเท็จจริงที่เริ่มความสัมพันธ์ ลูกค้าแจ้งความประสงค์ทำธุรกรรมในวงเงิน ๓๐,๐๐๐ บาทต่อครั้งต่อเดือน วัตถุประสงค์เพื่อรายจ่ายในครอบครัวในประเทศไทย ผู้มีหน้าที่รายงาน อนุญาตให้บุคลากรใช้ดุลยพินิจได้ สองทางคือ

- ทางที่หนึ่ง กำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้าเป็นความเสี่ยงต่ำและกำหนดวงเงินปรับความเสี่ยงไว้ที่ร้อยละ ๕๐ (หมายถึง หากลูกค้าทำธุรกรรมเกินกว่าจำนวนที่ทำอยู่ประจำ ร้อยละ ๕๐ ให้ปรับความเสี่ยงลูกค้าเป็น ระดับความเสี่ยงกลางหรือสูง เป็นต้น) หรือ

- ทางที่สอง กำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้าเป็นความเสี่ยงกลางหรือสูง (ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ภายในของผู้มีหน้าที่รายงาน) และกำหนดเงื่อนไขเพื่อปรับลดความเสี่ยงในขั้นต้น (เช่น หากลูกค้าดังกล่าวทำธุรกรรมในวงเงินปกติตลอดระยะเวลา ๑๒ เดือน จะดำเนินการปรับลดความเสี่ยงเป็นระดับความเสี่ยงต่ำ เป็นต้น)

กรณีการใช้ดุลยพินิจในข้อเท็จจริงอื่นๆ.....

ขั้นตอนที่ ๔ ขั้นตอนการอนุมัติผลการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดกระบวนการกลั่นกรองการใช้ดุลยพินิจของบุคลากรที่ประเมินความเสี่ยงอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งอาจกำหนดเฉพาะเมื่อลูกค้าได้รับการประเมินความเสี่ยงระดับที่สูงกว่าความเสี่ยงต่ำ หรือเมื่อลูกค้าได้รับการประเมินความเสี่ยงในระดับสูงก็ได้ เพื่อเป็นการตรวจทานการประเมินความเสี่ยงซึ่งมีการใช้ดุลยพินิจประกอบด้วย กระบวนการกลั่นกรองนี้ อาจหมายถึงการให้บุคลากรที่มีตำแหน่งสูงขึ้น หรือระดับบริหาร หรือกำหนดคณะทำงานขึ้น เพื่อเป็นผู้ตรวจทานอีกครั้งก็ได้

ขั้นตอนที่ ๕ ขั้นตอนการอนุมัติรับสูงค่าที่มีความเสี่ยงสูง ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดกระบวนการอนุมัติรับลูกค้าสำหรับกลุ่มลูกค้าเสี่ยงสูง โดยแต่งตั้งผู้บริหารหรือคณะทำงานที่มีผู้บริหารรวมอยู่ด้วย พิจารณาข้อมูลของลูกค้าก่อนลงนามอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ เนื่องจากลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง มีโอกาสทำให้องค์กรของผู้มีหน้าที่รายงาน เกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมากกว่าลูกค้าอื่นๆ อีกทั้งเพื่อที่ผู้บริหารจะได้รับทราบว่า ในขณะที่นั้น องค์กรมีส่วนการรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงมากน้อยเพียงใด พึงเข้าใจว่า การที่ผู้มีหน้าที่รายงาน มีส่วนลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงจำนวนมากเมื่อเทียบกับลูกค้าทั้งหมด ทำให้ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องเพิ่มภาระในการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินและการทำธุรกรรมของลูกค้ากลุ่มดังกล่าวอย่างเคร่งครัด และมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นแหล่งฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสูงขึ้น

ขั้นตอนที่ ๖ ขั้นตอนการพิจารณาเพื่อปฏิเสธความสัมพันธ์กับลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดกระบวนการในการพิจารณาและอนุมัติจากผู้บริหาร กรณีที่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประเมินว่า การรับลูกค้ายาหนึ่ง

รายได้ จะทำให้องค์กรเกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นอย่างมาก เกินกว่าจะรับความเสี่ยงดังกล่าวได้ จึงพิจารณาให้ปฏิเสธความสัมพันธ์ ซึ่งต้องหมายความว่า บุคลากรพบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เพียงพอจะสงสัยว่า ลูกค้ายรายดังกล่าว อาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือความผิดมูลฐาน หรือมีปัจจัยความเสี่ยงสูงรวมหลายประการจนอาจเสี่ยงต่อการใช้ผู้มีหน้าที่รายงาน เป็นช่องทางหรือเป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแต่งตั้งให้ผู้บริหารหรือคณะทำงานที่มีผู้บริหารรวมอยู่ด้วย พิจารณาและอนุมัติอีกชั้นหนึ่ง และต้องพิจารณาว่า ควรส่งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานหรือไม่อีกด้วย

๒.๓ หลักการบริหารความเสี่ยงของลูกค้ายอย่างต่อเนื่อง

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าย หน้าที่ในการประเมินเพื่อจัดระดับความเสี่ยงมิใช่ดำเนินการเพียงขั้นตอนอนุมัติรับลูกค้ายเท่านั้น หากแต่ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการประเมินในขณะดำเนินการความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าย จนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ ดังนั้น จึงต้องกำหนดมาตรการ/แนวปฏิบัติ หรือ หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนรองรับการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องดังกล่าว โดยควรกำหนดมาตรการ/แนวปฏิบัติ หรือ หลักเกณฑ์ ในประเด็นต่อไปนี้

๒.๓.๑ กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องต้องสอดคล้องกับกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้าย

โดยต้องกำหนดหลักการให้ ผลการประเมินจัดระดับความเสี่ยงของลูกค้ายแต่ละราย นำไปสู่การกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินการความสัมพันธ์ของลูกค้ายรายนั้นๆเสมอ ตามหลักการที่ว่า “กลุ่มลูกค้ายที่ระดับความเสี่ยงต่ำ จะอยู่ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมที่เข้มข้นน้อยกว่า กลุ่มลูกค้ายที่ระดับความเสี่ยงสูง”

๒.๓.๒ กำหนดให้การปรับปรุงข้อมูลลูกค้ายให้เป็นปัจจุบัน เป็นส่วนสำคัญในการบริหารความเสี่ยง

โดยต้องกำหนดให้มีการพิจารณาตรวจทานความเสี่ยงของลูกค้าย เมื่อได้รับข้อมูลใหม่ๆจากลูกค้าย ดังนั้น จึงต้องกำหนดกรอบการทำงานสำหรับการปรับปรุงข้อมูลของลูกค้ายทุกกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ แต่อาจอยู่บนหลักการเดียวกันกับข้อ ๒.๓.๑ กล่าวคือ การดำเนินการปรับปรุงข้อมูลสำหรับกลุ่มลูกค้ายที่ระดับความเสี่ยงต่ำ จะช้ากว่า หรือมีความถี่น้อยกว่า กระบวนการปรับปรุงข้อมูลสำหรับ กลุ่มลูกค้ายที่ระดับความเสี่ยงสูง ก็ได้

๒.๓.๓ กำหนดให้มีการปรับปรุงความเสี่ยง ตามผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินการความสัมพันธ์

โดยต้องกำหนดเงื่อนไขหรือแบบแผนของผลการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงความเสี่ยงสำหรับลูกค้า เช่น กำหนดร้อยละของวงเงินในการทำธุรกรรมในกรณีที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ต่างจากเดิม หรือกำหนดรูปแบบการทำธุรกรรมในกรณีที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมต่างไปจากเดิม ซึ่งควรมีหลักเกณฑ์เพื่อปรับลดระดับความเสี่ยงของลูกค้าและหลักเกณฑ์เพื่อปรับเพิ่มระดับความเสี่ยงของลูกค้า

๒.๓.๔ กำหนดขั้นตอน/กระบวนการ ในการรายงานผู้บริหาร กรณีปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายไปสู่ความเสี่ยงสูง

โดยต้องกำหนดขั้นตอน หรือวิธีปฏิบัติ เพื่อรายงานข้อมูลและผลการวิเคราะห์หรือผลการประเมินและขออนุมัติ ต่อผู้บริหารหรือคณะทำงานที่มีผู้บริหารรวมอยู่ด้วย ในกรณีที่ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเฉพาะ กรณีที่ปรับความเสี่ยงจากลูกค้าไปสู่ความเสี่ยงสูง (ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจกำหนดกระบวนการรายงานผู้บริหาร กรณีที่มีการปรับเปลี่ยนระดับความเสี่ยงของลูกค้าในระดับอื่นๆด้วยก็ได้) ผู้รายงานอาจกำหนดผู้บริหารที่มีตำแหน่งลดหลั่นกันตามความสำคัญของผลการประเมินได้ เช่น กรณีที่มีการปรับปรุงลดระดับความเสี่ยง อาจกำหนดให้ผู้บริหารในระดับกลาง เป็นผู้อนุมัติ ส่วนในกรณีที่มีการปรับปรุงเพิ่มระดับความเสี่ยงไปสู่ระดับสูง อาจกำหนดให้ผู้บริหารในระดับสูง เป็นผู้อนุมัติ

๒.๓.๕ ขั้นตอนการบันทึกข้อมูลการบริหารความเสี่ยง

ผู้รายงานควรกำหนดให้มีการบันทึกข้อมูลการปรับปรุงความเสี่ยงแต่ละครั้ง แต่ละราย ไว้เป็นข้อมูลทางสถิติขององค์กรและเก็บรักษาไว้ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน เพื่อในระยะเวลาจะสามารถใช้เป็นปัจจัยในการตรวจสอบว่า มาตรการบริหารความเสี่ยงที่ใช้อยู่มีแนวโน้มให้เพิ่มปริมาณลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงมากขึ้นหรือไม่ ซึ่งอาจเป็นตัวชี้วัดให้มีการปรับปรุงมาตรการ/แนวปฏิบัติ/หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ในระดับผู้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (รวมถึงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วย) ยังรวมถึง การตรวจสอบภายใน (AML/CFT Internal Audit) เฉพาะด้านการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตั้งแต่ การตรวจสอบแผนกหรือส่วนงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลความสอดคล้องด้านการปฏิบัติตามกฎหมายขององค์กร การตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนงานและบุคลากรที่ทำหน้าที่อยู่ในขั้นตอนการรับลูกค้า ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการตรวจสอบตัวแทนและการพึงพิงบุคคลที่สาม การกำกับดูแลสาขาหรือบริษัทในเครือ รวมถึงระบบการเก็บรักษาข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีหรือแนวทางปฏิบัติในแต่ละเรื่อง จะได้กล่าวไว้ในหัวข้อ เรื่องการกำหนด

นโยบาย เรื่องการตรวจสอบข้อมูลพร้อมคำสั่งโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการสร้างความสัมพันธ์กับ
ตัวแทนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม เรื่องการกำกับดูแลสาขาและบริษัทในเครือ เรื่องการรายงานธุรกรรมต่อ
สำนักงาน .

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้า (การตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมของลูกค้า)

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงในส่วนนี้ หมายถึง ขั้นตอนในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม หรือความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า ขั้นตอนดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เป็นขั้นตอนที่จะทำให้ทราบว่า ลูกค้าแต่ละรายมีโอกาสเสี่ยงต่อการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมากน้อยเพียงใด และต้องดำเนินมาตรการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมสำหรับลูกค้าแต่ละรายต่อไปอย่างไร

การตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรม หรือความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า เป็นขั้นตอนที่ผู้เจ้าหน้าที่รายงานต้องดำเนินการต่อจากขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์และการจัดระดับความเสี่ยงในครั้งแรก และต้องดำเนินขั้นตอนนี้ ตลอดไปจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์

๑. วัตถุประสงค์ของขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้า

ผู้เจ้าหน้าที่รายงานต้องเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้เสียก่อน จึงจะสามารถกำหนดวิธีการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ที่เหมาะสมกับลูกค้าและธุรกิจของตน

(๑) เพื่อทราบว่า ลูกค้ายังคงมีการดำเนินความสัมพันธ์กับผู้เจ้าหน้าที่รายงาน ในรูปแบบที่เป็นปกติ ไม่มีพฤติกรรมหรือความเคลื่อนไหวที่มีเหตุอันควรสงสัย เช่น มีการทำธุรกรรมในรูปแบบเดิม และมีความถี่ในการทำธุรกรรมที่ปกติ หรือสม่ำเสมอเมื่อเทียบกับการดำเนินความสัมพันธ์ในช่วงแรกๆ หรือในรอบก่อนที่ได้ตรวจสอบและบันทึกไว้

(๒) เพื่อทราบว่า ลูกค้ายังดำเนินความสัมพันธ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ในขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์ หรือไม่พบ วัตถุประสงค์แอบแฝงอื่นๆ ที่ทำให้แนวทางการดำเนินความสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไป (ซึ่งจะดูได้จากความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรมในภาพรวม ในข้อ (๑) และการขอสร้างความสัมพันธ์เพิ่มในบริการอื่นๆหรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ)

(๓) เพื่อทราบว่า มูลค่าความเคลื่อนไหวทางการเงินของลูกค้า เช่น มูลค่าการลงทุน มูลค่าในการทำธุรกรรม มูลค่าเงิน โดยเฉลี่ยที่หมุนเวียนอยู่ในภาพความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ของลูกค้า ยังอยู่ในระดับเดิมหรือ มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่สูงขึ้นอย่างผิดปกติหรือไม่

(๔) เพื่อทราบว่า ลูกค้าอาจมีข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปและมิได้แจ้งกับผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมหรือไม่ หรือผู้มีหน้าที่รายงานควรต้องสอบถามหรือตรวจสอบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของลูกค้า เพื่อหาเหตุผลหรือความสอดคล้องกับผลการตรวจสอบในข้อ (๑) (๒) และ (๓) หรือไม่ เช่น ข้อมูลแหล่งเงินหรือแหล่งรายได้ ข้อมูลอาชีพ ข้อมูลการดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น

(๕) เพื่อทราบว่า ลูกค้าควรเข้าสู่ขั้นตอนการปรับปรุงความเสี่ยงเป็นระดับอื่นหรือไม่ ซึ่งหากผลจากข้อ (๑)-(๔) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเป็นปกติ ก็มักจะไม่ต้องปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้า แต่หากผลจากข้อ (๑)-(๓) อาจจะข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอาจส่งผลต่อการปรับปรุงระดับความเสี่ยงของลูกค้าได้

(๖) เพื่อทราบว่า ผู้มีหน้าที่รายงานสมควรจะดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าต่อไปหรือควรยุติความสัมพันธ์

๒. การกำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์กับลูกค้าให้สอดคล้องกับประเภทธุรกิจและแนวทางการทำธุรกรรมของลูกค้า โดยต้องกำหนดวิธีการเพื่อตรวจสอบข้อมูลต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบมูลค่าการทำธุรกรรมของลูกค้าตลอดระยะเวลาที่ดำเนินความสัมพันธ์

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดวิธีการในการตรวจดูหรือวิเคราะห์เงินในการทำธุรกรรมของลูกค้าตั้งแต่เมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ โดย เมื่อดำเนินความสัมพันธ์มาแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องตรวจทานการทำธุรกรรมในระยะเวลาตั้งแต่เริ่มสร้างความสัมพันธ์จนถึงในขณะที่ยังดำเนินการตรวจทาน และต้องสามารถสรุป มูลค่าหรือสถิติหรือระดับมูลค่าเงินโดยเฉลี่ยของการทำธุรกรรมในรอบระยะเวลาหนึ่งของลูกค้ารายนั้นๆ เพื่อที่จะเป็นหลักในการประเมินในครั้งต่อไปว่า ลูกค้ายังมีการทำธุรกรรมในภาพรวมที่เท่ากับหรือใกล้เคียงกับ มูลค่าหรือสถิติหรือระดับที่ได้ประมาณการไว้ในครั้งก่อนหรือไม่ และหากมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เห็นได้ชัด ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจทานข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ได้ว่า มูลค่าหรือค่าเฉลี่ยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดที่จะใช้พิจารณาเพื่อปรับปรุงระดับความเสี่ยงให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงหรือไม่ โดยวิธีการต่างๆ ในขั้นตอนนี้ ต้องสอดคล้องกับรูปแบบการให้บริการ และวิธีการดำเนินความสัมพันธ์ของลูกค้ากับผู้มีหน้าที่รายงาน

ตัวอย่าง

(๑) ผู้มีหน้าที่รายงาน ให้บริการกับลูกค้าผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เป็นวิธีการหลัก อาจกำหนดวิธีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของลูกค้าเกี่ยวกับมูลค่าการทำธุรกรรม โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบมูลค่าธุรกรรมประเภทโอนมูลค่าเงินเป็นหลัก และให้ความสำคัญการธุรกรรมการชำระค่าสินค้าผ่านเครือข่ายน้อยกว่าการโอนมูลค่าเงิน เป็นต้น

(๒) ผู้มีหน้าที่รายงาน ให้บริการทางธุรกิจที่ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา ผู้มีหน้าที่รายงาน จะกำหนดวิธีการประเมินผลจากการทำธุรกรรมในช่วงเวลาสั้นๆ เพียงช่วงเดียวไม่ได้ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดวิธีการที่จะสามารถเห็นผลการทำธุรกรรมของลูกค้าทั้งหมดในช่วงเวลาหนึ่งที่ยาวนานพอจะเห็นมูลค่าเฉลี่ยสำหรับการทำธุรกรรมระยะยาวของลูกค้า และนำมาประมาณการหาค่าเฉลี่ยกลาง หรือ

(๓) ผู้มีหน้าที่รายงาน ให้บริการทางธุรกิจแบบครั้งเดียว หรือเป็นรูปแบบที่ลูกค้าไม่มีระยะเวลาในการดำเนินการความสัมพันธ์ โดยมีเงื่อนไขกำหนด ทำให้ลูกค้ามีการทำธุรกรรมน้อยครั้ง หรืออาจครั้งเดียวแต่มีผลผูกพันระยะยาว ผู้มีหน้าที่รายงานก็ไม่จำเป็นต้องนำวิธีการในตัวอย่างที่ ๒ มาใช้ แต่กำหนดวิธีการตรวจสอบพฤติกรรมที่อาจมีเหตุอันควรสงสัยสำหรับการทำธุรกรรมแบบครั้งคราว โดยกำหนดการตรวจสอบเฉพาะเมื่อลูกค้ามีการทำธุรกรรมแต่ละครั้ง เป็นต้น

(๒) ตรวจสอบรูปแบบการทำธุรกรรมของลูกค้าตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการความสัมพันธ์

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบว่า ลูกค้ามีรูปแบบในการทำธุรกรรมอย่างไร และต้องกำหนดกระบวนการเพื่อตรวจสอบความเคลื่อนไหวของลูกค้าในระยะยาวว่า ลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกรรมหรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกรรมอันเนื่องมาจาก ประเภทของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน การใช้บริการ หรือการเลือกใช้ช่องทางการใช้บริการ เนื่องจาก รูปแบบการทำธุรกรรมเป็นส่วนหนึ่งในการนำมาพิจารณาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกค้าที่ส่งผลต่อการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดวิธีการตรวจสอบรูปแบบธุรกรรม ให้สอดคล้องกับรูปแบบกิจการของตน หากผู้มีหน้าที่รายงานมีการให้บริการหลายประเภทผลิตภัณฑ์ บริการหรือช่องทางบริการ ก็จะต้องมีระบบ (ในที่นี้หมายความว่ารวมถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบปฏิบัติการโดยบุคลากร) ที่สามารถบันทึกหรือกำหนดได้ว่า ลูกค้าควรมีรูปแบบการทำธุรกรรมอย่างไร เมื่อใช้ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือช่องทางบริการแต่ละประเภทที่ตนให้บริการอยู่ และสามารถวิเคราะห์หรือใช้ดุลยพินิจได้ว่า เมื่อลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกรรมในลักษณะใดที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงที่ลูกค้าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้ และในที่สุดควรตอบใจพยานได้ว่า “ลูกค้ามีการทำธุรกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการรวมถึงมีการใช้ช่องทางการบริการที่

แตกต่างกันไปในช่วงแรกของการสร้างความสัมพันธ์ หรือในการตรวจทานและวิเคราะห์ในครั้งก่อน และข้อมูลความแตกต่างในการทำธุรกรรมดังกล่าว ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงินที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการและช่องทางบริการ มากขึ้นจากช่วงแรกในการดำเนินการความสัมพันธ์หรือการประเมินในครั้งก่อนหรือไม่”

ตัวอย่าง

กรณีผู้มีหน้าที่รายงานมีการให้บริการและช่องทางบริการหลายประเภท อาจตรวจพบได้ว่า เมื่อแรกความสัมพันธ์ ลูกค้านี้มีการทำธุรกรรมการฝากเงินผ่านสาขาของผู้มีหน้าที่รายงานในประเทศ แต่เมื่อมีการประเมินในภาพรวมพบว่า ในระยะเวลาช่วงต่อมา ลูกค้านี้มีการเปลี่ยนช่องทางการทำธุรกรรมโดยเลือกใช้บริการทำธุรกรรมผ่านเครื่องถอนเงินอัตโนมัติในต่างประเทศ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรต้องวิเคราะห์ได้ว่า เกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับการใช้ช่องทางการบริการในต่างประเทศ และตรวจสอบว่าประเทศดังกล่าวมีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด เพื่อที่จะสรุปว่า ในรอบการประเมินครั้งนี้ ลูกค้านี้มีความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับรูปแบบการทำธุรกรรม และตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูงบางประการในเรื่อง ช่องทางการใช้บริการ และอาจเกี่ยวข้องกับพื้นที่หรือประเทศเสี่ยง เมื่อวิเคราะห์กับข้อมูลอื่นๆประกอบ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจใช้ดุลยพินิจประเมินว่า

- ลูกค้านี้มีการทำธุรกรรมในรูปแบบที่แตกต่างไปจากที่ระบุไว้กับผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมในขณะสร้างความสัมพันธ์
  - รูปแบบธุรกรรมเกี่ยวกับช่องทางการให้บริการที่เปลี่ยนไป โดยลูกค้าเลือกใช้ช่องทางบริการบริการผ่านเครื่องอัตโนมัติที่มีความเสี่ยงมากขึ้น และพื้นที่ในการทำธุรกรรมก็เปลี่ยนแปลงในทางที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น
  - รูปแบบธุรกรรมที่เปลี่ยนไปอาจส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์การดำเนินการความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนไปด้วย โดยลูกค้าทำธุรกรรมในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยง (ตรวจสอบกับข้อมูลปัจจัยเสี่ยงเรื่องพื้นที่หรือประเทศเสี่ยงแล้ว) ทำให้วัตถุประสงค์เปลี่ยนจากการออมเงินธรรมดา เป็นการทำธุรกรรมข้ามประเทศ โดยระบุในข้อมูลคำขอว่า เพื่อชำระหนี้
  - ปัจจัยด้านอื่นยังคงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
  - ข้อเสนอแนะ : อาจกำหนดระยะเวลาในการสอบถามข้อมูลลูกค้าเพิ่มเติมเป็นเวลา ๑๕ วัน
- หากไม่สามารถติดต่อหรือไม่ได้รับแจ้งข้อมูลที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ ผลการประเมินจะแสดงว่า ลูกค้าต้องได้รับการปรับปรุงความเสี่ยงให้มีระดับความเสี่ยงสูงขึ้นในระดับ.....เป็นต้น

แนวทางที่เสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินความสัมพันธ์

จากข้อมูลผลการประเมินเรื่อง การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์เรื่อง วงเงินและรูปแบบการทำธุรกรรม จะทำให้ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถเชื่อมโยงถึงผลลัพธ์ในข้อนี้ได้ เนื่องจาก มูลค่าในการทำธุรกรรมและวิธีการทำธุรกรรม ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ประเภทบริการหรือช่องทางการให้บริการ จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินความสัมพันธ์เสมอ เพียงแต่จะตรงกับข้อมูลวัตถุประสงค์ที่ถูกค้าแจ้งไว้ขณะสร้างความสัมพันธ์หรือไม่

หากนำผลการประเมินทั้งหมดมาพิจารณาแล้ว พบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อื่น ที่ต่างไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ถูกค้าแจ้งความประสงค์ไว้ในขณะสร้างความสัมพันธ์ หรือในการประเมินรอบก่อน ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดแนวทางการประเมินเพื่อพิจารณาความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากวัตถุประสงค์ที่เพิ่มขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไป

ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดแบบแผนความเชื่อมโยงระหว่าง รูปแบบการธุรกรรม กับ วัตถุประสงค์ ในการสร้างความสัมพันธ์ ให้ครบทุกประเภทวัตถุประสงค์และรูปแบบธุรกรรมที่มีอยู่

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ด้านการออมเงิน

สอดคล้องกับรูปแบบธุรกรรมประเภท

การเปิดบัญชีประเภทรับฝากเงินหรือรับฝากตราสารทางการเงิน
การฝากเงินสด

การรับโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

การถอนเงินในปริมาณที่น้อยกว่าการฝากเงิน

สอดคล้องกับช่องทางการทำธุรกรรมประเภท

การทำธุรกรรม ณ สาขาหรือสำนักงาน

การทำธุรกรรมผ่านเครื่องอัตโนมัติทั้งฝากและถอน

การทำธุรกรรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สอดคล้องกับมูลค่าในการทำธุรกรรม

ไม่จำกัดมูลค่าธุรกรรม โดยขึ้นอยู่กับรายได้ของลูกค้า

วัตถุประสงค์ด้านการลงทุน .....

วัตถุประสงค์ด้านการกู้ยืม .....

วัตถุประสงค์ด้านการชำระหนี้ระหว่างประเทศ .....

วัตถุประสงค์ด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ .....

วัตถุประสงค์ด้านการลงทุนในหลักทรัพย์ .....

วัตถุประสงค์ด้านการลงทุนในการซื้อสินค้าล่วงหน้า .....

วัตถุประสงค์ด้านการลงทุนในกองทุน ..... เป็นต้น

(๓) การตรวจสอบข้อมูลด้านอื่นๆ ประกอบผลการวิเคราะห์จากการตรวจสอบและตรวจทาน

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้นแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูลอื่นๆ เพื่อหาข้อเท็จจริงมาสนับสนุนผลการวิเคราะห์ และจะได้ประเมินผลการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงของลูกค้าในแต่ละครั้งได้

ผู้มีหน้าที่รายงาน ไม่ควรเจาะจงการหาข้อมูลเพิ่มเติมว่าต้องเป็นข้อมูลประเภทใด ควรให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถหาข้อมูลได้โดยอิสระ แต่อาจกำหนดกรอบการหาข้อมูลไว้ โดยเฉพาะเรื่องความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ตัวอย่าง

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดหน้าที่สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้หาข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนผลการวิเคราะห์การตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ของลูกค้า โดยเฉพาะในกรณีต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ผลการวิเคราะห์พบว่า ลูกค้ามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินความสัมพันธ์ช่วงแรก หรือจากการประเมินครั้งก่อน

(๒) กรณีที่ผลการวิเคราะห์มีแนวโน้มว่า ควรมีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าในระดับที่สูงขึ้น
ผู้มีหน้าที่รายงานควรกำหนดแนวทางในการหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่น่าเชื่อถือ มาสนับสนุนผลการวิเคราะห์

ตัวอย่าง

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการตรวจทานผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ของลูกค้า ควรหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงมาประกอบผลการวิเคราะห์ ในกรณีที่วิเคราะห์ว่า ลูกค้ามีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหรือผิดปกติ โดยข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่นำมาสนับสนุน ควรเป็นไปตามหลักการต่อไปนี้

- เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบถามลูกค้าโดยตรง
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากฝ่ายดูแลผลิตภัณฑ์หรือบริการ ภายในองค์กร

- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากสถาบันการเงินอื่นโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย
- เป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น ฐานข้อมูลของรัฐหรือภาคธุรกิจเดียวกันจัดทำขึ้นภายใต้การตกลงกัน
- กรณีที่ข้อมูลที่ได้มา บุคลากรไม่มั่นใจว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ ควรระบุแหล่งที่มาและความเห็นว่าได้มาจากแหล่งข้อมูลเปิดทั่วไป และควรสืบค้นข้อมูลที่ตรงกันจากหลายแหล่งข้อมูล

..... เป็นต้น

(๕) การสรุปผลการประเมิน

เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนข้างต้นครบถ้วนแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดให้ มีขั้นตอนสรุปผลการประเมิน โดยการสรุปผลดังกล่าว ควรผ่านการตรวจสอบและตรวจทานโดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชาร่วมกัน เพื่อยืนยันว่า กระบวนการตรวจสอบและตรวจทาน ได้ผ่านการวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลที่เหมาะสมแล้ว

ในการสรุปผลการประเมิน ผู้มีหน้าที่รายงานควรต้องตอบ โจทย์ดังต่อไปนี้ได้

(๑) ความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินการตามสัญญาของลูกค้ายาวนานๆ มีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่ โดยเฉพาะ ความเคลื่อนไหวที่เปลี่ยนแปลงในเรื่อง มูลค่าเงินในการดำเนินการตามสัญญา และ รูปแบบธุรกรรมหรือพฤติกรรมในการดำเนินการตามสัญญา หากเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับใด

(๒) ผลลัพธ์ใน (๑) ส่งผลต่อการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าหรือไม่ (อาจแบ่งเป็นกี่ระดับก็ได้ตามความเหมาะสมกับโครงสร้างลูกค้าทั้งหมด) หากส่งผลให้ปรับปรุง ผู้ประเมินพบว่าปัจจัยข้อใดที่เป็นส่วนสำคัญให้มีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า และเมื่อสืบหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแล้ว ยังยืนยันว่าปัจจัยที่พบ กระทบต่อการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าหรือไม่

(๓) กรณีที่มีการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้า ควรเข้าสู่ขั้นตอนการอนุมัติของผู้บริหารที่มีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานนี้หรือไม่

(๔) เห็นควรดำเนินการตามสัญญาฉบับลูกค้าดังกล่าวต่อไปหรือไม่ กรณีที่ไม่ จำเป็นต้องแสดงเหตุผลว่า ความเสี่ยงของลูกค้านั้น จะกระทบต่อกิจการขององค์กร และอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือไม่ (ความผิดฐานฟอกเงิน หรือความผิดมูลฐาน หรือความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) หากเชื่อได้ว่า ความเคลื่อนไหวในการดำเนินการตามสัญญาทางธุรกิจของลูกค้าที่ได้วิเคราะห์และประเมินผลนั้น น่าจะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือมีความผิดปกติดังร้ายแรงสำหรับลูกค้ากลุ่มเดียวกันที่ใช้

ผลิตภัณฑ์/บริการ/ช่องทางบริการในแบบเดียวกัน อาจพิจารณาสรุปรายงานเสนอผู้บริหารระดับสูงเพื่อส่งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานต่อไป

เมื่อดำเนินการสรุปผลเสร็จสิ้นในแต่ละครั้ง ควรจัดเก็บบันทึกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับลูกค้ารายนั้นๆ และเก็บรักษาไว้เป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

๓. การกำหนดขั้นตอนในการอนุมัติผลการประเมินและบันทึกผลการประเมิน

การอนุมัติผลการประเมิน

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดขั้นตอนในการพิจารณาและอนุมัติโดยผู้บริหารที่มีอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ในกรณีที่พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ระบุผลการประเมินว่า

(๑) ลูกค้ามีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่ทำให้ต้องปรับปรุงระดับความเสี่ยงสูง และ/หรือ อาจต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

(๒) ลูกค้ามีผลการประเมินจากการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ที่ระบุว่า ควรยุติความสัมพันธ์เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงอันจะกระทบต่อความเสี่ยงในการปฏิบัติงานขององค์กร (ระบุเหตุแห่งความเสี่ยง) และ/หรือ อาจต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงคนใดคนหนึ่ง หรือคณะทำงานที่มีผู้บริหารระดับสูงรวมอยู่ด้วยและเป็นผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติผลการประเมิน ก่อนที่จะดำเนินการปรับปรุงความเสี่ยงหรือยุติความสัมพันธ์หรือรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน แล้วแต่กรณี

การบันทึกข้อมูล

ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ต้องบันทึกข้อมูลและเก็บรักษาข้อมูลต่อไปนี้เป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า

(๑) ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ของลูกค้า

(๒) ข้อมูลการวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน

(๓) ข้อมูลการได้รับหรือไม่ได้รับอนุมัติและผลลัพธ์ที่จะส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย

สาระสำคัญทั้งหมดในส่วนนี้ ใช้สำหรับ การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงทั่วไป ซึ่งกรณีที่มีการดำเนินกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ (Simplify CDD) หรือ กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD) ให้ใช้หลักการในส่วนที่ระบุเฉพาะถึงกระบวนการดังกล่าว ซึ่งเป็นส่วนถัดไป

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่เข้มข้นสำหรับลูกค้าความเสี่ยงสูง (Enhanced CDD)

กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง คือ การเพิ่มระดับความเข้มข้นในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการระบุตัวตน ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือธุรกรรม จนถึงขั้นตอนการทบทวนข้อมูลของลูกค้า

ในการพิจารณานำกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งต่อไปนี้จะใช้คำว่า “การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเข้มข้น” มาปรับใช้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดนโยบายหรือมาตรการหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้วยการกำหนดปัจจัยการพิจารณาความเสี่ยงที่สอดคล้องกับข้อบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและประกาศที่เกี่ยวข้อง และในการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าอย่างเข้มข้น ควรพิจารณากำหนดขั้นตอนให้สอดคล้องกับแนวทางฉบับนี้ ได้แก่

๑. ขั้นตอนการระบุตัวตนที่เข้มข้น
๒. ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงเพื่อจัดระดับความเสี่ยงสูง
๓. ขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นตอนการระบุตัวตนที่เข้มข้น

ขั้นตอนที่ ๑.๑ การขอข้อมูลเพื่อระบุตัวตนอย่างเข้มข้น

ดังที่ได้กล่าวมาในเรื่อง การอนุมัติรับลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องมีขั้นตอนในการประเมินผลเบื้องต้นว่า ลูกค้ารายที่ขอสร้างความสัมพันธ์นั้น ควรแจ้งข้อมูลเพิ่มเติมในขั้นตอนการระบุตัวตนหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ เป็นการพิจารณาเบื้องต้นว่า ลูกค้ามีโอกาสเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายมากกว่าความเสี่ยงระดับต่ำหรือไม่ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขหรือปัจจัยที่ยกตัวอย่างไว้ใน หัวเรื่องการอนุมัติรับลูกค้า (ขั้นตอนการประเมินผลเบื้องต้นเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม)

กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานได้ดำเนินการประเมินผลเบื้องต้นพบว่า ควรขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า เนื่องจาก ลูกค้าอาจมีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ตรงกับเงื่อนไขการประเมินเบื้องต้น เช่น ลูกค้าแจ้งวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์และขอใช้บริการประเภทที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินสูง หรือ ลูกค้าเป็นนิติบุคคลที่มีข้อมูลการแสดงผลประโยชน์ที่มีโครงสร้างซับซ้อนและใช้บริการที่มีความเสี่ยงสูงหรือมูลค่าเงินสูง หรือ ลูกค้าระบุในเอกสารว่า เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเงินหรือมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีสถานภาพทาง

การเมือง เป็นต้น (ดูแนวทางปฏิบัติในเรื่อง การอนุมัติรับลูกค้า หัวข้อ การประเมินผลเบื้องต้นเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดแนวทางให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขอข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าเพิ่มเติม ไม่ว่าลูกค้าจะเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

(๑) ความเข้มข้นในการขอข้อมูลของลูกค้าบุคคลธรรมดา

กรณีที่ลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดา และผู้มีหน้าที่รายงาน ประเมินผลเบื้องต้นว่า ลูกค้าดังกล่าวควรได้รับการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม อาจเนื่องมาจาก พฤติกรรมการขอสร้างความสัมพันธ์ที่แสดงว่า อาจดำเนินการแทนบุคคลอื่นโดยไม่มีการมอบอำนาจที่เปิดเผย หรือ มีข้อมูลตรงกับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองที่เป็นที่รู้จัก หรือระบุข้อมูลอาชีพเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรืออาจจะระบุสร้างความสัมพันธ์หรือขอเปิดให้บริการที่มีความเสี่ยงสูง หรือไม่สอดคล้องกับระดับรายได้ที่แจ้งไว้ในเอกสารสมัครขอให้บริการ หรือตรงกับเงื่อนไขที่ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดขึ้น เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่รายงานควรขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของลูกค้า โดยอย่างน้อยได้แก่ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

(๑.๑) ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้ (อาจรวมถึงที่มาของรายได้ที่ชัดเจนทั้งแหล่งเงินหลัก และแหล่งเงินอื่นๆที่มีเพิ่มเติม)

(๑.๒) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (กรณีที่สงสัยว่า ลูกค้าอาจสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้มีหน้าที่รายงานเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น)

(๑.๓) วัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ที่เฉพาะเจาะจง (กรณีที่สงสัยว่า ลูกค้าขอใช้บริการเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่น ขอใช้บริการโอนเงินข้ามประเทศ เนื่องจากต้องการลงทุนเกี่ยวกับผลกำไรจากเพิ่มหรือลดค่าเงินตราต่างประเทศ หรือขอใช้บริการเปิดบัญชีเพื่อลงทุนในกิจการบางอย่างในลักษณะบุคคลธรรมดา เป็นต้น)

(๒) ความเข้มข้นในการขอข้อมูลของลูกค้านิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

กรณีที่ลูกค้าเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย และผู้มีหน้าที่รายงาน ประเมินผลเบื้องต้นว่า ลูกค้าดังกล่าวควรได้รับการระบุด่วนเพิ่มเติม อาจเนื่องมาจาก ความซับซ้อนของโครงสร้างลูกค้านิติบุคคลที่ปรากฏในเอกสารแสดงตน หรือ รายชื่อกรรมการหรือสมาชิกขององค์กรที่พบในเอกสารแสดงตน อันแสดงว่า อาจเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง หรือ ลูกค้าขอสร้างความสัมพันธ์หรือใช้บริการที่มีวงเงินมูลค่าสูงมากหรือบริการที่มีความเสี่ยงสูง หรือตรงกับเงื่อนไขที่ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดขึ้น เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่รายงานควรขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของลูกค้า โดยอย่างน้อยได้แก่ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

(๒.๑) ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่แท้จริง ในการดำเนินกิจการของลูกค้า (กรณีพบว่า ลูกค้ามีการดำเนินกิจการหลายอย่างและมีกิจการที่ทำให้เกิดรายได้หลักและรายได้เสริม หรือลูกค้าไม่ระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในเอกสารขอสมัครใช้บริการ)

(๒.๒) ข้อมูลโครงสร้างสำคัญของลูกค้า ได้แก่ ข้อมูลที่แสดงถึงโครงสร้างหลักอันทำให้กิจการของลูกค้าดำเนินอยู่ได้ เช่น โครงสร้างผู้ถือหุ้นรายสำคัญ หรือโครงสร้างผู้บริหารตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับปฏิบัติ หรือโครงสร้างบริษัทและบริษัทในเครือ ทั้งนี้ ข้อมูลในข้อนี้จะเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบไปถึงข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า และในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือในการดำเนินกิจการของลูกค้า

(๒.๓) ข้อมูลของผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุด ได้แก่ ข้อมูลบุคคลธรรมดาหรือเป็นคณะบุคคลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งด้านงานบริหารและมีอำนาจสูงสุดในการกำหนดนโยบายหรือขับเคลื่อนลูกค้านิติบุคคลนั้นๆ อาจเป็นบุคคลที่มีตำแหน่ง ซึ่งมีอำนาจสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานและการเงินของลูกค้า อย่างน้อยที่สุดควรได้ข้อมูลชื่อเต็ม หมายเลขประจำตัวหรือสัญชาติ ที่ทำให้สามารถตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงฐานข้อมูลรายชื่ออื่นๆที่เป็นประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า (ดูประกาศประกอบกฎกระทรวง เรื่อง แนวทางในการระบุตัวตนของลูกค้าและการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า)

(๒.๔) ข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง (หรือผู้รับผลประโยชน์ทอดสุดท้าย) ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ในกรณีนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบหรือขอข้อมูลจากลูกค้าในลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานสากล อย่างน้อยได้แก่

(๒.๔.๑) กำหนดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ความพยายามในการตรวจสอบจากเอกสารหรือหลักฐานที่ระบุการถือครองหุ้นอันแสดงถึงการได้รับผลประโยชน์ในจำนวนร้อยละที่เหมาะสม ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงบรรทัดฐานหรือแนวปฏิบัติที่ผู้มีหน้าที่รายงานในประเภทธุรกิจเดียวกันทั้งในประเทศหรือในระดับสากลถือปฏิบัติอยู่

(๒.๔.๒) กรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ด้วยวิธีแรก ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ความพยายามในการตรวจสอบหาบุคคลที่อาจมีอำนาจในการควบคุมหรือครอบงำกิจการลูกค้า ซึ่งอาจไม่ปรากฏในเอกสารราชการ โดยอาจค้นหาจาก ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลอื่นๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องปรากฏในเอกสารราชการหรือฐานข้อมูลราชการ แต่อาจมาจากแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ซึ่งบุคลากรอาจจะไปถึง ระดับความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลประกอบการบันทึกข้อมูลด้วย (เช่น ได้มาจากเว็บไซต์ (ระบุชื่อ) หรือบทความในวารสารสิ่งพิมพ์ที่ไม่มีการรับรองโดยหน่วยงานราชการ)

(๒.๔.๓) กรณีที่วิธีการทั้งหมดข้างต้นไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ให้กำหนดแนวทางให้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ดุลยพินิจว่า ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า อาจ ได้แก่ บุคคลธรรมดา รายใดรายหนึ่งหรือหลายราย ที่มีอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานกิจการของลูกค้า ทั้งนี้ ควรระบุว่า การพิจารณาข้อมูลนี้ เกิดจากการสันนิษฐานเนื่องจาก ไม่สามารถหาได้จากวิธีการอื่นๆ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รายงาน จะได้ตรวจสอบเมื่อเกิดการทำธุรกรรมของลูกค้ากับบุคคลภายนอกต่อไปว่า กรณีที่ลูกค้าทำธุรกรรมกับบุคคลธรรมดา รายใดรายใดบ่อยครั้งและมีวงเงินที่สูงมากเป็นพิเศษ บุคคลธรรมดานั้นอาจเกี่ยวข้องกับการรับประโยชน์ที่แท้จริงจากลูกค้าก็ได้

(๒.๔.๔) การกำหนดวิธีการตรวจสอบอื่นๆสามารถกระทำได้ แต่ต้องดำเนินการภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามหลักการข้างต้นแล้ว ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดให้ลูกค้าเป็นผู้ระบุตัวผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง โดยผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบหรือจัดให้ลูกค้า แสดงความเชื่อมโยงหรือความเกี่ยวข้องระหว่าง บุคคลดังกล่าวกับลูกค้าให้ได้

(๒.๕) ข้อมูลแหล่งรายได้หรือแหล่งเงินที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า ได้แก่ พื้นที่หรือประเทศที่ลูกค้า ดำเนินกิจการอยู่ หรือ ร่วมดำเนินการด้วย หรือ เป็นแหล่งลูกค้า หรือเป็นแหล่งลงทุนของลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงานอาจกำหนดให้บุคลากรขอข้อมูลอื่นนอกจากที่ระบุไว้ข้างต้นเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ขั้นตอนที่ ๑.๒ ขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลระบุตัวตน

เมื่อผ่านขั้นตอนที่ ๑.๑ แล้ว ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรการในการพิสูจน์ทราบและตรวจสอบข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้า ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการพิสูจน์ทราบความแท้จริงและความน่าเชื่อถือของข้อมูลลูกค้า และขั้นตอนการตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด

(๑) ขั้นตอนการพิสูจน์ทราบข้อมูลของลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดหลักเกณฑ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบ ว่า ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ลูกค้าแจ้งหรือแสดงเอกสาร เป็นข้อมูลที่มีความที่น่าเชื่อถือได้ว่า น่าจะเป็นข้อมูลที่แท้จริง โดยอาจกำหนดระดับความน่าเชื่อถือไว้เป็นหลักในการใช้ดุลยพินิจ และกำหนดเงื่อนไขและวิธีดำเนินการ ในกรณีที่ได้รับข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่ครบถ้วนไว้ด้วย

ตัวอย่าง

- ความน่าเชื่อถือระดับที่ ๑ ข้อมูลที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ได้ตรวจสอบจากหน่วยงานราชการหรือรับรองโดยหน่วยงานของรัฐ หรือเอกสารราชการ หรือสำเนาเอกสารที่รับรองโดยหน่วยงานของรัฐ

- ความน่าเชื่อถือระดับ ๒ ข้อมูลที่มีการรับรองตามมาตรฐานสากลที่ถือปฏิบัติกันทางธุรกิจ (เช่น รับรองโดยบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับอนุญาตหรือนำเชื่อถือ) ข้อมูลที่ผู้มีหน้าที่รายงาน ได้ตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลที่ให้บริการในการตรวจสอบโดยเฉพาะและมีความน่าเชื่อถือในทางธุรกิจ

- ความน่าเชื่อถือระดับ ๓ ข้อมูลที่บุคลากรของผู้มีหน้าที่รายงาน ดำเนินการแสวงหา ตรวจสอบและหาข้อเท็จจริงอ้างอิงตามหลักเกณฑ์ภายในที่กำหนดไว้ และใช้ดุลยพินิจว่าควรพิจารณาเก็บเป็นบันทึกข้อมูลของลูกค้าไว้ (เช่น ข้อมูลที่หาได้จากฐานข้อมูลสาธารณะในอินเทอร์เน็ต หรือข้อมูลภายในองค์กรของลูกค้าที่ขอให้ลูกค้านำมาอ้างอิง เป็นต้น)

(๒) ขั้นตอนการตรวจสอบกับรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด

ขั้นตอนนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน จะพิจารณาดำเนินการเมื่อผ่านขั้นตอนการพิสูจน์ทราบข้อมูลตามข้อ (๑) ข้างต้นแล้ว หรืออาจพิจารณาดำเนินการก่อนการพิสูจน์ทราบข้อมูลตามข้อ (๑) ก็ได้ แต่การดำเนินการในขั้นตอนหลังพิสูจน์ทราบ จะทำให้แน่ใจได้ว่า ข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือซึ่งผ่านกระบวนการกลั่นกรองมาแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการตรวจสอบรายชื่อลูกค้าและผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง กรรมการผู้มีอำนาจทุกราย ผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุด และในกรณีที่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นการทำธุรกรรมร่วมกันที่มีการระบุตัวผู้รับผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์ ให้ดำเนินการตรวจสอบผู้รับผลประโยชน์ตามกรรมธรรม์ด้วย (หากพบรายชื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้า หรือมีบทบาทสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงานควรพิจารณาตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนดให้ครบถ้วน) กับข้อมูลรายชื่อ ดังนี้

(๒.๑) รายชื่อเกี่ยวกับการก่อการร้ายและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นข้อมูลที่กฎหมายกำหนดให้ตรวจสอบอย่างเคร่งครัด (ให้ดูเรื่อง การอนุมัติรับลูกค้า ในหัวข้อ การตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อที่กฎหมายกำหนด)

(๒.๒) รายชื่อเกี่ยวกับการก่อการร้ายและการกระทำความผิดร้ายแรงอื่นๆที่กำหนดขึ้นโดยองค์กรอื่นนอกจากข้อ (๒.๑) ซึ่งผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณาว่ามีความน่าเชื่อถือและควรนำมาตรวจสอบกับข้อมูลลูกค้า สำหรับรายชื่อประเภทอื่นที่อาจนำมาใช้เพื่อพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้า ที่ไม่อยู่ในรายชื่อข้อ (๒.๑) ผู้มีหน้าที่รายงานอาจพิจารณานำมาตรวจสอบในขั้นตอนนี้ หากเห็นว่า เป็นข้อมูลรายชื่อที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรการหรือหลักเกณฑ์ขององค์กรว่า เป็นรายชื่อที่มีความเสี่ยงสูง และจะทำให้ผู้มีหน้าที่รายงานเกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่สูงขึ้น โดยเฉพาะผู้มีหน้าที่รายงานที่ต้อง

ปฏิบัติตามเงื่อนไขการตรวจสอบรายชื่อของประเทศอื่นในฐานะสาขาหรือบริษัทในเครือ คู่ค้า ตัวแทน (เป็นทางเลือกของผู้มีหน้าที่รายงาน โดยไม่มีข้อกฎหมายบังคับ)

ขั้นตอนที่ ๑.๓ ขั้นตอนการปฏิเสธลูกค้าภายหลังการระบุตัวตน

หลังจากดำเนินการระบุตัวตนตามขั้นตอนที่ ๑.๒ แล้ว ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยง โดยประเมินว่า ลูกค้าแต่ละราย มีความเสี่ยงในระดับใด เพื่อจะได้ดำเนินการกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวและกระบวนการอื่นๆที่เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวต่อไป **เว้นแต่**

กรณีที่ ๑ เมื่อพบว่า ลูกค้า ผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง กรรมการผู้มีอำนาจรายใดรายหนึ่ง ผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุด ตลอดจนผู้รับผลประโยชน์ตามกฎหมายหรือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญกับลูกค้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว พบว่า มีข้อมูลตรงกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด(ตาม พรบ.ป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๕๖) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยเก็บบันทึกข้อมูลของลูกค้าที่ได้ตรวจสอบไว้ รวมถึงทำสำเนา หลักฐานหรือเอกสารที่ลูกค้านำมาแสดง เก็บไว้ โดยไม่จำเป็นต้องให้ลูกค้าลงชื่อรับรอง เพื่อประโยชน์ในการให้ข้อมูลแก่สำนักงาน (ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถคืนหลักฐาน เอกสาร แก่ลูกค้าได้ (ภายหลังจากที่ได้ทำสำเนาหรือคัดลอกข้อมูลสำคัญที่จะระบุตัวตนของลูกค้าแล้ว)

(๒) รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(๓) รายงานข้อมูลต่อสำนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

กรณีที่ ๒ เมื่อผู้มีหน้าที่รายงานได้ใช้ดุลยพินิจแล้วว่า แม้ลูกค้าจะไม่มีข้อมูลตรงกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด แต่มีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่อาจส่งผลให้ผู้มีหน้าที่รายงานมีความเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือมีความเสี่ยงอย่างร้ายแรงที่อาจทำให้ผู้มีหน้าที่รายงานเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการฟอกเงินหรือสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หรือมีความเสี่ยงอย่างร้ายแรงที่อาจทำให้ผู้มีหน้าที่รายงานได้รับผลกระทบทางธุรกิจและทางกฎหมายจากสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ บริษัทในเครือ หรือผู้ประกอบการธุรกิจคู่ค้าในต่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจพิจารณาดังต่อไปนี้ (เป็นดุลยพินิจของผู้มีหน้าที่รายงาน โดยเงื่อนไขการใช้ดุลยพินิจนั้นอยู่บนการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย)

(๑) ปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (ไม่บังคับให้ต้องเก็บบันทึกข้อมูลหรือทำสำเนาข้อมูลที่ถูกค้าแสดงไว้แต่ควรพิจารณาเก็บเพื่อประโยชน์ในกรณีที่ต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานในภายหลัง)

(๒) หากมีเหตุอันควรสงสัยว่า ลูกค้าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน การกระทำความผิดมูลฐาน ให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ขั้นตอนที่ ๒ การบริหารความเสี่ยงเพื่อจัดระดับความเสี่ยงสูง

การที่ผู้มีหน้าที่รายงาน จะดำเนินการตามขั้นตอนนี้ได้ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดนโยบาย หรือ มาตรการ หรือหลักเกณฑ์ในการบริหารความเสี่ยง โดยประกอบไปด้วยปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้า (ดูสาระสำคัญในเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย)

ตามหลักการเบื้องต้น ส่วนใหญ่ลูกค้าที่ผ่านขั้นตอนการระบุตัวตนอย่างเข้มข้น มักจะมีข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่ตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูง ซึ่งเมื่อเข้าสู่ขั้นตอนนี้แล้วอาจได้รับการประเมินความเสี่ยงในระดับปกติหรือระดับสูง (ขึ้นอยู่กับข้อมูลด้านอื่นๆและการกำหนดระดับและปัจจัยความเสี่ยงของแต่ละองค์กรผู้มีหน้าที่รายงาน) แต่ส่วนมากแล้วจะไม่อยู่ในกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ เพราะหากมีคุณสมบัติที่ตรงกับปัจจัยความเสี่ยงต่ำ ก็มักจะไม่ใช่สู่กระบวนการระบุตัวตนอย่างเข้มข้น เว้นแต่จะพบข้อมูลที่ตรงกับปัจจัยเสี่ยงสูงในภายหลัง

ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงและประเมินผลความเสี่ยงสูงจะต้องสอดคล้องกับผลการระบุตัวตนที่ปรากฏว่า

(๑) ลูกค้ามีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ตรงกับปัจจัยเสี่ยงสูงและไม่มีปัจจัยเสี่ยงต่ำอื่นๆที่สามารถลดทอนความเสี่ยงสูงได้ เช่น พบว่า ลูกค้าบุคคลธรรมดาที่มีพฤติกรรมที่ระบุได้ชัดเจนว่า สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น และมีวัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนในมูลค่าเงินที่สูงมาก หรือ พบว่าลูกค้านิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการตรงกับอาชีพเสี่ยงและเกี่ยวข้องกับพื้นที่หรือประเทศที่เสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และเลือกใช้บริการที่มีความเสี่ยงสูง เป็นต้น

(๒) ลูกค้ามีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ตรงกับปัจจัยเสี่ยงสูงอย่างเด็ดขาด (ดูปัจจัยความเสี่ยงประเภทนี้ ในเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หัวข้อ ปัจจัยความเสี่ยงสูง) เช่น ลูกค้าเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมืองภายในประเทศหรือต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ) หรือ ลูกค้ามีข้อมูลตรงกับรายชื่อผู้มีคำสั่งถูกยึดอาชัฏทรัพย์สินหรือยับยั้งธุรกรรม หรือศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือเป็นลูกค้านิติบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกระงับการดำเนินการทางทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ขั้นตอนที่ ๒/๑ การได้รับอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจในขั้นตอนสำคัญ

เนื่องจาก ขั้นตอนการระบุตัวตนและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงในครั้งแรก มักจะกระทำควบคู่หรือในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน และต้องดำเนินการให้เรียบร้อยก่อนอนุมัติรับลูกค้า และ/หรือ รับทำธุรกรรมครั้งแรก ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดหลักการพิเศษสำหรับการรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง คือ

(๑) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ เป็นผู้อนุมัติรับลูกค้าดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจอนุมัติ เปรียบเสมือนตัวแทนของคณะผู้บริหารองค์กรที่ควรใช้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจรับหรือไม่รับลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับสูง ในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งก่อนจะอนุมัติรับลูกค้าหรือไม่นั้น ผู้บริหารดังกล่าวควรได้รับข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับลูกค้านั้นๆ

(๒) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ เป็นผู้ตัดสินใจขั้นตอนสุดท้าย ในการปฏิเสธความสัมพันธ์ ยุติความสัมพันธ์ ตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมถึงพิจารณาให้รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยในกรณีที่ปฏิเสธหรือยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าด้วย หรือ ในการระงับการดำเนินการทางทรัพย์สินและรายงานข้อมูลต่อสำนักงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(๓) กำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ เป็นผู้รับทราบและอนุมัติ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับความเสี่ยงของ ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ในขั้นตอนการตรวจสอบและทบทวนความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ หรือข้อมูลการระบุตัวตน หรือขั้นตอนในการรับทำธุรกรรมที่มีขนาดใหญ่หรือธุรกรรมที่สงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินหรือ การกระทำความผิดมูลฐาน และอนุมัติกรณีพิจารณาเห็นควรให้ส่งเป็นรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

กรณีที่ตรวจสอบและประเมินผลได้ว่า ลูกค้ามีข้อมูลตรงกับปัจจัยความเสี่ยงสูง ซึ่งสงสัยได้ว่าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการฟอกเงิน ให้ผู้มีหน้าที่รายงานเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงเพื่ออนุมัติ รายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน

ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น

การดำเนินการในข้อนี้ ให้พิจารณาใช้กับลูกค้ากลุ่มที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงในระดับสูง (กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน กำหนดระดับความเสี่ยงสูงออกเป็นหลายระดับ ต้องพิจารณาปรับความเข้มข้นให้สอดคล้องกับกลุ่มลูกค้าความเสี่ยงสูงแต่ละระดับ)

ในการกำหนดมาตรการสำหรับขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์อย่างเข้มข้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดวิธีการหรือลักษณะการตรวจสอบที่มีความเข้มข้นกว่ามาตรการตรวจสอบสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า โดยต้องคำนึงถึงรูปแบบหรือลักษณะของความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้ากับผู้มีหน้าที่รายงานด้วย

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เข้มข้น อย่างน้อยควรพิจารณาถึง **แนวทางดังต่อไปนี้** (ทั้งนี้อาจพิจารณาดำเนินการทุกข้อหรือเลือกเฉพาะข้อที่เหมาะสมกับรูปแบบความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สามารถดำเนินการได้จริง)

(๑) การกำหนดระบบการกลั่นกรอง ตรวจสอบและตรวจทานข้อมูลการทำธุรกรรม ความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือ การดำเนินความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน กับรูปแบบพฤติกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือที่ผิดปกติเมื่อเทียบกับการทำธุรกรรมของลูกค้าในกลุ่มอื่นๆ **ที่เข้มข้นกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น**

(๒) การกำหนดระยะเวลาในการทบทวนข้อมูลการดำเนินความสัมพันธ์ย้อนหลัง ที่สั้นหรือดีกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น

(๓) การกำหนดระบบการตรวจสอบและประมวลผล และอนุมัติรายงานการสรุปผลวิเคราะห์ หรือการประเมินผลข้อมูล ที่เข้มข้นหรือซับซ้อนกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น และกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจเป็นผู้อนุมัติผลลัพธ์สำหรับลูกค้ากลุ่มนี้เสมอ

(๔) การตรวจสอบและทบทวนข้อมูลการระบุตัวตนที่เข้มข้นกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น โดยเฉพาะ ในเรื่องต่อไปนี้

(๔.๑) เรื่องแหล่งรายได้ ที่มาของเงินและทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างลูกค้ากับผู้มีหน้าที่รายงาน

(๔.๒) การระบุตัวผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้า

(๔.๓) กรณีที่ลูกค้ามีความเสี่ยงสูงเนื่องมาจากการมีสถานภาพทางการเมือง ควรตรวจสอบการฟื้นฟูสภาพหรือการคงอยู่ของสถานภาพทางการเมืองของลูกค้า (รวมถึง กรณีที่ลูกค้าเป็นบุตรหรือคู่สมรส หรืออื่นๆตามประกาศประกอบกฎกระทรวง เรื่อง บุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง)

ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถกำหนดแนวทางในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงที่เข้มข้น ในรูปแบบที่เฉพาะเจาะจงตามแนวทางการดำเนินความสัมพันธ์กับลูกค้า หรือกำหนดให้มีความเข้มข้นในขั้นตอนอื่นๆ เพิ่มเติมจากแนวทางที่กำหนดนี้ก็ได้ แต่ยังคงต้องคำนึงถึง การรักษาความลับหรือการพยายามดำเนินการมิให้ลูกค้าล่วงรู้ถึงการตรวจสอบของผู้มีหน้าที่รายงานตามข้อ ๘ ในกฎกระทรวงฯ

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายกเลิกค่าความเสียหายต่ำ (Simplify CDD)

ขอให้ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณาหลักการทั่วไป ในเรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน การอนุมัติรับลูกค้า การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินการ ความสัมพันธ์ ตลอดจน เรื่องการเก็บรักษาข้อมูล เพื่อเข้าใจในหลักการขั้นมาตรฐานในการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายกเลิกค่าความเสียหายต่ำก่อน จึงจะปรับใช้กับกระบวนการในเรื่องนี้ได้

ตามหลักการสำคัญคือ ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ในการประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทุกราย และเมื่อพิจารณาจากหลักมาตรฐานในวรรคข้างต้น จะเห็นว่า กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายกเลิกค่าความเสียหายต่ำ จะเริ่มต้นจากการจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามข้อมูลพื้นฐานที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ และเข้าสู่ขั้นตอนการระบุตัวตนตามกฎหมายการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายกเลิกค่าความเสียหายต่ำ พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนั้น ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับลูกค้ายกเลิกค่าความเสียหายต่ำตามกฎหมายการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ายกเลิกค่าความเสียหายต่ำ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องจัดให้ลูกค้าทุกราย แสดงตนตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ อย่างเคร่งครัดเสียก่อน

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุตัวตนสำหรับลูกค้ายกเลิกค่าความเสียหายต่ำ

เมื่อผู้มีหน้าที่รายงาน ได้รับข้อมูลการแสดงตนจากลูกค้ายกเลิกค่าแล้ว และพบว่า

(๑) ลูกค้ายกเลิกค่าเป็นกลุ่มองค์กรหรือรูปแบบกิจการที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามแนวทางที่เลขาธิการประกาศ เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้ายกเลิกค่าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ

(๒) ลูกค้ายกเลิกค่าสร้างความสัมพันธ์สำหรับ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำเท่านั้น โดยไม่มีปัจจัย ความเสี่ยงสูงอื่นๆมาเกี่ยวข้อง (ผลิตภัณฑ์ บริการหรือช่องทางบริการที่มีลักษณะเสี่ยงต่ำ ให้ดูประกาศประกอบ กฎกระทรวง เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้ายกเลิกค่าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ)

(๓) ลูกค้ายกเลิกค่ามีลักษณะหรือคุณสมบัติ ตรงตามปัจจัยการกำหนดลูกค้ายกเลิกค่าความเสียหายต่ำ ที่ผู้มีหน้าที่รายงานได้ กำหนดขึ้น ตามนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติภายในองค์กรไว้ (ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับบทบัญญัติตามกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง)

๑.๑ ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถพิจารณาลดความเข้มข้นในขั้นตอนการระบุตัวตนได้ โดยอาจพิจารณา แนวทางดังต่อไปนี้

แนวทางที่ ๑ กรณีที่ลูกค้ายกเลิกค่าเป็นบุคคลธรรมดาและไม่มีพฤติกรรมใดที่น่าสงสัยหรือมีข้อเท็จจริงตรงตาม ข้อ (๑) – (๓) ข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงานอาจพิจารณาเบื้องต้นว่า ลูกค้ายกเลิกค่าสร้างความสัมพันธ์เพื่อตนเอง (หมายถึง

ไม่มีผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม อยู่เบื้องหลังลูกค้าอีก) และในกรณีที่ไม่มีการชี้แจงจริงที่น่าสงสัย อาจสันนิษฐานได้ว่า ลูกค้ามีรายได้และวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับประเภทผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ลูกค้าขอสร้างความสัมพันธ์ไว้

แนวทางที่ ๒ กรณีที่ลูกค้าเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่ตกลงกันทางกฎหมาย และมีคุณสมบัติตามข้อ ๑-๓ ข้างต้น และไม่มีพฤติการณ์ใดที่น่าสงสัย ซึ่งหมายความว่า ลูกค้าเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่ตกลงกันทางกฎหมายที่มีความเสี่ยงต่ำโดยลักษณะขององค์กร หรือโดยคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายหรือหลักเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติภายในของผู้มีหน้าที่รายงาน ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพิจารณาอนุโลมขั้นตอนการตรวจสอบตัวบุคคลธรรมดาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ารายนั้นๆ โดยตรวจสอบเฉพาะข้อมูลของกรรมการที่มีอำนาจซึ่งปรากฏในเอกสารการจดทะเบียน และข้อมูลอื่นที่ปรากฏในขั้นตอนการแสดงตน และอาจพิจารณาลดความเข้มข้นการขอข้อมูลบางประเภท เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างทางธุรกิจ ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลผู้บริหารสูงสุดก็ได้ หากมั่นใจได้ว่า ข้อมูลที่มีอยู่ในขณะนั้น เพียงพอที่จะสามารถใช้ในการพิจารณาจัดความเสี่ยง ในขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงของลูกค้ารายนั้นๆ ได้

๑.๒ ห้ามผู้มีหน้าที่รายงาน พิจารณาลดขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นตอนการแสดงตน ทั้งนี้ เพื่อจะทราบได้ว่า ลูกค้าแต่ละราย มีคุณสมบัติหรือรูปแบบองค์กร ตรงกับปัจจัยความเสี่ยงต่ำที่กำหนดใน แนวทางที่เลขที่การประกาศ เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำหรือไม่ ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องได้รับข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนก่อน อีกทั้งไม่มีบทกฎหมายใด ยกเว้นหรืออนุโลมข้ามขั้นตอนการแสดงตนของลูกค้าไว้ ผู้มีหน้าที่รายงานจึงต้องปฏิบัติตามขั้นตอนนี้อย่างเคร่งครัด

ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นตอนการตรวจสอบกับรายชื่อเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย กฎหมายกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องตรวจสอบข้อมูลของ ลูกค้า ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงที่ทราบได้ในเบื้องต้น(กรณีที่ลูกค้าได้แสดงไว้หรือพบได้ในบัญชีการถือหุ้นอยู่แล้ว) กรรมการที่มีอำนาจซึ่งรวมถึงกรรมการที่มีอำนาจลงนามซึ่งได้รับมอบอำนาจมาสร้างความสัมพันธ์ บุคคลที่รับมอบอำนาจมาดำเนินการกับผู้มีหน้าที่รายงาน หรือรายชื่อบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นๆ ที่พบในขั้นตอนการแสดงตนว่า มีความเกี่ยวข้องอย่างสำคัญกับลูกค้า กับ ข้อมูลรายชื่อที่กฎหมายกำหนดให้ตรวจสอบ (คู่มือเรื่อง การอนุมัติรับลูกค้า) ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญซึ่งกฎหมายบังคับอย่างเคร่งครัด และหากไม่ปฏิบัติตาม ผู้มีหน้าที่รายงานจะมีความเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้ายด้วย

ขั้นตอนที่ ๒ การบริหารความเสี่ยงและประเมินผลความเสี่ยงต่ำ

ในการดำเนินการขั้นตอนนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องมีการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติ ภายในองค์กรที่เกี่ยวกับการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่ำอย่างชัดเจน (ดูสาระสำคัญในเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หัวข้อ การกำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่ำ และดูแนวทางที่เลขาธิการประกาศ เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ)

ทั้งนี้ การปฏิบัติในขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงและประเมินผลความเสี่ยงต่ำ ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติภายในองค์กรได้ ตามความเหมาะสมของรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์และดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า แต่ต้องไม่ขัดต่อข้อบัญญัติในกฎกระทรวงฯ และแนวทางที่เลขาธิการประกาศ เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม ฟังเข้าใจว่า ประกาศประกอบกฎกระทรวง มีวัตถุประสงค์เป็นข้อเสนอแนะที่อนุญาตให้ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมสามารถนำหลักการดังกล่าวไปลดความเข้มข้นในการตรวจสอบและตรวจทานข้อเท็จจริงของลูกค้าได้ ยกเว้นสาระสำคัญในประกาศที่กำหนดแนวทางในการพิจารณากำหนดปัจจัยเสี่ยงต่ำของผู้มีหน้าที่รายงานเอง ดังนั้น หากผู้มีหน้าที่รายงานประสงค์จะกำหนดนโยบายภายใน ให้ดำเนินการตรวจสอบกลุ่มลูกค้าตามที่ระบุไว้ในประกาศเรื่องแนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ อย่างเคร่งครัดเสมือนลูกค้าทั่วไป โดยไม่อนุโลมตามข้อเสนอแนะในหัวเรื่องนี้ ก็สามารถดำเนินการได้โดยไม่ถือว่าขัดต่อกฎหมาย (แต่ต้องไม่ขัดกับสาระสำคัญของประกาศในเรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่ำ ที่อนุญาตให้ผู้มีหน้าที่รายงานนำไปใช้เป็นหลักการกำหนดภายในองค์กรเอง)

(๑) ขั้นตอนการอนุมัติผลความเสี่ยงต่ำและอนุมัติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

ดังที่กล่าวไว้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงว่า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการประเมินผลความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย(ในครั้งแรกขณะสร้างความสัมพันธ์) ให้เสร็จสิ้นก่อนอนุมัติรับลูกค้า จึงหมายความว่า เมื่อผ่านการระบุตัวตนแล้วต้องมีผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย ของลูกค้าครบถ้วนก่อนหรือทันทีที่อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ ในขั้นตอนการอนุมัติผลการจัดระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ พร้อมกับอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้ากลุ่มนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถลดความเข้มข้นและทำให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินการได้ โดยอาจพิจารณาแนวทางดังต่อไปนี้

(๑.๑) อาจกำหนดให้บุคลากรที่มีตำแหน่งสูงสุด หรือพนักงานระดับอาวุโส ประจำสาขาหรือสำนักงานของผู้มีหน้าที่รายงานที่ลูกค้าขอสร้างความสัมพันธ์ เป็นผู้อนุมัติผลการประเมินความเสี่ยงและอนุมัติรับลูกค้า โดยไม่จำเป็นต้องส่งรายงานหรือขออนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ

(๑.๒) อาจกำหนดให้ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำได้รับการบริการที่รวดเร็วกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น เช่น สามารถทำธุรกรรมได้ทันทีที่ได้รับผลการประเมินความเสี่ยงต่ำ หรือ ขั้นตอนในการอนุมัติสร้างความสัมพันธ์มีระยะเวลาน้อยกว่าลูกค้ากลุ่มอื่นๆ เป็นต้น

(๒) การกำหนดเงื่อนไขปรับปรุงความเสี่ยงต่ำ

ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติภายในองค์กร ซึ่งระบุว่า ลูกค้าที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงในระดับต่ำ (หมายถึงลูกค้าความเสี่ยงต่ำ) อาจได้รับการปรับปรุงความเสี่ยงให้สูงขึ้นได้ ถ้าลูกค้ามีพฤติกรรมตรงกับเงื่อนไขหรือข้อเท็จจริงบางประการ โดยอาจนำเงื่อนไขหรือปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงกลุ่มที่สูงกว่ามาเป็นข้อกำหนดเป็นเพดานขั้นสุดท้าย หรือเงื่อนไข/ข้อเท็จจริงในการทำธุรกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องมากำหนดเป็นตัวชี้วัด ซึ่งจะทำให้ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำถูกปรับระดับความเสี่ยงให้สูงขึ้น โดยอาจพิจารณาแนวทางต่อไปนี้

(๒.๑) กำหนดเพดานวงเงินในการทำธุรกรรม เช่น กรณีที่ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ มีการทำธุรกรรม โดยเฉพาะธุรกรรมที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นในบัญชีหรือทำให้ลูกค้าได้รับประโยชน์ในทางธุรกิจมากขึ้นในวงเงินหรือจำนวนร้อยละ หรืออัตราส่วนอื่นๆ ที่กำหนดไว้ จะทำให้ลูกค้ามีข้อเท็จจริงที่ต้องได้รับการพิจารณาว่า ควรปรับปรุงความเสี่ยงให้สูงขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจกำหนดให้มีการตรวจสอบก่อนปรับความเสี่ยงสูงขึ้น หรือปรับความเสี่ยงสูงขึ้นโดยอัตโนมัติเมื่อเกิดข้อเท็จจริงที่ตรงกับเงื่อนไขก็ได้

(๒.๒) กำหนดเพดานวงเงินในการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ เช่น ในกรณีที่ลูกค้าความเสี่ยงต่ำ ได้รับการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ในภาพรวมแต่ละครั้ง ต้องพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยในวงเงินในบัญชีหรือในทางธุรกิจที่ดำเนินอยู่กับผู้มีหน้าที่รายงาน โดยกำหนดเพดานวงเงิน อาจคิดเป็นมูลค่าเงิน ร้อยละหรืออัตราส่วนที่เปลี่ยนแปลง ไปจากผลการตรวจครั้งก่อน

(๒.๓) (เงื่อนไขที่กฎหมายบังคับ) กำหนดให้ลูกค้าความเสี่ยงต่ำ ที่ถูกพิจารณารายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน และยังไม่ได้รับการตรวจสอบจากช่องทางที่สำนักงานแจ้งกลับ ว่า เหตุอันควรสงสัยดังกล่าวไม่เกิดความเสี่ยงขึ้น ลูกค้าเสี่ยงต่ำดังกล่าว ต้องได้รับการปรับระดับความเสี่ยง ให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงในทันทีที่ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณาส่งรายงานต่อสำนักงาน ซึ่งเงื่อนไขในข้อนี้ ถือเป็นเงื่อนไขเด็ดขาดที่ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวงฯ

ขั้นตอนที่ ๓ แนวทางการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์สำหรับลูกค้าความเสี่ยงต่ำ

บทบัญญัติในกฎกระทรวงฯ กำหนดว่า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ ให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย ดังนั้น เมื่อลูกค้าได้รับผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่า อยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรการตรวจสอบที่เบาบางลงสำหรับลูกค้ากลุ่มนี้

การกำหนดหลักการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เบาบาง ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพิจารณาถึง แนวทางดังต่อไปนี้ (ทั้งนี้อาจพิจารณาดำเนินการทุกข้อหรือเลือกเฉพาะข้อที่เหมาะสมกับรูปแบบความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สามารถดำเนินการได้จริง)

(๑) การกำหนดระบบการคัดกรอง ตรวจสอบและตรวจทานข้อมูลการทำธุรกรรม ความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือ การดำเนินความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน กับรูปแบบพฤติกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือที่ผิดปกติเมื่อเทียบกับการทำธุรกรรมของลูกค้าในกลุ่มอื่นๆ **ที่เข้มข้นน้อยกว่า**ลูกค้ากลุ่มอื่น

(๒) การกำหนดระยะเวลาในการทบทวนข้อมูลการทำธุรกรรม ความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือ การดำเนินความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน ที่นานหรือมีระยะเวลายาวกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น

(๓) การกำหนดระบบการอนุมัติรายงานการสรุปผลวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง หรือการประเมินผลข้อมูล ที่ผ่อนปรนกว่า หรือเข้มข้นน้อยกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น โดยอาจกำหนดให้บุคลากรที่มีตำแหน่งสูงสุด หรือนุคลากรในตำแหน่งอาวุโส ที่ประจำอยู่ ณ สาขา หรือสำนักงานที่ดูแลการตรวจสอบลูกค้ารายนั้นๆ เป็นผู้อนุมัติผลลัพธ์สำหรับลูกค้ากลุ่มนี้ (เว้นแต่เมื่อลูกค้าความเสี่ยงต่ำ ได้รับการปรับปรุงความเสี่ยงอยู่ในระดับความเสี่ยงสูง ต้องพิจารณานำหลักการในเรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง มาปรับใช้ทันที) หรือ

(๔) การตรวจสอบและทบทวนข้อมูลการระบุตัวตนที่เบาบางกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น โดยอาจกำหนดระยะเวลาในการปรับปรุงข้อมูล หรือประเภทข้อมูลที่ตรวจสอบทบทวน มีความเข้มข้นน้อยกว่าลูกค้ากลุ่มอื่นก็ได้

ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถกำหนดแนวทางในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ นอกเหนือไปจากแนวทางที่เสนอแนะนี้ได้ แต่ยังคงต้องคำนึงถึง หลักการสำคัญเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ได้แก่ “ความเสี่ยงสามารถปรับปรุงได้ และหากลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้รับการปรับปรุงเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องนำหลักการที่ปฏิบัติกับกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งมีความเข้มข้นกว่ามาดำเนินการกับลูกค้าที่ได้รับการปรับปรุงสู่ความเสี่ยงสูงนั้นทันที”.

การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าสำหรับลูกค้าความเสี่ยงต่ำ (Simplify CDD)

ขอให้ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณาหลักการทั่วไป ในเรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน การอนุมัติรับลูกค้า การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินการ ความสัมพันธ์ ตลอดจน เรื่องการเก็บรักษาข้อมูล เพื่อเข้าใจในหลักการขั้นมาตรฐานในการดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าก่อน จึงจะปรับใช้กับกระบวนการในเรื่องนี้ได้

ตามหลักการสำคัญคือ ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ในการประเมินความเสี่ยงสำหรับลูกค้าทุกราย และเมื่อพิจารณาจากหลักมาตรฐานในวรรคข้างต้น จะเห็นว่า กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า จะเริ่มต้นจากการจัดให้ลูกค้าแสดงตนตามข้อมูลพื้นฐานที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ และเข้าสู่ขั้นตอนการระบุตัวตนตามกฎหมายการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังนั้น ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำตามกฎหมาย ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องจัดให้ลูกค้าทุกราย แสดงตนตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ อย่างเคร่งครัดเสียก่อน

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุตัวตนสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ

เมื่อผู้มีหน้าที่รายงาน ได้รับข้อมูลการแสดงตนจากลูกค้าแล้ว และพบว่า

(๑) ลูกค้าเป็นกลุ่มองค์กรหรือรูปแบบกิจการที่มีความเสี่ยงต่ำ ตามแนวทางที่เลขาธิการประกาศ เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ

(๒) ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์สำหรับ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่มีความเสี่ยงต่ำเท่านั้น โดยไม่มีปัจจัย ความเสี่ยงสูงอื่นๆมาเกี่ยวข้อง (ผลิตภัณฑ์ บริการหรือช่องทางบริการที่มีลักษณะเสี่ยงต่ำ ให้ดูประกาศประกอบ กฎกระทรวง เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ)

(๓) ลูกค้ามีลักษณะหรือคุณสมบัติ ตรงตามปัจจัยการกำหนดลูกค้าความเสี่ยงต่ำ ที่ผู้มีหน้าที่รายงานได้ กำหนดขึ้น ตามนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือแนวทางปฏิบัติภายในองค์กรไว้ (ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับบทบัญญัติตามกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง)

๑.๑ ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถพิจารณาลดความเข้มข้นในขั้นตอนการระบุตัวตนได้ โดยอาจพิจารณาแนวทางดังต่อไปนี้

แนวทางที่ ๑ กรณีที่ลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดาและไม่มีพฤติกรรมใดที่น่าสงสัยหรือมีข้อเท็จจริงตรงตาม ข้อ (๑) – (๓) ข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงานอาจพิจารณาเบื้องต้นว่า ลูกค้าสร้างความสัมพันธ์เพื่อตนเอง (หมายถึง

ไม่มีผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงในการสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรม อยู่เบื้องหลังลูกค้าอีก) และในกรณีที่ไม่มีข้อเท็จจริงที่น่าสงสัย อาจสันนิษฐานได้ว่า ลูกค้ามีรายได้และวัตถุประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับประเภทผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ลูกค้าขอสร้างความสัมพันธ์ไว้

แนวทางที่ ๒ กรณีที่ลูกค้าเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่ตกลงกันทางกฎหมาย และมีคุณสมบัติตามข้อ ๑-๓ ข้างต้น และไม่มีพฤติกรรมใดที่น่าสงสัย ซึ่งหมายความว่า ลูกค้าเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่ตกลงกันทางกฎหมายที่มีความเสี่ยงต่ำโดยลักษณะขององค์กร หรือโดยคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายหรือหลักเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติภายในของผู้มีหน้าที่รายงาน ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพิจารณาอนุโลมขั้นตอนการตรวจสอบตัวบุคคลธรรมดาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ารายนั้นๆ โดยตรวจสอบเฉพาะข้อมูลของกรรมการที่มีอำนาจ ซึ่งปรากฏในเอกสารการจดทะเบียน และข้อมูลอื่นที่ปรากฏในขั้นตอนการแสดงตน และอาจพิจารณาคัดความเข้มข้นการขอข้อมูลบางประเภท เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างทางธุรกิจ ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลผู้บริหารสูงสุด ก็ได้ หากมั่นใจได้ว่า ข้อมูลที่มีอยู่ในขณะนั้น เพียงพอที่จะสามารถใช้ในการพิจารณาจัดความเสี่ยง ในขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงของลูกค้ารายนั้นๆ ได้

๑.๒ ห้ามผู้มีหน้าที่รายงาน พิจารณาลดขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นตอนการแสดงตน ทั้งนี้ เพื่อจะทราบได้ว่า ลูกค้าแต่ละราย มีคุณสมบัติหรือรูปแบบองค์กร ตรงกับปัจจัยความเสี่ยงต่ำที่กำหนดใน แนวทางที่เลขาธิการประกาศ เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำหรือไม่ ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องได้รับข้อมูลการแสดงตนที่ครบถ้วนก่อน อีกทั้งไม่มีบทกฎหมายใด ยกเว้นหรืออนุโลมข้ามขั้นตอนการแสดงตนของลูกค้าไว้ ผู้มีหน้าที่รายงานจึงต้องปฏิบัติในขั้นตอนนี้อย่างเคร่งครัด

ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นตอนการตรวจสอบกับรายชื่อเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย กฎหมายกำหนด ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องตรวจสอบข้อมูลของ ลูกค้า ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงที่ทราบได้ในเบื้องต้น(กรณีที่ลูกค้าได้แสดงไว้หรือพบได้ในบัญชีการถือหุ้นอยู่แล้ว) กรรมการที่มีอำนาจซึ่งรวมถึงกรรมการที่มีอำนาจลงนามซึ่งได้รับมอบอำนาจมาสร้างความสัมพันธ์ บุคคลที่รับมอบอำนาจมาดำเนินการกับผู้มีหน้าที่รายงาน หรือรายชื่อบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นๆ ที่พบในขั้นตอนการแสดงตนว่า มีความเกี่ยวข้องอย่างสำคัญกับลูกค้า กับ ข้อมูลรายชื่อที่กฎหมายกำหนดให้ตรวจสอบ (ดูหัวเรื่อง การอนุวัติรับลูกค้า) ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญซึ่งกฎหมายบังคับอย่างเคร่งครัด และหากไม่ปฏิบัติตาม ผู้มีหน้าที่รายงานจะมีความเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้ายด้วย

ขั้นตอนที่ ๒ การบริหารความเสี่ยงและประเมินผลความเสี่ยงต่ำ

ในการดำเนินการขั้นตอนนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องมีการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติภายในองค์กรที่เกี่ยวกับการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่ำอย่างชัดเจน (คู่มือสำคัญในเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หัวข้อ การกำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่ำ และคู่มือแนวทางที่เลขาธิการประกาศ เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ)

ทั้งนี้ การปฏิบัติในขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงและประเมินผลความเสี่ยงต่ำ ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติภายในองค์กรได้ ตามความเหมาะสมของรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์และดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า แต่ต้องไม่ขัดต่อข้อบัญญัติในกฎกระทรวงฯ และแนวทางที่เลขาธิการประกาศ เรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม พึงเข้าใจว่า ประกาศประกอบกฎกระทรวง มีวัตถุประสงค์เป็นข้อเสนอแนะที่อนุญาตให้ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมสามารถนำหลักการดังกล่าวไปลดความเข้มข้นในการตรวจสอบและตรวจทานข้อเท็จจริงของลูกค้าได้ ยกเว้นสาระสำคัญในประกาศที่กำหนดแนวทางในการพิจารณากำหนดปัจจัยเสี่ยงต่ำของผู้มีหน้าที่รายงานเอง ดังนั้น หากผู้มีหน้าที่รายงานประสงค์จะกำหนดนโยบายภายใน ให้ดำเนินการตรวจสอบกลุ่มลูกค้าตามที่ระบุไว้ในประกาศเรื่องแนวทางการกำหนดปัจจัยเพื่อพิจารณาลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ อย่างเคร่งครัดเสมือนลูกค้าทั่วไป โดยไม่อนุโลมตามข้อเสนอแนะในหัวเรื่องนี้ ก็สามารถดำเนินการได้โดยไม่ถือว่าขัดต่อกฎหมาย (แต่ต้องไม่ขัดกับสาระสำคัญของประกาศในเรื่อง แนวทางการกำหนดปัจจัยความเสี่ยงต่ำ ที่อนุญาตให้ผู้มีหน้าที่รายงานนำไปใช้เป็นหลักการกำหนดภายในองค์กรเอง)

(๑) ขั้นตอนการอนุมัติผลความเสี่ยงต่ำและอนุมัติความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

ดังที่กล่าวไว้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงว่า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการประเมินผลความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย(ในครั้งแรกขณะสร้างความสัมพันธ์) ให้เสร็จสิ้นก่อนอนุมัติรับลูกค้า จึงหมายความว่าเมื่อผ่านการระบุตัวตนแล้วต้องมีผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ก่อการร้าย ของลูกค้าควบคู่กันก่อนหรือทันทีที่อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์ ในขั้นตอนการอนุมัติผลการจัดระดับความเสี่ยงสำหรับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ พร้อมกับอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ของลูกค้ากลุ่มนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถลดความเข้มข้นและทำให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินการได้ โดยอาจพิจารณาแนวทางดังต่อไปนี้

(๑.๑) อาจกำหนดให้บุคลากรที่มีตำแหน่งสูงสุด หรือพนักงานระดับอาวุโส ประจำสาขาหรือสำนักงานของผู้มีหน้าที่รายงานที่ลูกค้าขอสร้างความสัมพันธ์ เป็นผู้อนุมัติผลการประเมินความเสี่ยงและอนุมัติรับลูกค้า โดยไม่จำเป็นต้องส่งรายงานหรือขออนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ

(๑.๒) อาจกำหนดให้ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำได้รับการบริการที่รวดเร็วกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น เช่น สามารถทำธุรกรรมได้ทันทีที่ได้รับผลการประเมินความเสี่ยงต่ำ หรือ ขั้นตอนในการอนุมัติสร้างความสัมพันธ์มีระยะเวลาน้อยกว่าลูกค้ากลุ่มอื่นๆ เป็นต้น

(๒) การกำหนดเงื่อนไขปรับปรุงความเสี่ยงต่ำ

ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติภายในองค์กร ซึ่งระบุว่า ลูกค้าที่ได้รับการประเมินความเสี่ยงในระดับต่ำ (หมายถึงลูกค้าความเสี่ยงต่ำ) อาจได้รับการปรับปรุงความเสี่ยงให้สูงขึ้นได้ ถ้าลูกค้ามีพฤติกรรมตรงกับเงื่อนไขหรือข้อเท็จจริงบางประการ โดยอาจนำเงื่อนไขหรือปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงกลุ่มที่สูงกว่ามาเป็นข้อกำหนดเป็นเพดานขั้นสุดท้าย หรือเงื่อนไข/ข้อเท็จจริงในการทำธุรกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องมากำหนดเป็นตัวชี้วัด ซึ่งจะทำให้ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำถูกปรับระดับความเสี่ยงให้สูงขึ้น โดยอาจพิจารณาแนวทางต่อไปนี้

(๒.๑) กำหนดเพดานวงเงินในการทำธุรกรรม เช่น กรณีที่ลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ มีการทำธุรกรรมโดยเฉพาะธุรกรรมที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นในบัญชีหรือทำให้ลูกค้าได้รับประโยชน์ในทางธุรกิจมากขึ้นในวงเงินหรือจำนวนร้อยละ หรืออัตราส่วนอื่นๆ ที่กำหนดไว้ จะทำให้ลูกค้ามีข้อเท็จจริงที่ต้องได้รับการพิจารณาว่า ควรปรับปรุงความเสี่ยงให้สูงขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจกำหนดให้มีการตรวจสอบก่อนปรับความเสี่ยงสูงขึ้น หรือปรับความเสี่ยงสูงขึ้นโดยอัตโนมัติเมื่อเกิดข้อเท็จจริงที่ตรงกับเงื่อนไขก็ได้

(๒.๒) กำหนดเพดานวงเงินในการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ เช่น ในกรณีที่ลูกค้าความเสี่ยงต่ำ ได้รับการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ในภาพรวมแต่ละครั้ง ต้องพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยในวงเงินในบัญชีหรือในทางธุรกิจที่ดำเนินอยู่กับผู้มีหน้าที่รายงาน โดยกำหนดเพดานวงเงิน อาจคิดเป็นมูลค่าเงิน ร้อยละหรืออัตราส่วนที่เปลี่ยนแปลง ไปจากผลการตรวจครั้งก่อน

(๒.๓) (เงื่อนไขที่กฎหมายบังคับ) กำหนดให้ลูกค้าความเสี่ยงต่ำ ที่ถูกพิจารณารายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน และยังไม่ได้รับการตรวจสอบจากช่องทางที่สำนักงานแจ้งกลับ ว่า เหตุอันควรสงสัยดังกล่าวไม่เกิดความเสี่ยงขึ้น ลูกค้าเสี่ยงต่ำดังกล่าว ต้องได้รับการปรับระดับความเสี่ยง ให้เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงในทันทีที่ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณาส่งรายงานต่อสำนักงาน ซึ่งเงื่อนไขในข้อนี้ ถือเป็นเงื่อนไขเด็ดขาดที่ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวงฯ

ขั้นตอนที่ ๓ แนวทางในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์สำหรับลูกค้าความเสี่ยงต่ำ

บทบัญญัติในกฎกระทรวงฯ กำหนดว่า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินความสัมพันธ์ ให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย ดังนั้น เมื่อลูกค้าได้รับผลการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่า อยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรการตรวจสอบที่เบาบางลงสำหรับลูกค้ากลุ่มนี้

การกำหนดหลักการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ที่เบาบาง ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพิจารณาถึง แนวทางดังต่อไปนี้ (ทั้งนี้อาจพิจารณาดำเนินการทุกข้อหรือเลือกเฉพาะข้อที่เหมาะสมกับรูปแบบความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สามารถดำเนินการได้จริง)

(๑) การกำหนดระบบการกลั่นกรอง ตรวจสอบและตรวจทานข้อมูลการทำธุรกรรม ความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือ การดำเนินความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน กับรูปแบบพฤติกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือที่ผิดปกติเมื่อเทียบกับการทำธุรกรรมของลูกค้าในกลุ่มอื่นๆ **ที่เข้มข้นกว่า**ลูกค้ากลุ่มอื่น

(๒) การกำหนดระยะเวลาในการทบทวนข้อมูลการทำธุรกรรม ความเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือ การดำเนินความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน ที่นานหรือมีระยะเวลาห่างกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น

(๓) การกำหนดระบบการอนุมัติรายงานการสรุปผลวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง หรือการประเมินผลข้อมูลที่ผ่อนปรนกว่า หรือเข้มข้นน้อยกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น โดยอาจกำหนดให้บุคลากรที่มีตำแหน่งสูงสุด หรือบุคลากรในตำแหน่งอาวุโส ที่ประจำอยู่ ณ สาขา หรือสำนักงานที่ดูแลการตรวจสอบลูกค้ารายนั้นๆ เป็นผู้อนุมัติผลลัพธ์สำหรับลูกค้ากลุ่มนี้ (เว้นแต่เมื่อลูกค้าความเสี่ยงต่ำ ได้รับการปรับปรุงความเสี่ยงอยู่ในระดับความเสี่ยงสูง ต้องพิจารณานำหลักการในเรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง มาปรับใช้ทันที) หรือ

(๔) การตรวจสอบและทบทวนข้อมูลการระบุตัวตนที่เบาบางกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น โดยอาจกำหนดระยะเวลาในการปรับปรุงข้อมูล หรือประเภทข้อมูลที่ตรวจสอบทบทวน มีความเข้มข้นน้อยกว่าลูกค้ากลุ่มอื่นก็ได้

ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถกำหนดแนวทางในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ นอกเหนือไปจากแนวทางที่เสนอแนะนี้ได้ แต่ยังต้องคำนึงถึง หลักการสำคัญเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ได้แก่ “ความเสี่ยงสามารถปรับปรุงได้ และหากลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้รับการปรับปรุงเป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องนำหลักการที่ปฏิบัติกับกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งมีความเข้มข้นกว่ามาดำเนินการกับลูกค้าที่ได้รับการปรับปรุงสู่ความเสี่ยงสูงนั้นทันที”.

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในเรื่อง การรายงานธุรกรรม ๓ ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ ๑ ธุรกรรมที่ใช้เงินสด

ประเภทที่ ๒ ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ประเภทที่ ๓ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ซึ่งธุรกรรมแต่ละประเภทมีการกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลาและวิธีการส่งรายงาน สำหรับผู้มีหน้าที่รายงานไว้ในกฎกระทรวงประกอบพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ (ดูกฎกระทรวง ที่ออกใน พ.ศ. ๒๕๕๔)

สำหรับประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาในการปฏิบัติตามกฎกระทรวงเรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ คือ แนวทางในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งมีการปรับปรุงคำนิยามและกระบวนการในหลายประเด็น ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

การตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

การตรวจสอบว่า ธุรกรรมใดที่มีความผิดปกติและมีความเสี่ยงต่อการฟอกเงิน การกระทำความผิดมูลฐานและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และ ควรส่งเป็นรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ให้พิจารณาถึงคำนิยามตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

“ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายความว่า ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำธุรกรรมดังกล่าวด้วย

๑. หลักการเบื้องต้นในการพิจารณาธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

จะเห็นได้ว่า กฎหมายมิได้กำหนดพฤติกรรมแห่งธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย แต่กฎหมายกำหนด **ผลลัพธ์ในการใช้ดุลยพินิจตรวจสอบ**ของผู้มีหน้าที่รายงานว่า หากพบว่า ธุรกรรมและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมนั้น ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเชื่อว่า ธุรกรรมดังกล่าวมีประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ทำธุรกรรมเจตนาจะหลีกเลี่ยงมิให้การทำธุรกรรมของตน ต้องถูกหรือถูกตรวจสอบโดยผู้มีหน้าที่รายงานหรือสำนักงาน โดยเจตนาหลีกเลี่ยงนั้น อาจเกิดจากความไม่สุจริตหรือหลีกเลี่ยงการตรวจพบความผิดก็ตาม หรือ

(๒) ธุรกรรมที่ได้กระทำอาจมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในทางอาญา (ความผิดมูลฐานปัจจุบันประกอบไปด้วยความผิดอาญาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินอย่างครอบคลุม ทั้งนี้ ความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ฉบับประมวล) ซึ่งในทางปฏิบัติ ผู้มีหน้าที่รายงานไม่จำเป็นต้องทราบถึงระดับที่ต้องเจาะจงความผิดมูลฐาน แต่ก็สามารถระบุความผิดมูลฐานได้หากมีข้อเท็จจริงที่ผู้มีหน้าที่รายงานทราบ หรืออาจเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินให้แก่ผู้ก่อการร้ายหรือขบวนการก่อการร้าย หรือ

(๓) ผู้ทำธุรกรรมประสงค์จะทำธุรกรรมที่มีหน้าที่รายงานพบเหตุในข้อ (๑) หรือ (๒) แต่ปรากฏว่า ผู้ทำธุรกรรมได้ยกเลิกหรือปฏิเสธไม่ทำธุรกรรม ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่า อยู่ในชั้น พยายามกระทำธุรกรรม ผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

จากข้อพิจารณาในข้อ (๓) ทำให้ผู้มีหน้าที่รายงานต้องปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการขอข้อมูลผู้ทำธุรกรรม และบันทึกทันทีก่อนจะดำเนินการทำธุรกรรมให้เสร็จสิ้น เพื่อที่จะสามารถรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยด้วยข้อมูลที่สามารถระบุตัวผู้ทำธุรกรรมได้ ในกรณีที่ผู้ทำธุรกรรมได้ขอยกเลิกหรือปฏิเสธไม่ทำธุรกรรมดังกล่าวแล้ว

๒. ข้อพิจารณาเพิ่มเติมในการส่งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย นอกจากจะรายงานตามเหตุแห่งคำนิยาม ในข้อ ๑. แล้ว ยังหมายรวมถึงกรณีการรายงานเรื่องต่อไปนี้ด้วย

(๑) เมื่อพบว่า พฤติการณ์ในการขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจของลูกค้า มีความผิดปกติอันอาจเกี่ยวข้องกับหลักการเบื้องต้นในข้อ ๑. และมีผลการประเมินความเสี่ยงในระดับสูงถึงขั้นที่ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณาปฏิเสธการสร้างความสัมพันธ์หรือไม่รับทำธุรกรรมและเห็นควรแจ้งต่อสำนักงาน

(๒) เมื่อตรวจสอบในขั้นตอนการระบุตัวตน หรือขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง หรือขั้นตอนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรมหรือการดำเนินการความสัมพันธ์ พบว่า ลูกค้า(หรือบุคคลที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว) มีข้อมูลตรงกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนดให้ตรวจสอบ ทั้งนี้การดำเนินการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ยังไม่รวมถึงการปฏิบัติเกี่ยวกับ “การระงับการดำเนินการทางทรัพย์สินและการแจ้งต่อสำนักงาน” ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๕๖

(๓) เมื่อผลการตรวจสอบและตรวจทานความเคลื่อนไหวทางการเงินหรือการทำธุรกรรมหรือการดำเนินการความสัมพันธ์ พบว่า ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวที่ผิดปกติมากและอาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามหลักการ

เบื้องต้นในข้อ ๑. นอกจากผู้มีหน้าที่รายงานจะปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าไปสู่ระดับสูงหรือพิจารณายุติความสัมพันธ์แล้ว อาจพิจารณารายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานด้วยก็ได้

๓. การกำหนดขั้นตอนการกลั่นกรองก่อนส่งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดขั้นตอนเพื่อให้การพบพฤติกรรมตามหลักการเบื้องต้นในข้อ ๑. และข้อ ๒. มีข้อเท็จจริงให้เชื่อได้ว่า จำเป็นต้องรายงานต่อสำนักงาน โดยอาจพิจารณาถึงแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้มีการตรวจสอบพฤติกรรมที่พบในข้อ ๑. มากกว่า ๑ ขั้นตอน กล่าวคือ เมื่อมีการพบพฤติกรรมตามข้อ ๑. ในครั้งแรก ให้มีขั้นตอนในการตรวจสอบหรือตรวจทานอีกครั้งเพื่อมั่นใจว่า เป็นพฤติกรรมที่น่าจะเข้าข่ายที่ต้องรายงานต่อสำนักงาน

(๒) กำหนดหลักการในการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันว่ามีเหตุอันควรสงสัยเพียงพอที่จะรายงานต่อสำนักงาน กล่าวคือ ในการพิจารณาว่าจะส่งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรมีขั้นตอนในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมนั้นๆ (ในขอบเขตที่ทำได้มากที่สุด เนื่องจากการตรวจสอบ ไม่ใช่การสืบสวนสอบสวนในขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมทางอาญา) ซึ่งอย่างน้อย ผู้มีหน้าที่รายงานควรมีรายงานข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุผลประกอบการพิจารณาว่า เหตุจึงทำให้เชื่อว่า ธุรกรรมดังกล่าวเป็นไปตามหลักการในข้อที่ ๑ หรือ ๒

(๓) กำหนดให้มีการอนุมัติการส่งรายงานธุรกรรมและข้อมูลการรายงานธุรกรรม โดยผู้บริหารที่มีอำนาจ กล่าวคือ ในขั้นตอนสุดท้ายก่อนส่งรายงานต่อสำนักงาน ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดให้ผู้บริหารที่มีอำนาจ (ในทางกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน) ซึ่งอาจมอบอำนาจช่วงหรือไม่ก็ตาม เป็นผู้อนุมัติเพื่อส่งรายงาน รวมถึงอนุมัติข้อเท็จจริงที่ระบุในรายงานด้วย เนื่องจากรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย มีความสำคัญต่อกระบวนการตรวจสอบการฟอกเงินของสำนักงานและมีความสำคัญต่อการพิจารณาความน่าเชื่อถือของผู้มีหน้าที่รายงานด้วย การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยขาดข้อเท็จจริงสนับสนุนที่เพียงพอ หรือการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยจำนวนมาก ที่ไม่ผ่านการกลั่นกรองตรวจสอบ ย่อมแสดงถึงกระบวนการปฏิบัติงานของผู้มีหน้าที่รายงานที่อาจมีความบกพร่องหรือมีโอกาสสูงที่ผู้มีหน้าที่รายงานจะรับทำธุรกรรมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจำนวนมากได้

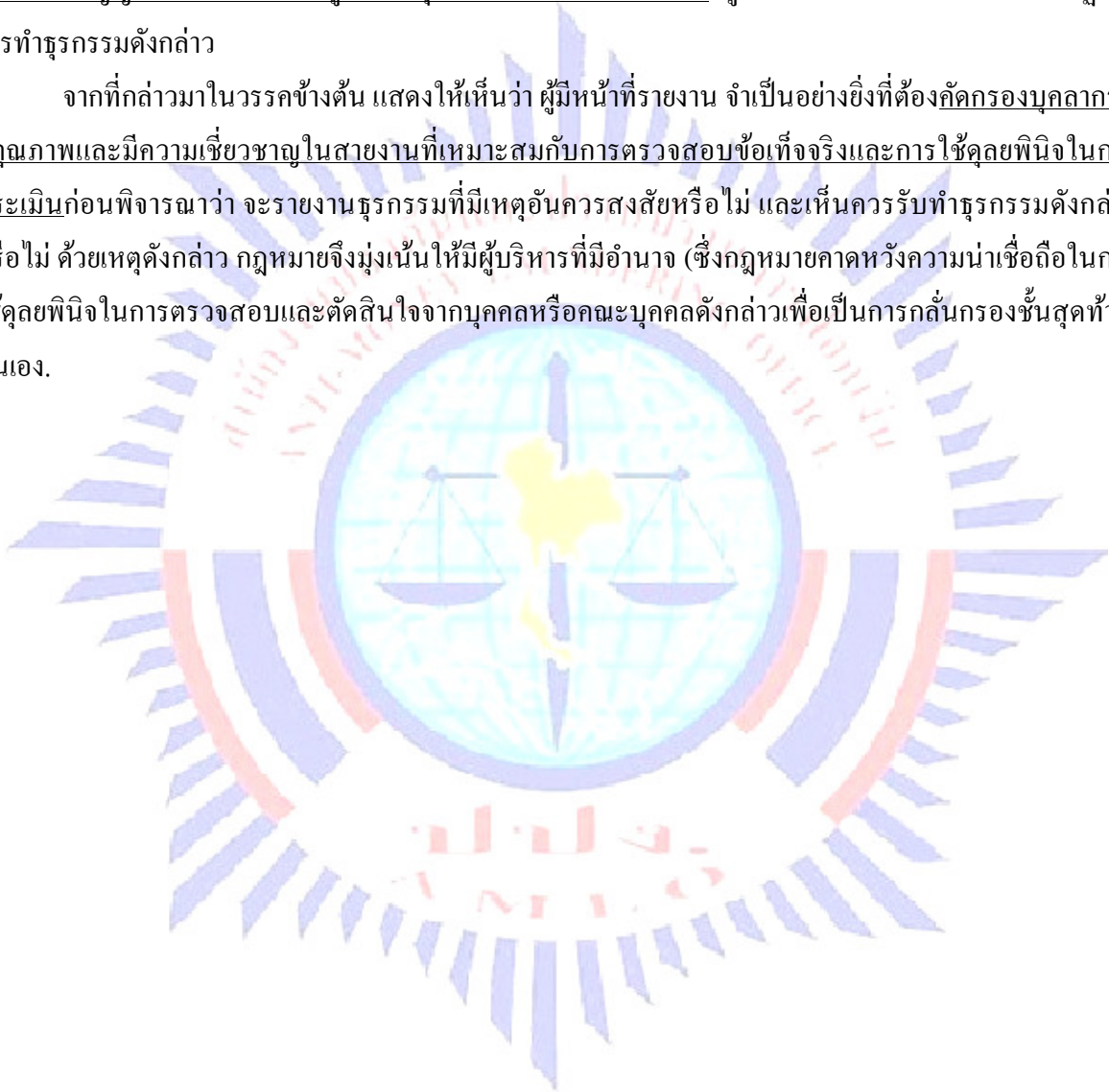
หลักสำคัญในการตรวจสอบรายงานธุรกรรม

ขอให้ตระหนักว่า อำนาจในการใช้ดุลยพินิจรับทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย เป็นอำนาจของผู้มีหน้าที่รายงาน เนื่องจาก กฎหมายให้อำนาจผู้มีหน้าที่รายงานเป็นผู้พิจารณาว่า แม้จะพบว่า ธุรกรรมหรือ

ผู้ทำธุรกรรม อาจมีพฤติการณ์ที่เข้าข่ายน่าสงสัยตามข้อ ๑. หรือ ข้อ ๒. แต่ไม่ได้หมายความว่า ผู้ทำธุรกรรมหรือธุรกรรมนั้นจะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอย่างแน่แท้ ดังนั้น

การใช้ดุลยพินิจในการรับทำธุรกรรมที่รายงานว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย จึงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องอันเป็นเหตุแห่งการรายงานด้วย หากผู้ทำธุรกรรมเห็นว่า การรับทำธุรกรรมดังกล่าว จะเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนบทบัญญัติในเรื่อง การเป็นผู้สนับสนุนการฟอกเงินอย่างแน่แท้ ผู้มีหน้าที่รายงานก็ควรพิจารณาปฏิเสธการทำธุรกรรมดังกล่าว

จากที่กล่าวมาในวรรคข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคัดกรองบุคคลที่มีคุณภาพและมีความเชี่ยวชาญในสายงานที่เหมาะสมกับการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการใช้ดุลยพินิจในการประเมินก่อนพิจารณาว่า จะรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือไม่ และเห็นควรรับทำธุรกรรมดังกล่าวหรือไม่ ด้วยเหตุดังกล่าว กฎหมายจึงมุ่งเน้นให้มีผู้บริหารที่มีอำนาจ (ซึ่งกฎหมายคาดหวังความน่าเชื่อถือในการใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบและตัดสินใจจากบุคคลหรือคณะบุคคลดังกล่าวเพื่อเป็นการกลั่นกรองขั้นสุดท้าย) นั้นเอง.

การเก็บรักษาข้อมูล

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับประมวล) รวมถึงกฎกระทรวงและมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต่างก็กำหนดในหลักการเดียวกันว่า สถาบันการเงิน (Financial Institutions) และผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมการเงิน (DNFBPs) รวมถึง ผู้ให้บริการโอนมูลค่าเงิน (Money Value Transfer Services) ต้องเก็บรักษาข้อมูลของลูกค้าเป็นเวลาอย่างน้อย ห้าปี นับแต่วันที่ยุติความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้า หรือ ห้าปี นับแต่วันที่ทำธุรกรรม กรณีผู้ทำธุรกรรมเป็นบุคคลที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว

การเก็บข้อมูลในที่นี้ หมายถึง บรรดาข้อมูล หลักฐาน ไม่ว่าเป็นต้นฉบับหรือสำเนา และผู้มีหน้าที่รายงานสามารถเก็บด้วยวิธีใดก็ได้ แต่ในท้ายที่สุด ต้องสามารถแปลงเป็นเอกสารที่สามารถอ่านและใช้เป็นพยานหลักฐานได้

ประเภทของข้อมูลที่ ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่เก็บรักษา ตามระยะเวลา ห้าปี ในวรรคแรก ภายใต้อาณัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎกระทรวงฯ ได้แก่

(๑) ข้อมูลความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า (รวมถึงการทำธุรกรรมที่เป็นการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในประเทศและข้ามประเทศพร้อมทั้งข้อมูลที่ส่งหรือได้รับพร้อมกับคำสั่งโอนเงินหรือรับโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์)

(๒) ข้อมูลการแสดงผล การระบุตัวตน ผลการตรวจสอบและประเมินที่ได้จากขั้นตอนการระบุตัวตนและการบริหารความเสี่ยง ผลการวิเคราะห์หรือประเมินลูกค้าตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงผลการประเมินหรือผลการวิเคราะห์ ผลการปรับปรุงข้อมูลของลูกค้า ข้อมูลการตรวจพบและการตรวจสอบตลอดจนการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องเก็บรักษาข้อมูลข้างต้น ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะตรวจสอบ และสามารถนำส่งข้อมูลเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ในทันทีเมื่อได้รับการแจ้งจากสำนักงาน.

สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ

คำว่า สำนักงานสาขา ในที่นี้ มุ่งเน้นที่ สำนักงานสาขาที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศของผู้มีหน้าที่รายงาน (สำหรับสำนักงานสาขาภายในประเทศ ถือเป็นส่วนหนึ่งภายในองค์กรผู้มีหน้าที่รายงานที่ไม่มีประเด็นในการพิจารณาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย)

คำว่า บริษัทในเครือ ในที่นี้ มุ่งเน้นที่ บริษัทในเครือที่ผู้มีหน้าที่รายงานเป็นฝ่ายถือหุ้นใหญ่ (เพียงพอที่จะมีอำนาจในการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการ) ซึ่งตั้งอยู่ในต่างประเทศ และบริษัทในเครือดังกล่าว ดำเนินกิจการในกลุ่มธุรกิจหรือเป็นผู้ประกอบอาชีพที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

โดยหลักการ ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ต้องกำกับดูแลให้สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือ ซึ่งไม่ว่าจะตั้งอยู่ในต่างประเทศหรือในประเทศไทย ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างเคร่งครัด เช่นเดียวกับผู้มีหน้าที่รายงานซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่หรือบริษัทแม่ อย่างไรก็ดี เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทยและประเทศ ที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ด้วยนั้น จึงขอให้ผู้มีหน้าที่รายงาน พิจารณากำหนดแนวทางดังต่อไปนี้ ในการกำกับดูแลสำนักงานสาขาและบริษัทในเครือ

การกำกับดูแลและกำหนดนโยบายสำหรับสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ

(๑) กำหนดนโยบายในการพิจารณาตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ในพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในระดับสูง ก่อน

หมายความว่า ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน จะพิจารณาปัจจัยในการขยายกิจการ โดยการตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือในต่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงานควรพิจารณาเลือกจัดตั้งในพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในระดับสูงเป็นปัจจัยแรกๆ ก่อน แต่มิได้หมายความว่า กฎหมายจะห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่รายงาน จัดตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง เพียงแต่ในการจัดตั้งในพื้นที่หรือประเทศเสี่ยงสูงดังกล่าว ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดมาตรการและการกำกับดูแลที่เข้มงวดมากกว่า ดังจะกล่าวต่อไป

(๒) กำหนดมาตรการในการตรวจสอบความเข้มข้นของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่

การตรวจสอบความเข้มข้นในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายของพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่ในกรณีที่พื้นที่หรือประเทศนั้น มีกฎหมายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่เข้มข้นมากกว่ากฎหมายไทย หรือในกรณีที่กฎหมายไทยมีความเข้มข้นกว่า ก็ต้องพิจารณาว่า การปฏิบัติตามกฎหมายไทยซึ่งเข้มข้นกว่านั้น มีส่วนใด ที่อาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการในพื้นที่หรือประเทศนั้นหรือไม่

(๓) กำหนดนโยบายในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของไทยเป็นหลัก

แม้ว่า สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือของผู้มีหน้าที่รายงาน จะตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศอื่น แต่โดยหลักการกำกับดูแลแล้ว สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือยังคงอยู่ภายใต้อำนาจการบังคับใช้กฎหมายไทยตามหลักสัญชาติของผู้มีหน้าที่รายงานซึ่งเป็นเจ้าของ ดังนั้น นโยบายหลักที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทยจึงต้องเป็นเรื่องที่ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำกับดูแลอย่างเคร่งครัด

(๔) กำหนดแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการในกรณีที่มีข้อกำหนดแตกต่างกันของสองประเทศ

กรณีที่มิมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ที่แตกต่างกันระหว่างประเทศไทย กับพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ นอกจากให้พิจารณาปฏิบัติตามกฎหมายไทยแล้ว โดยหลักอำนาจอธิปไตย สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่ด้วย ดังนั้น ในกรณีที่กฎหมายไทยมีบทบัญญัติที่เข้มกว่า ผู้มีหน้าที่รายงานย่อมมีหน้าที่กำกับดูแลให้สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือปฏิบัติตามมาตรการแห่งกฎหมายไทยอย่างเคร่งครัด แต่หากกฎหมายในพื้นที่หรือประเทศที่ตั้งอยู่นั้น มีบทบัญญัติที่เข้มกว่า ผู้มีหน้าที่รายงานก็ต้องกำหนดนโยบายหรือมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพื้นที่หรือประเทศที่สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือตั้งอยู่ด้วย

(๕) กำหนดนโยบายและมาตรการการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่เข้มข้นขึ้น สำหรับสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดนโยบายหรือมาตรการที่เข้มข้นมากขึ้น ดังต่อไปนี้

(๑) การกำกับดูแลที่เข้มงวด ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดให้สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ นั้น ได้รับการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การฟอกเงินของไทยอย่างเข้มงวดและเข้มข้นกว่าสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงต่ำ

(๒) การติดตามและประเมินความเสี่ยง ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดให้สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูงนั้น ได้รับการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายจากสำนักงานใหญ่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากพบว่า สำนักงานสาขาและบริษัทในเครือมีความเสี่ยงสูงในการดำเนินกิจการ และอาจส่งผลให้สำนักงานใหญ่ได้รับความเสียหายอันเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย (ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายไทยหรือกฎหมายแห่งประเทศที่ตั้งอยู่) สำนักงานใหญ่จำเป็นต้องกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น ปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหารประจำสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ เพิ่มความเข้มข้นในการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

(๓) การแจ้งข่าวสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เนื่องจากในสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงสูง สำนักงานใหญ่ควรกำหนดให้สำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือเหล่านั้น ต้องติดตามความเคลื่อนไหวในการพัฒนาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รวมถึงติดตามปัญหาทั้งด้านกฎหมายและสังคมที่อาจกระทบต่อการดำเนินกิจการของสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ และแจ้งต่อสำนักงานใหญ่ให้ทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่สำนักงานใหญ่จะได้พิจารณากำหนดแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาอันอาจเกิดจากความเสี่ยงดังกล่าวได้ทันทั่วถึง

อย่างไรก็ดี ไม่ว่าผู้มีหน้าที่รายงาน จะจัดตั้งสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือ ในพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงในระดับใดก็ตาม ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดนโยบายในการตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอย่างสม่ำเสมอ แต่อาจกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับแต่ละสำนักงานสาขาหรือบริษัทในเครือที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หรือประเทศที่ปัญหาแตกต่างกัน.

ความสัมพันธ์กับธนาคารตัวแทนและการพึ่งพาบุคคลที่สาม

๑. ความสัมพันธ์กับธนาคารตัวแทน

ธนาคารตัวแทน หรือ Correspondent Bank หมายความว่า สถาบันการเงินที่ให้บริการด้านการธนาคารให้แก่ลูกค้าของ คู่ค้าซึ่งมักจะเป็นธุรกิจประเภทเดียวกันคือ ธนาคาร ดังนั้น สถาบันการเงินตัวแทนตามกฎหมายกระทรวงฯ นี้ จึงหมายความว่า เฉพาะ ธนาคาร(ในต่างประเทศหรือธนาคารระหว่างประเทศ) หรือ ผู้มีหน้าที่รายงานประเภท ธนาคารแล้วแต่กรณี โดยหากผู้มีหน้าที่รายงานประเภทธนาคาร เป็นผู้ให้บริการจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงานประเภทธนาคาร จะมีสถานะเป็น “ธนาคารต้นทาง” หรือ Respondent Bank และในกรณีกลับกัน ผู้มีหน้าที่รายงานประเภท ธนาคาร ก็อาจให้บริการในสถานะ “ธนาคารตัวแทน” แก่สถาบันการเงินต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ ก็ได้

การให้บริการในฐานะ ธนาคารตัวแทน อาจรวมถึง การให้บริการด้านธนาคารแก่ลูกค้าของธนาคารต้นทางและการให้บริการแก่คู่ค้าซึ่งเป็นธนาคารต้นทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินสดด้วย โดยธนาคารต้นทางฝากเงินสดเป็นเงินตราต่างประเทศจำนวนมากและได้ดอกเบี้ยจากธนาคารตัวแทน หรือ การจ่ายเงินตามเช็คให้แก่ลูกค้าปลายทาง การรับคำสั่งโอนเงินให้แก่ลูกค้าปลายทาง หรือเป็นสถาบันการเงินตัวกลางในสายการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ บริการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมถึงให้บริการเปิดบัญชีสำหรับการ “เบิกถอนเงินผ่านบัญชี” (หรือ Payable-through account ซึ่งธนาคารในประเทศไทยไม่รับให้บริการประเภทนี้ เนื่องจากมีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินสูงและต้องมีหน้าที่ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงกับลูกค้าของธนาคารตัวต้นทางด้วย)

หลักการสร้างความสัมพันธ์และดำเนินความสัมพันธ์กับธนาคารตัวแทน

กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานประเภท ธนาคาร ประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์อย่าง ธนาคารตัวแทน กับธนาคารในต่างประเทศ หรือธนาคารระหว่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสำหรับธนาคารตัวแทนด้วย โดยรูปแบบการบริหารความเสี่ยง มีความแตกต่างจาก การบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้า

(๑) ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรการบริหารความเสี่ยงสำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับธนาคารตัวแทน โดยคำนึงถึงแนวทาง ดังต่อไปนี้

ในการกำหนดปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงสำหรับประเมินผลความเสี่ยงธนาคารตัวแทน ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

- ปัจจัยเกี่ยวกับผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ที่ประเมินโดยองค์กรระหว่างประเทศที่น่าเชื่อถือ

- ปัจจัยเกี่ยวกับการได้รับการกำกับดูแลที่เข้มข้น (อาจพิจารณาจากความน่าเชื่อถือของหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแล)

- ปัจจัยเกี่ยวกับชื่อเสียงด้านความน่าเชื่อถือด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ปัจจัยเกี่ยวกับประวัติการรับโทษอันเป็นผลมาจากการไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนข้อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย)

ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน อาจพิจารณาปัจจัยอื่นๆเพิ่มเติมตามความเหมาะสม เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศที่เสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรมร้ายแรงหรือการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน หรือปัจจัยเกี่ยวกับประเทศที่ถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

(๒) กำหนดมาตรการในการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

เมื่อมีมาตรการเกี่ยวกับการกำหนดปัจจัยในการพิจารณาและประเมินผลความเสี่ยงของธนาคารตัวแทนแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดมาตรการอันได้แก่ วิธีดำเนินการ เพื่อตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงินตัวแทน การขอข้อมูล การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ หรือการกำหนดระดับความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยง ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงธนาคารตัวแทน โดยพิจารณาถึงแนวทางดังต่อไปนี้

(๒.๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการไม่สร้างความสัมพันธ์กับธนาคารตัวแทนที่มีความเสี่ยงอย่างร้ายแรงต่อองค์กรผู้มีหน้าที่รายงาน โดยพิจารณาจากผลในการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อกำหนดระดับความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสถาบันการเงินตัวแทน อย่างไรก็ดี ลักษณะหรือเงื่อนไขที่ทำให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ จะเป็นธนาคารตัวแทนที่มี

ความเสี่ยงอย่างร้ายแรง อันจะทำให้ผู้มีหน้าที่รายงานฝ่าฝืนกฎหมายหรือเชื่อได้ว่าอาจเกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือไม่นั้น อาจพิจารณาจากเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- สถาบันการเงินที่มีลักษณะดำเนินกิจการบังหน้า หรือ Shell Bank (ดูความหมายใน กฎกระทรวงฯ)

- สถาบันการเงินที่ได้รับการคว่ำบาตรจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งผู้มีหน้าที่รายงานมีการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินตัวแทนของบรรดาประเทศพัฒนาแล้วเหล่านั้น

ทั้งนี้ แนวทางข้างต้นในเรื่อง Shell Bank เป็นบทบังคับที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎกระทรวงฯ ส่วนแนวทางในเรื่องอื่นๆ ถือเป็นทางเลือกที่ผู้มีหน้าที่รายงานอาจกำหนดเพิ่มเติม โดยอาจพิจารณาจากข้อมูลของสถาบันการเงินตัวแทนในต่างประเทศ หรือข้อมูลจากหน่วยกำกับดูแลด้านเศรษฐกิจหรือองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือ พิจารณาจากบรรทัดฐานที่ธุรกิจประเภทเดียวกันดำเนินการอยู่

(๒.๒) กำหนดวิธีการและขั้นตอนในการขอข้อมูลหรือตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ความเสี่ยง ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรกำหนดหลักการที่ชัดเจน ในการตรวจสอบปัจจัยต่างๆที่จะทำให้สามารถนำมาประเมินความเสี่ยงได้

ตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ ๑ เมื่อคัดเลือกระบุธนาคารตัวแทนที่ต้องการสร้างความสัมพันธ์ได้แล้ว (ซึ่งส่วนใหญ่ผู้มีหน้าที่รายงานจะพิจารณาตรวจสอบปัจจัยเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือด้านการลงทุนก่อนแล้ว) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงเรื่องพื้นที่หรือประเทศที่ไม่มีประสิทธิภาพด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ขั้นตอนที่ ๒ กรณีที่พบว่า มีความเสี่ยงต่ำ ในเรื่องปัจจัยเกี่ยวกับพื้นที่หรือประเทศ ให้ดำเนินการตรวจสอบปัจจัยความเสี่ยงอื่นที่ดำเนินการได้เอง ได้แก่ ปัจจัยความเสี่ยงเกี่ยวกับหน่วยงานกำกับดูแล (ได้รับการตรวจสอบและกำกับอย่างเข้มข้นหรือไม่) ความเข้มข้นของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่สถาบันการเงินตัวแทนต้องปฏิบัติตาม (มีความเข้มงวดมากหรือน้อยกว่ากฎหมายไทย)

ขั้นตอนที่ ๓ กรณีที่พบว่า มีความเสี่ยงต่ำ ในเรื่องปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับการกำกับดูแล และมีกฎหมายที่เข้มงวดเท่ากับหรือมากกว่ากฎหมายไทย ผู้มีหน้าที่รายงานควรตรวจสอบปัจจัยเกี่ยวกับผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือผลการบังคับใช้กฎหมาย ว่าสถาบันการเงินที่ประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์อย่างตัวแทนนั้น

เคยมีประวัติได้รับการประเมินผลการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวในระดับที่ไม่ดี หรือเคยถูกลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่

ขั้นตอนที่ ๔ กรณีที่พบว่า มีความเสี่ยงต่ำในปัจจัยทุกข้อที่ผู้มีหน้าที่รายงานได้ดำเนินการตรวจสอบแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการขอทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย หลักการ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่ธนาคารตัวแทนปฏิบัติอยู่ ทั้งนี้ กรณีที่เชื่อได้ว่า ธนาคารตัวแทนนั้นมีความน่าเชื่อถือและมีมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่เข้มแข็ง ผู้มีหน้าที่รายงานอาจขอคำรับรองโดยไม่ต้องขอคู่มือข้อมูลในเชิงลึกมากนัก

ขั้นตอนที่ ๕ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม กับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด

ขั้นตอนที่ ๖ เมื่อเข้าสู่ขั้นตอนที่สามารถประเมินความเสี่ยงของธนาคารตัวแทนได้แล้ว ผู้มีหน้าที่รายงานต้องตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับความร่วมมือตามข้อตกลงการเป็นธนาคารตัวแทนว่า มีกรณีใดบ้างที่อาจดำเนินการไม่ได้หรือขัดต่อกฎหมายภายในของแต่ละฝ่าย หรือมีกรณีใดบ้างที่ต้องทำให้ผู้มีหน้าที่รายงานหรือธนาคารตัวแทน ต้องดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่าย

ขั้นตอนที่ ๗ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ เป็นผู้อนุมัติการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินตัวแทน ไม่ว่าสถาบันการเงินตัวแทนนั้น ได้รับผลการประเมินความเสี่ยงระดับใดก็ตาม

..... เป็นต้น

(๒.๓) กำหนดให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดนโยบาย หลักการหรือแนวปฏิบัติ ที่กำหนดให้ต้องดำเนินการบริหารความเสี่ยง ธนาคารเงินตัวแทนอย่างสม่ำเสมอ และจนกว่าจะยุติความสัมพันธ์ต่อกัน

ในกรณีนี้ สามารถเทียบเคียงกับการบริหารความเสี่ยงสำหรับลูกค้าก็ได้ กล่าวคือ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจกำหนดระดับความเสี่ยงและกำหนดรอบระยะเวลาในการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงนั้นๆ โดยกรณีที่ธนาคารตัวแทน มีระดับความเสี่ยงสูง ผู้มีหน้าที่รายงานควรพิจารณาประเมินความเสี่ยงโดยกำหนดรอบระยะเวลาการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่สั้นกว่าหรือถี่กว่ากลุ่มธนาคารตัวแทนที่มีระดับความเสี่ยงต่ำ

(๓) กำหนดกระบวนการอนุมัติผลการประเมินความเสี่ยงและอนุมัติสร้างความสัมพันธ์

เมื่อผ่านกระบวนการบริหารความเสี่ยง และได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบกับผลการประเมินความเสี่ยงของธนาคารตัวแทนแล้ว ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดขั้นตอนในการอนุมัติผลการประเมินความเสี่ยงและพิจารณาว่าจะอนุมัติสร้างความสัมพันธ์กับธนาคารตัวแทนหรือไม่ โดยผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติผลการประเมินและอนุมัติสร้างความสัมพันธ์กับธนาคารตัวแทน ต้องเป็นผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจ หรืออาจอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจรวมอยู่ด้วย

(๔) กำหนดมาตรการพิเศษ สำหรับการบริหารความเสี่ยงสถาบันการเงินตัวแทนที่มีความเสี่ยงสูง

กรณีพบว่า ผลการประเมินความเสี่ยงสำหรับธนาคารแห่งใดแห่งหนึ่ง มีความเสี่ยงในระดับสูง และผู้มีหน้าที่รายงาน ยังคงไว้ซึ่งนโยบายที่จะสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจด้วย ผู้มีหน้าที่รายงานจำเป็นต้องกำหนดมาตรการที่เข้มข้นในการบริหารความเสี่ยงจากการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับธนาคารตัวแทนดังกล่าว โดยสามารถเทียบเคียงได้กับการดำเนินกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งอาจพิจารณาแนวทางดังต่อไปนี้

(๔.๑) ขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ผู้ถือหุ้นรายสำคัญ คณะกรรมการบริหารระดับสูง และ โครงสร้างการบริหารจัดการ เพื่อดำเนินการตรวจสอบระบุตัวตน โดยเฉพาะดำเนินการตามขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด

(๔.๒) กำหนดวงเงินหรือประเภทบริการกับธนาคารตัวแทน โดยเฉพาะจำกัดการใช้บริการประเภทที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินสูง หรือกำหนดเพดานวงเงินในการลงทุนในธนาคารตัวแทนให้ต่ำลง เป็นต้น

(๔.๓) ดำเนินการทบทวนข้อมูลของธนาคารตัวแทนและตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนดอย่างเข้มข้นและสม่ำเสมอมากขึ้น

(๔.๔) ขอข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการหรือนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และดำเนินการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอจนกว่าธนาคารตัวแทนนั้น จะมีระดับความเสี่ยงที่ต่ำลง

กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานได้ดำเนินความสัมพันธ์กับธนาคารตัวแทนที่มีความเสี่ยงสูงด้านการฟอกเงิน และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายอยู่แล้ว ให้นำมาตรการในข้อ (๔) มาปรับใช้ได้ทันที

อนึ่ง ผู้มีหน้าที่รายงานต้องพึงเข้าใจว่า กรณีที่ธนาคารตัวแทนมีความเข้มแข็งกว่า และพบว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน เป็นสถาบันการเงินที่มีความเสี่ยงสูง ผู้มีหน้าที่รายงานอาจได้รับการปฏิบัติในหลักการเดียวกันกับข้อ (๔) ได้เช่นกัน

หมายเหตุ : ผู้มีหน้าที่รายงานซึ่งไม่ใช่ธนาคาร อาจพิจารณานำหลักการในเรื่องการบริหารความเสี่ยงสำหรับความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับคู่ค้าของตนในต่างประเทศด้วยก็ได้

๒. การพึ่งพาบุคคลที่สาม

การพึ่งพาบุคคลที่สาม หมายถึง การที่ผู้มีหน้าที่รายงาน พึ่งพา (หมายความว่าถึง การได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน อันทำให้เกิดการพึ่งพากัน) บุคคลที่สาม (บุคคลที่ ๒ ควรหมายถึงลูกค้า) ในการดำเนินขั้นตอนบางส่วนของกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ดังนั้น บุคคลที่สามในที่นี้ เพื่อความมั่นใจว่าการพึ่งพาดังกล่าว จะไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในด้านการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้มีหน้าที่รายงาน ธุรกรรม ควรพิจารณาพึ่งพาบุคคลที่สาม ที่มีสถานภาพเป็นผู้มีหน้าที่รายงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง เรื่องการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าด้วย ซึ่งได้รับการกำกับดูแลให้มีระบบปฏิบัติงานตามกฎหมายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อผู้มีหน้าที่รายงาน ประกอบกิจการให้บริการแก่ลูกค้า โดยอาศัยข้อตกลงทางธุรกิจกับสถาบันการเงินอื่นในการขายผลิตภัณฑ์หรือควมรวมการให้บริการของทั้งสองฝ่ายแก่ลูกค้า เพื่อประโยชน์ของผู้มีหน้าที่รายงาน สถาบันการเงินที่ตกลงร่วมกัน และตัวลูกค้า อาจทำให้เกิดการพึ่งพาหรือเกิดภาระแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในการปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญหน้าหรือขอข้อมูลจากลูกค้า ดังนั้น กรณีที่มีการตกลงร่วมกันให้บริการแก่ลูกค้า สถาบันการเงินที่ตกลงร่วมอาจรับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการหลักในการให้บริการลูกค้าและรับลูกค้า ทำให้ผู้มีหน้าที่รายงานต้องพึ่งพาสถาบันการเงินนั้น ในขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้าเมื่อเริ่มสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

หลักการสำคัญในการพึ่งพาบุคคลที่สาม ได้แก่

(๑) พึ่งพาในกระบวนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน การประเมินผลเบื้องต้นในการขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อระบุตัวตน จนถึงขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อตามที่กฎหมายกำหนด และการอนุมัติรับลูกค้า

(๒) ห้ามพึ่งพาในกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และกระบวนการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนิน

ความสัมพันธ์ รวมถึงขั้นตอนในการทบทวน ตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนดอย่างสม่ำเสมอ การปรับปรุงความเสี่ยงที่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอจนยุติความสัมพันธ์ แต่ในการพึ่งพา ผู้มีหน้าที่รายงานอาจขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่สาม เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้านี้ได้

(๓) การพึ่งพา ไม่ใช่หลักการเหมือนกับการจ้างตัวแทนหรือจ้างผู้ให้บริการภายนอกมาดำเนินการระบบปฏิบัติการให้

(๔) การพึ่งพาจำเป็นต้องอยู่บนเงื่อนไขการปฏิบัติการของบุคคลที่สาม กล่าวคือ ผู้มีหน้าที่รายงานไม่มีอำนาจในการกำหนดระบบปฏิบัติการในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ระบุตัวตน หรือดำเนินการตรวจสอบกับรายชื่อที่กฎหมายกำหนด ตามนโยบายภายในของตน เนื่องจาก เป็นการพึ่งพาที่ผู้มีหน้าที่รายงานต้องอาศัยบุคคลที่สาม ในการช่วยดำเนินการตามขั้นตอนในข้อ (๑) ตามระบบปฏิบัติการที่บุคคลที่สามถือปฏิบัติหรือมีนโยบายกำหนดไว้อยู่แล้ว (ซึ่งต่างจากการจ้างตัวแทนหรือผู้ให้บริการภายนอกมาดำเนินการให้ ซึ่งกรณีนี้ผู้มีหน้าที่รายงานมีอำนาจในการกำหนดกรอบข้อตกลงให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของตนได้)

(๕) ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรมั่นใจได้ว่า บุคคลที่สาม มีระบบปฏิบัติการในการดำเนินการในข้อ (๑) รวมถึงมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายไทย

(๖) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องตระหนักเสมอว่า ตนยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในกรณีที่ กระบวนการในข้อ (๑) เกิดความบกพร่อง แม้ว่าความบกพร่องนั้นจะเกิดจากระบบการปฏิบัติการของบุคคลที่สามก็ตาม เนื่องจาก ผู้มีหน้าที่รายงาน ยังคงรับหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกฎหมายในข้อ (๑) กับลูกค้าอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรขอข้อมูลหรือตรวจสอบให้มั่นใจได้ว่า การพึ่งพามูลค่าที่สามรายหนึ่งรายใดนั้น จะไม่ทำให้เกิดความเสี่ยงในการรับผิดชอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ทั้งนี้ หากพบว่ามีระบบปฏิบัติการที่บกพร่องต่อหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการตามข้อ (๑) นอกจากผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องรับผิดชอบในส่วนของการดำเนินการต่อลูกค้าตนแล้ว บุคคลที่สามก็ย่อมต้องรับผิดชอบในความผิดเดียวกันด้วย เพราะด้วยข้อตกลงที่รวมให้บริการแก่ลูกค้า บุคคลที่สามก็ยังคงมีความรับผิดชอบกรณีเกิดความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ในข้อ (๑) เช่นกัน)

(๗) การพึ่งพาในการเก็บรักษาข้อมูล ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถพึ่งพาให้บุคคลที่สามเก็บรักษาข้อมูลลูกค้าที่ได้ในขั้นตอนการดำเนินการตามข้อ ๑ เพื่อตนได้ หากบุคคลที่สามยินยอม ทั้งนี้ ความรับผิดชอบในการเก็บรักษาข้อมูลยังคงตกอยู่กับผู้มีหน้าที่รายงาน ดังนั้น ในการพึ่งพามูลค่าที่สาม ควรมีข้อตกลงที่มั่นใจได้ว่า บุคคลที่สามจะดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลที่ได้ดำเนินการตามข้อ (๑) และสามารถส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้มีหน้าที่รายงานได้เมื่อร้องขอ หรือให้สำเนาข้อมูลดังกล่าวส่งให้ผู้มีหน้าที่รายงาน (ถ้าบุคคลที่สามยินยอม)

ตัวอย่างในการพึ่งพาบุคคลที่สาม อาจได้แก่

- กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานเป็นสาขาของสถาบันการเงินในต่างประเทศ และพึ่งพาสถาบันการเงินต่างประเทศนั้นในการดำเนินกระบวนการตามข้อ (๑) กับลูกค้าที่มาจากประเทศที่สถาบันการเงินตั้งอยู่ และมาดำเนินการความสัมพันธ์กับสาขาในประเทศไทย ซึ่งสาขาในประเทศไทยยังคงมีหน้าที่ในการรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงและตรวจสอบข้อเท็จจริงจนยุติความสัมพันธ์

- กรณีที่สถาบันการเงินที่ให้บริการลูกค้าด้านบัญชีเงินฝาก มีการเสนอให้ลูกค้าลงทุนโดยการซื้อหน่วยลงทุนซึ่งผู้มีหน้าที่รายงานเป็นผู้บริหารกองทุนนั้นอยู่ สถาบันการเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบลูกค้าของตนอยู่แล้ว แต่ในการตรวจสอบเพื่อขายหน่วยลงทุนแทนผู้มีหน้าที่รายงานนั้น เข้ากรณีการพึ่งพาบุคคลที่สามในการตรวจสอบลูกค้าด้วยเช่นกัน ดังนั้นในกรณีนี้ ถือได้ว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน ได้พึ่งพาให้สถาบันการเงินดำเนินการตามข้อ (๑) ให้แก่ผู้มีหน้าที่รายงาน แต่ภาระการรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ยังคงตกแก่ผู้มีหน้าที่รายงานอยู่ และผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ต้องดำเนินการในขั้นตอนต่อไปของกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เป็นต้น.

สรุปแนวทางในการปฏิบัติ
ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เรื่อง	กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รายงาน (๑) บริหารจัดการความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสำหรับองค์กรของตน (๒) คัดกรองเงินสกปรกออกจากระบบธุรกิจของผู้มีหน้าที่รายงาน (๓) กลั่นกรอง ตรวจสอบธุรกรรม/การเคลื่อนไหวทางการเงินที่มีเหตุอันควรสงสัย (๔) ทำให้สำนักงานได้รับรายงาน ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ที่มีคุณภาพ	เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รายงาน (๑) ตรวจสอบข้อมูลลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด (รายชื่อผู้สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) ที่สำนักงานประกาศ (๒) มอบอำนาจให้ผู้มีหน้าที่รายงานดำเนินการตัดเส้นทางการเงินของผู้ก่อการร้ายอย่างรวดเร็ว

การดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย	(๑) จัดให้ลูกค้าแสดงตน และตรวจสอบเพื่อระบุตัวตน พิสูจน์ทราบข้อมูลลูกค้า พร้อมๆกับบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย(ประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย) (๒) ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน ธุรกรรม หรือการดำเนินการ ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องตามระดับความเสี่ยงของลูกค้า (๓) ตรวจสอบความผิดปกติของลูกค้าจากการดำเนินการตามข้อ (๑) และ (๒) เพื่อพิจารณาคัดกรองลูกค้าที่น่าจะเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายออกจากระบบธุรกิจ (๔) ตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย จากการทำธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้า (๕) วิเคราะห์และตรวจทานข้อมูล เมื่อพบเหตุอันควรสงสัยจากการทำธุรกรรมหรือการเคลื่อนไหวทางการเงิน/การทำธุรกรรม/การดำเนินการความสัมพันธ์ และพิจารณาส่งเป็น รายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ที่มีคุณภาพ	(๑) ดำเนินการให้ลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวทุกราย ได้รับการตรวจสอบกับข้อมูลรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนด (ผู้สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) ที่สำนักงานประกาศ (๒) ดำเนินการ “ระงับการดำเนินการทางทรัพย์สิน” แก่ลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราวทันทีที่พบว่า มีข้อมูลตรงกับข้อมูลรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนด(ผู้สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย) ที่สำนักงานประกาศ (๓) ดำเนินการ “แจ้ง” สำนักงาน ถึงการพบ และการดำเนินการตามข้อ (๒) โดยวิธีการ และข้อมูลเพิ่มเติมในการแจ้ง เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เงื่อนไขในการปฏิบัติ ตามกฎหมาย	(๑) ให้ดำเนินการกับลูกค้าทุกราย (๒) ให้ดำเนินการกับผู้ที่ทำธุรกรรมเป็น ครั้งคราวตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด (เกี่ยวกับวงเงินในการทำธุรกรรม และเมื่อ พบเหตุต้องสงสัย) (๓) ดำเนินการตลอดไปจนกว่าจะยุติ ความสัมพันธ์	(๑) ดำเนินการกับลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรม เป็นครั้งคราว อย่างไม่มีเงื่อนไขหรือ ข้อยกเว้น (๒) ดำเนินการตรวจสอบก่อนอนุมัติสร้าง ความสัมพันธ์ (กรณีเป็นลูกค้า) หรืออนุมัติ รับทำธุรกรรม(กรณีเป็นผู้ที่ทำธุรกรรมเป็น ครั้งคราว) และ ภายใน ๓ วันทำการนับแต่ วันที่สำนักงานมีการประกาศข้อมูลรายชื่อ (รวมถึง เมื่อสำนักงานมีการประกาศครั้ง ใหม่เพื่อปรับปรุง เพิ่มเติมข้อมูลรายชื่อด้วย) (๓) ดำเนินการ “ระงับการดำเนินการทาง ทรัพย์สิน” ในทันทีที่ตรวจสอบพบ ข้อเท็จจริงตามข้อ (๒) (๔) ดำเนินการ “แจ้ง” สำนักงาน ภายใน ๓ วันทำการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กฎหมายกำหนด

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ
ตามแนวทางปฏิบัติฯ ประกอบกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ พ.ศ. ๒๕๕๖
สำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทประกันวินาศภัย

มาตรการ/แนวทางปฏิบัติ/หลักเกณฑ์ เรื่อง	ข้อเสนอแนะ/เสนอแนะ	หมายเหตุ
การรับลูกค้ำ (กระบวนการแสดงตน)	ขั้นตอนการจัดให้ลูกค้ำแสดงตน (๑.๑) จำแนกประเภทลูกค้ำตามสถานภาพทางกฎหมาย - ลูกค้ำบุคคลธรรมดา - ลูกค้ำนิติบุคคล หรือ บุคคลที่ตกลงกันทางกฎหมาย (๑.๒) จำแนกประเภทลูกค้ำตามลักษณะการสร้างความสัมพันธ์ - ลูกค้ำที่สร้างความสัมพันธ์ต่อหน้า - ลูกค้ำที่สร้างความสัมพันธ์แบบไม่พบหน้า(ที่เสี่ยงต่ำ) - ผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว (ที่เสี่ยงต่ำ)	(เมื่อจำแนกประเภทลูกค้ำแล้ว จึงระบุประเภทข้อมูลที่ต้องได้รับในขั้นตอนการแสดงตน ตามประเภท/กลุ่ม ลูกค้ำที่จำแนก)
การรับลูกค้ำ (กระบวนการประเมินเพื่อขอข้อมูลลูกค้ำเพิ่มเติม)	-	ไม่เสนอแนะให้ต้องดำเนินการ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ขายผลิตภัณฑ์และให้บริการที่มีความเสี่ยงต่ำทั้งหมด (เกี่ยวกับการประกันวินาศภัยและการประกันความเสียหาย/ความสูญเสีย ซึ่งไม่มีการให้ผลประโยชน์อื่นรวมอยู่ด้วย)

การรับลูกค้า (กระบวนการอนุมัติธุรกรรม)	กำหนดปัจจัยที่ทำให้การอนุมัติสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ หรือมีขั้นตอนอนุมัติที่เข้มข้นมากขึ้น อาจได้แก่ - กรณีที่ลูกค้ามีความเสี่ยงสูง (คู่มือการบริหารความเสี่ยง) - กรณีที่ลูกค้าขอสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจให้บริการหรือผลิตภัณฑ์ ที่มีวงเงินสูง กำหนดระดับบุคลากรที่มีอำนาจพิจารณาหรืออนุมัติความสัมพันธ์ อาจได้แก่ - กรณีอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ (ผลิตภัณฑ์หรือบริการทั่วไปของธุรกิจประกันวินาศภัย) ให้บุคลากรระดับ..... เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ - กรณีอนุมัติสร้างความสัมพันธ์ที่ต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ (หรือต้องมีขั้นตอนอนุมัติที่เข้มข้นมากขึ้น) ให้บุคลากรระดับ..... เป็นผู้พิจารณาอีกชั้นหนึ่ง และมีอำนาจในการอนุมัติ	กระบวนการในขั้นตอนนี้ ให้พิจารณาถึง มาตรการบริหารความเสี่ยงด้วย เนื่องจาก ในขั้นตอนพิจารณาอนุมัติ ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการบริหารความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละราย ให้เสร็จสิ้นเพื่อใช้เป็นอีกข้อพิจารณาหนึ่งในการอนุมัติสร้างความสัมพันธ์

ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลบุคคลที่ถูกกำหนด (รายชื่อผู้สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่สำนักงานประกาศ)	ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรม ครังคราว ในขั้นตอนต่อไปนี้ (๑) ตรวจสอบทันทีหลังจากได้รับข้อมูลการแสดงตน (กรณีที่ได้รับข้อมูลจาก พนักงาน ลูกจ้าง ตัวแทนหรือสำนักงานตัวแทน) (๒) ก่อนหรือเมื่อออกกรมธรรม์ (กรณีที่มีการดำเนินการในข้อ (๑) เป็นอุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจอย่างร้ายแรง) (๓) ก่อนจ่ายเงินคืนแก่ลูกค้าหรือบุคคลที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว หรือจ่ายเงิน เพื่อลูกค้าหรือบุคคลที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว (กรณีจ่ายให้กับบุคคลที่สามแทน ลูกค้า) กรณีนี้ใช้กับบุคคลที่ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว (๔) หลังจากได้รับข้อมูลลูกค้าจากบุคคลที่สาม ซึ่งผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมได้ ดำเนินการจ่ายเงินเพื่อลูกค้าหรือบุคคลที่ทำธุรกรรมครั้งคราวแล้ว กรณีนี้ ผู้มีหน้าที่ รายงานธุรกรรมจะดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการจ่ายค่า รักษาพยาบาล ให้กับโรงพยาบาลล่วงหน้า กรณีเกิดความสูญเสียตามกรมธรรม์ คຸ້ມຄອງຜູ້ປະສບກັບຈາກຄຣດ ເຫຼົ່ານັ້ນ (เพื่อมิให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตาม กฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเยียวยาผู้ประสบภัย) แต่ผู้มีหน้าที่รายงานควรกำหนด วงเงินในการจ่ายล่วงหน้าให้แก่โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีความสัมพันธ์กัน อยู่ (ทั้งนี้ควรกำหนดวงเงินต่ำที่สุดไว้ และกำหนดให้โรงพยาบาลหรือ สถานพยาบาลส่งข้อมูลผู้ประสบภัยให้แก่ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมโดยเร็วที่สุด ก่อนอนุมัติการจ่ายเงินส่วนที่เหลือหรือครั้งต่อไปสำหรับผู้ประสบภัยรายนั้นๆ) (๕) นอกจากการตรวจสอบในขั้นตอนตามข้อ (๑) (๒) (๓) และ (๔) แล้ว ผู้มี หน้าที่รายงานธุรกรรมต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลลูกค้าทั้งหมดกับข้อมูลรายชื่อ บุคคลที่ถูกกำหนด(รายชื่อผู้สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย)ที่สำนักงาน ประกาศอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อมีการปรับปรุงข้อมูลดังกล่าว ผู้มีหน้าที่ รายงานธุรกรรมต้องดำเนินการตรวจสอบโดยเร็ว (ภายใน ๓ วันทำการ)	

การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน (การบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการ ช่องทางบริการ)	การบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ (๑) การจำแนกผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อกำหนดความสัมพันธ์กับ ลูกค้า หรือ ผู้ที่ ทำธุรกรรมครั้งคราว (๑.๑) การประกันวินาศภัยทรัพย์สินที่มีความคุ้มครองตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป (๑.๒) กรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง ผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕) (๑.๓) กรมธรรม์ประเภท ประกันภัยสำหรับนักเดินทาง (ไม่จำกัดระยะเวลา ของกรมธรรม์) (๑.๔) กรมธรรม์ประเภท ประกันสุขภาพ (๒) การจำแนกกลุ่มผู้ใช้บริการออกเป็น ลูกค้า และผู้ที่ทำธุรกรรมครั้งคราว (เพื่อ วัตถุประสงค์ในการกำหนดความเสี่ยงและความเข้มข้นของวิธีการตรวจสอบใน ขั้นตอนต่อไป) (๒.๑) ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการในข้อ (๑.๑) เรียกว่า ลูกค้า (๒.๒) ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการในข้อ (๑.๒) (๑.๓) (๑.๔) เรียกว่า ผู้ที่ทำ ธุรกรรมครั้งคราว (พิจารณาดำเนินการเริ่มแสดงตนและตรวจสอบเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ เมื่อมีการทำธุรกรรม กับผู้ทำธุรกรรมแบบครั้งคราว ตั้งแต่ เจ็ดแสนบาทขึ้นไป) (๓) การพิจารณาความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์และบริการ (๓.๑) ผลิตภัณฑ์หรือบริการในข้อ (๑.๑) มีความเสี่ยงต่ำสำหรับลูกค้าทุกราย (๓.๒) ผลิตภัณฑ์หรือบริการในข้อ (๑.๒) (๑.๓) (๑.๔) เป็นผลิตภัณฑ์หรือ บริการที่มีความเสี่ยงต่ำ สำหรับผู้ที่ทำธุรกรรมครั้งคราวทุกราย	เนื่องจากมาตรฐานสากล FATF Recommendations ๒๐๑๒ กำหนดให้ธุรกิจประกันวินาศภัย เป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่ำ ด้วยวัตถุประสงค์และเงื่อนไขของการให้บริการหรือสัญญา ที่การจ่ายเงินตามสัญญา ต้องขึ้นอยู่กับความเสียหายหรือ สูญเสียที่ได้รับการประเมินตามข้อเท็จจริงเท่านั้น จึงเป็น ธุรกิจที่มีโอกาสน้อยที่สุดในการเป็นแหล่งฟอกเงินหรือช่อง ทางการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย จึง กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน อยู่ในระดับ ที่เบาบางที่สุดในบรรดาสถาบันการเงินประเภทอื่นๆ การพิจารณาความเสี่ยงของช่องทางบริการ ให้พิจารณา จากความเสี่ยงของบริการหรือผลิตภัณฑ์เป็นหลัก หากมี ความเสี่ยงต่ำ แม้ใช้ช่องทางที่ไม่พบหน้า แต่เมื่อพิจารณาถึง เงื่อนไขการจ่ายเงินแก่ลูกค้า พบว่า ช่องทางบริการจะมีความ เสี่ยงต่ำสอดคล้องกับกรมธรรม์ประกันวินาศภัยทุกประเภท

การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน (การบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร)	การจัดจ้างบุคลากร และการดำเนินความสัมพันธ์กับตัวแทน สำนักงานตัวแทน (๑) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดมาตรฐานในการจัดจ้างและฝึกอบรมพนักงานลูกจ้าง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (๒) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องคัดเลือก หรือพิจารณาสร้างความสัมพันธ์กับตัวแทน หรือสำนักงานตัวแทนที่มั่นใจได้ว่า สามารถดำเนินการเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน การเป็นตัวแทนในการขอข้อมูลหรือเอกสารเพิ่มเติมจากลูกค้า การเก็บรักษาข้อมูลลูกค้า การส่งข้อมูลหรือเอกสารของลูกค้าและ การรักษาความลับของผู้มีหน้าที่รายงานในการตรวจสอบลูกค้า ได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การตรวจสอบผลการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (Internal Audit) (๑) ผู้มีหน้าที่รายงานนอกจากต้องกำหนดให้มีส่วนงานในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว ยังต้องกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรเป็นผู้มีอำนาจในการกำกับดูแลส่วนงานดังกล่าวด้วย (๒) ต้องกำหนดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรในทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยผู้ตรวจสอบที่มีความอิสระ(หมายถึง อิสระจากการแทรกแซงของผู้บริหารในทุกระดับขององค์กร และไม่อยู่ในโอกาสที่อาจก่อให้เกิดความลำเอียงจากความสัมพันธ์ที่มีหรือเคยมีกับส่วนงานที่ตรวจสอบ)	ในการกล่าวหรืออ้างถึง กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรพิจารณาขยายความไปถึง กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายด้วย

การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน (การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายสำหรับ ลูกค้า)	เมื่อพิจารณาหลักการสำคัญอันได้แก่ “ผลิตภัณฑ์หรือบริการประเภท ประกันวินาศ ภัย มีความเสี่ยงต่ำ” จึงเสนอให้พิจารณาโดยสังเขปได้ว่า (๑) ลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมครั้งคราว ที่ซื้อผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการประเภท ประกันวินาศภัย เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุน ทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่ำ (๒) เว้นแต่ ลูกค้าเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกัน ทางกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องอย่างสำคัญ กับเงื่อนไขต่อไปนี้ (๒.๑) ความเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง (๒.๒) สำนักงานแจ้งให้ตรวจสอบและเฝ้าระวังการดำเนินความสัมพันธ์หรือ ทำธุรกรรมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณาว่า ลูกค้าหรือบุคคลที่ทำธุรกรรมครั้งคราวดังกล่าว เป็นลูกค้าที่มี ความเสี่ยงสูง และต้องดำเนินการตรวจสอบที่เข้มข้นกว่าลูกค้าหรือบุคคลที่ทำ ธุรกรรมครั้งคราวรายอื่นๆ	

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงิน การทำธุรกรรม หรือการดำเนินความสัมพันธ์ของลูกค้า หรือผู้ที่ทำธุรกรรมครั้งคราว	แนวทางหรือวิธีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางการเงินตามหัวข้อนี้ เสนอแนะให้ดำเนินการอย่างน้อย ดังนี้ (๑) ปรับปรุงข้อมูลการแสดงตนเพื่อใช้ในการปรับปรุงความเสี่ยงของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุกครั้งที่ลูกค้าขอสร้างความสัมพันธ์ครั้งใหม่ หรือกรณีระยะเวลาตามกรรมธรรม์มากกว่า ๑ ปี อาจกำหนดมาตรการในการทบทวนข้อมูลปีละ ๑ ครั้ง หรือเมื่อมีการจ่ายเงินตามกรรมธรรม์ (๒) ขอข้อมูลการแสดงตนและพิสูจน์ทราบก่อนจ่ายเงินในทุกกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (๓) ตรวจสอบข้อมูลลูกค้ากับข้อมูลรายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด(รายชื่อผู้สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่สำนักงานประกาศ)เป็นประจำ สม่ำเสมอ โดยเฉพาะก่อนการจ่ายเงินตามกรรมธรรม์ (๔) ตรวจสอบข้อมูลผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวทุกครั้งเมื่อได้รับข้อมูลเพียงพอที่จะดำเนินการตรวจสอบได้ (กรณีที่สามารถระบุชื่อผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวได้ก่อนการจ่ายตามกรรมธรรม์) และก่อนการจ่ายเงินตามกรรมธรรม์(กรณีที่ต้องมีการจ่ายเงินแก่ผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว ซึ่งไม่มีข้อมูลการแสดงตนหรือเพียงระบุตัวผู้รับเงินได้) และตรวจสอบทันทีที่ได้รับข้อมูลลูกค้าหรือผู้ทำธุรกรรมครั้งคราวจากบุคคลที่สามที่รับเงินแทนลูกค้า(ที่ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมได้จ่ายเพื่อลูกค้า)	

หมายเหตุ : ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน กำหนดมาตรการที่แตกต่างจากข้อเสนอแนะหรือข้อเสนอแนะนี้ สำนักงานจะดำเนินการประเมินโดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับสาระสำคัญในกฎกระทรวงเป็นหลัก